

108-a Universala Kongreso de Esperanto

Torino,
29 julio —
5 aŭgusto 2023

**KONGRESA
LIBRO**

KONGRESA TEMO
Enmigrado — kunfluo
de homaj valoroj

108-a Universala Kongreso de Esperanto

Torino, 29 julio — 5 aŭgusto 2023

KONGRESA LIBRO

KONGRESA TEMO

Enmigrado — kunfluo de homaj valoroj

Cifereca PDF-versio de la Kongresa Libro

Tio ĉi estas la cifereca versio de la Kongresa Libro, por la 108-a Universala Kongreso de Esperanto en Torino. Ĝi ne enhavas la liston de partoprenantoj. Tiu haveblas tamen en la papera versio, kiun ricevas ĉiu aliĝinta kongresano en la akceptejo dum la UK. Tiu ĉi versio de la Kongresa Libro celas prezenti la enhavon de la 108-a UK al potencialaj interesigantoj.

© Universala Esperanto-Asocio, 2023

ISSN 0083-3851

Redaktoroj: Dorota Rodzianko kaj Peter Baláž

Provlegado: Rob Moerbeek, Michela Lipari

Enpaĝigo: Anna Striganova, Dmitrij Ŝevĉenko

Kompostita: Eldonejo Impeto

Titolpaĝo: Peter Baláž

Enhavo

Mesaĝo de la urbestro	5
Honora Komitato	6
Estraro de UEA	7
Oficistoj	7
Kongresa Fakoj	7
Loka Kongresa Komitato.....	8
La kongresejo.....	9
Utilaj informoj pri Italio, Piemonto kaj Torino.....	12
Kongresaj salonoj.....	14
Laŭtaga programo.....	18
Tabela programo	24
Alfabeto listo de la programeroj	31
Eta ABC de la kongresano	38
Ĝiĉetoj	39
Kongresa Temo	40
La libroj... ..	42
Unuafojaj kongresanoj	43
Movada Foiro	43
Informado kaj komunikado	44
Kleriga lundo	45
Kunsidoj de UEA-instancoj	50
Prelegoj pri Italio	52
Lingva kurso	54
Belartaj Konkursoj	54
Bobelarto – programeroj	55
Prelegoj: ĝeneralaj	56
Oratora konkurso.....	57
Ekumena Diservo	58
Lingvaj kursoj kaj ekzamenoj	58
Esperantologia konferenco	60
Kongresa Aŭkcio	61
Tago de Lernado	62
Internacia Kongresa Universitato	63
Junulara Programo	73
Futbala matĉo	73
Artaj aranĝoj	74
Ekspozicioj	82
Ekskursoj	83
Bankedo	91
Hoteloj kaj studenthejmoj	92
Dankon al niaj subtenantoj kaj partneroj	93
Sinceran dankon!	94
Universaliaj Kongresoj de Esperanto	95
La Espero	97

Mesaĝo de la urbestro

Bonvenon al Torino: bonvenon al ĉiuj geesperantistoj!

Por Torino estas honoro vin akcepti, kaj gastigi eventon, kiu estas ne nur okazo por profundigo, studado kaj interŝanĝo de konoj, sed ankaŭ por renkontiĝo, festado kaj dialogoj.

Kaj ĝuste tio estas unu el la kialoj, kiu igas ĉi tiujn tagojn tiel gravaj: kapabli serĉi dialogon, en la kompleksa momento, kiun ni nun travivas, estas vere fundamenta kvalito.

Malfermiĝo kaj volo je inkludemo trairas la kapablon komuniki, kontaktiĝi, krei kunligon kaj konstrui komunan grundon, sur kiu renkontiĝi.

Ni vere ĝojas, ke Torino estis elektita kiel kongresurbo, kaj ni des pli ĝojas, ĉar konvinkitaj, ke la nia estas urbo, kiu igas la serĉadon de dialogo kaj inkludemo unu el siaj karakterizaj valoroj.

La volo malfermiĝi kaj fariĝi komunumo ĉiam pli larĝa, estas je la bazo de tio, kion Esperanto reprezentas: lingvo por la tuta homaro, ilo por krei pontojn, konstrui ligilojn.

Mia bondeziro do estas, ke la komunumo, konsistanta el geesperantistoj, povu daŭre esti konstruanto de kunligoj, pozitiva ekzemplo de serĉado de integriĝo kaj inkludemo.

Al vi ĉiuj, refoje bonvenon al Torino kaj efikan laboron!

Stefano Lo Russo
Urbestro de Torino

Honora Komitato

- **Giorgio Novello**, Ambasadoro de Italio en Nederlando kaj daŭra reprezentanto de Italio ĉe la Organizaĵo pri la malpermeso de kemiaj armiloj
- **Silvia Costantini**, Ĝenerala Konsulo de Italio en Montrealo kaj daŭra reprezentanto de Italio ĉe la Internacia Organizaĵo de la civila aviado (ICAO)
- **Marcin Czepelak**, prezidanto de la daŭra kortumo de arbitracio en Nederlando
- **Bernardine Esungi Ikondjola**, direktoro de la kunlaborado ĉe la nacia komisiono por Unesko de DR-Kongo
- **Albert Kasongo Kile Wangoy**, direktoro de la programoj kaj fakkomitatoj, DR-Kongo
- **Davide Grosso**, membro de la kunliga komitato ONG-UNESKO
- **Stefano Lo Russo**, urbestro de Torino
- **Claudio Marazzini**, prezidanto de Accademia della Crusca, la plej prestiĝa kaj antikva Akademio de la itala lingvo (1582), kies prezidanto estis ankaŭ Bruno Migliorini, esperantisto
- **Antonella Caroli**, prezidanto de Italia Nostra, la asocio kiu de 1955 prizorgas la konservadon kaj restaŭradon de la ĉefaj juveloj de la itala kultura havaĵo
- **Emanuele Russo**, prezidinto de Amnesty International Italia
- **Giuliano Vangi**, pentristo
- **Andrea Bocelli**, tenoro

Aliĝu al la unua UK en Afriko:
uk.esperanto.net/2024

Estraro de UEA

Duncan Charters
Prezidanto

Fernando Maia Jr.
1-a Vicprezidanto

Amri Wandel
2-a Vicprezidanto

Aleks Kadar
Ĝenerala Sekretario

Aurora Bute
Estrarano

François Lo Jacomo
Estrarano

So Jinsu
Estrarano

Jérémie Sabiyumva
Estrarano

Oficistoj

Martin Schäffer
Ĝenerala Direktoro

Ionel Oneț
Libroservo

Ralph Schmeits
UEA-kasisto

Kongresa Fakoj

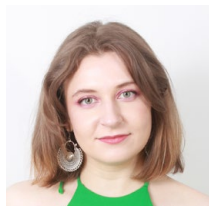
Dorota Rodzianko

Peter Baláz

Sonja Zaretskaia

Linda Le Nepveu

Loka Kongresa Komitato

Michela Lipari
Prezidanto, kontaktoj
kun amaskomunikiloj

Luigi Fraccaroli
Vicprezidanto,
kontaktoj kun landaj
aŭtoritatoj

Tina Raciti
Sekretario, kasisto

Francesco Amerio
Kongresejestro

Paola Nigrelli
Artaj aranĝoj

Alessandro Amerio
Ekkursoj

Daniele Pesce
Infana kongreseto

Debora Rossetti
Socialaj retejoj,
volontuloj

Alessandro Perna
Loĝiga servo, ĝiĉetoj

**Pier Luigi
Cinquantini**
Kongresa Kuriero

**Giuseppe
Di Donfrancesco**
Kontaktoj kun lokaj
aŭtoritatoj

Emanuele Regano
Junulara programo

Aliaj:

Thomas Bormann
Reĝisoro de
la Kongresa Temo

**Prof. Fabrizio
Pennacchietti**
Rektoro de IKU

**Prof. Davide
Astori**
Vicrektoro de IKU

La kongresejo

La kongreso okazos en la Politeknika Universitato de Torino (Politecnico di Torino, <https://www.polito.it>) – universitato kun pli ol 160 jaroj da historio, rigardanta al estonto, kaj rekonata kiel unu el la ĉefaj teknikaj universitatoj en Eŭropo, kun ĉirkaŭ 36 000 studentoj. Publika universitato, kiu forte kredas je la kunpartigo kun la socio de la gravaj rezultoj akiritaj per esploro kaj je valorigo de kulturaj aktivaĵoj.

La adreso estas:
Politecnico di Torino
Corso Duca degli Abruzzi 24
10129 Torino

La kongresejo funkcias de la 9:00 ĝis la 18:00. **Grave: la kongresejo estas fermata en merkredo.**

Movada Foiro okazos en la interna korto de la Politekniko, tuj antaŭ la eniro al la akceptejo (kaj libroservo). Ĉi-jare ĝi okazos sabate, la 29-an de julio, 17:30-19:30.

Aŭte: Al la Politekniko eblas veturi per aŭtomobilo (parklokoj en apudeco estas pagendaj, markitaj per la bluj linioj, je la hora kosto de 1,50 Eŭroj de la 8:00 ĝis la 19:30). Eblas parkumi senpage en la stratoj Via Pier Carlo Boggio kaj Paolo Borsellino en parklokoj markitaj per blankaj linioj, sed la eblecoj estas malmultaj.

Urba trafiko: La haltejo Politecnico troviĝas tuj antaŭ la ĉefa enirejo.

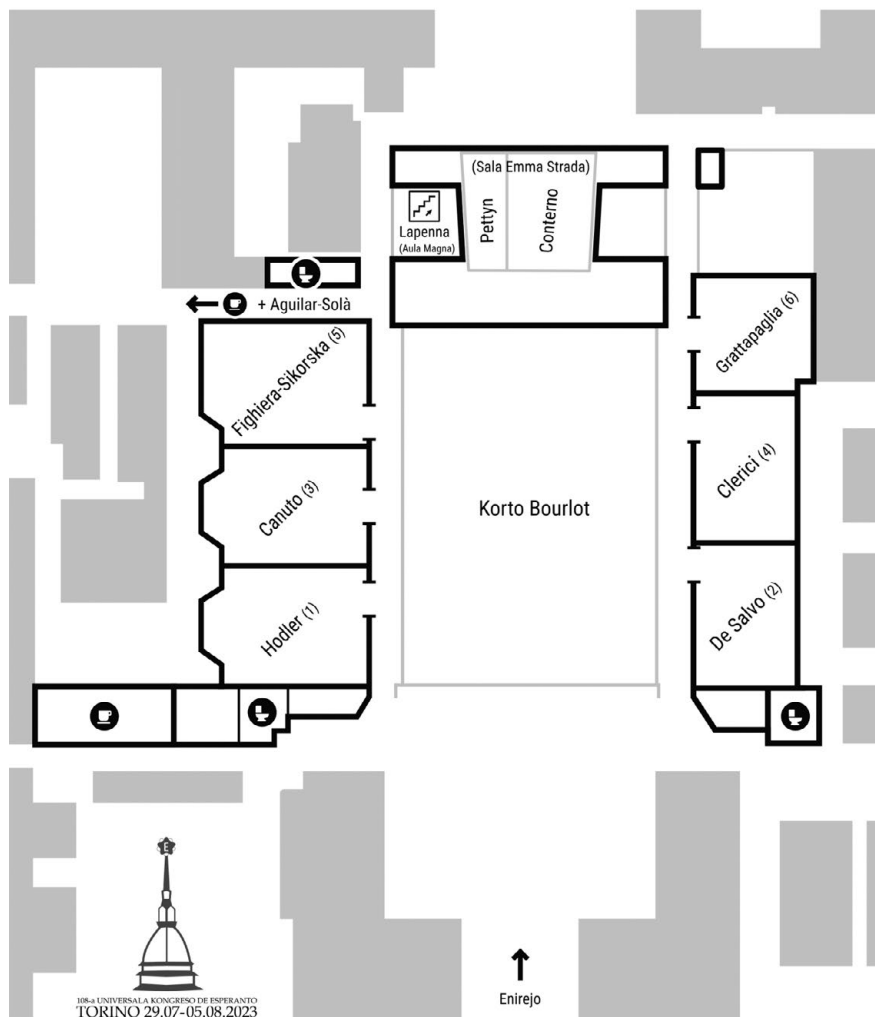
Al Politekniko oni povas alveni per publikaj veturiloj, elirante ĉe sekvaj haltejoj.

670 – POLITECNICO. (Linioj 10, 33, 58, 58B) – B=barrato (t.e. kun streko ĉe la numero)

624 – DUCA DEGLI ABRUZZI. (Linioj 42, 15, 33, 16CS) – CS=Circolare sinistra (t.e. maldekstra ĉirkaŭlinio)

616 – DUCA DEGLI ABRUZZI. (Linioj 42, 15, 16CD) – CD=Circolare destra (t.e. dekstra ĉirkaŭlinio)

MAPO DE LA KONGRESEJO

OGR (Salono Zamenhof)

Salono Zamenhof, kie okazas la Solena Inaŭguro, Solena Fermo kaj la vesperaj programeroj (koncertoj, teatraĵo) troviĝas en: **OGR, Corso Castelfidardo 22**. Ĝi situas nur 8 minutojn piede de la kongresejo (600 m).

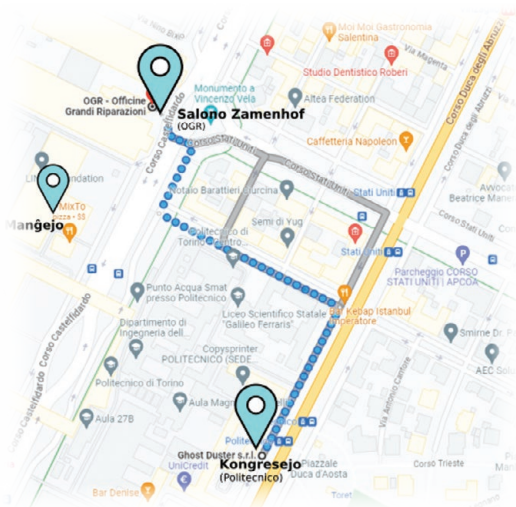
Al OGR oni povas alveni per publikaj veturiloj, elirante ĉe sekvaj haltejoj:

3283 – POLITECNICO Linio 12

3284 – POLITECNICO Linio 12 (ĉe la alia flanko de la strato, dependas, de kie oni venas)

377 – Stati Uniti (Linioj 10, 33, 58, 58B) – B=barrato (t.e. kun streko ĉe la numero)

3333 – DUCA DEGLI ABRUZZI. (Linioj Star 1, 58, 58B, 12, 33)

La Bankedo kaj Kongresa Balo

Kaj la Bankedo kaj la Kongresa Balo okazos en la Reĝaj Ĝardenoj apud la Reĝa Palaco (Palazzo Reale di Torino, Piazzetta Reale 1)

La Bankedo okazas ĉe Reĝaj Muzeoj (Musei Reali), piazzetta Reale 1.

La loko estas atingebla per publika transporto: tramo 15, busoj 58 kaj 58/

Por la Kongresa Balo, serĉu/sekvu en la Reĝaj Ĝardenoj la fontanon: "Fontana delle Nereidi e dei Tritoni" (ĝi troviĝas nur 200m de la loko de la Balo, en la sama ĝardeno komplekso). Estas publika subtera parkejo pagenda en Placo Kastelo atingebla de Placo Kastelo angulo Via Viotti, Placo Carlo Felice kaj Via Gobetti. La horaj kostoj estas: 2 Euroj de la 7:30 ĝis la 20:00 kaj 1,00 Euro de la 20:00 ĝis la 7:00. Surstrate la parkejoj ene de la bluj linioj kostas en la urbocentro 2,50 hore de la 8:00 ĝis la 19:30.

Utilaj informoj pri Italio, Piemonto kaj Torino

Situo

Italio estas lando en suda Eŭropo, najbara de Francio, Svislando, Aŭstrio kaj Slovenio. Ĝi estas membro de Eŭropa Unio ekde 1958 kaj apartenas al la Ŝengena zono.

Italio havas ĉirkaŭ 60 milionojn da loĝantoj, kaj grandas ĉirkaŭ 300-mil km². Ĝia ĉefurbo estas Romo.

Lingvoj

Krom la itala, estas agnoskitaj kiel oficialaj lingvoj en difinitaj regionoj, la franca, la germana, la ladina kaj la slovena.

Klimato

Averaĝaj temperaturoj en julio kaj aŭgusto 23°C – 33°C. En tiu periodo la vetero estas, plejofte, suna kaj iom humida. Pluvoj maloftas.

Loka tempo

UTC + 02h00 (somere).

Mono

La oficiala monunuo estas la eŭro, dividita en 100 cendoj. Moneroj: 1, 2, 5, 10, 20, 50 cendoj, 1 kaj 2 eŭroj. Monbiletoj: 5, 10, 20, 50, 100, 200, 500 eŭroj. Ĉiuj hoteloj, restoracioj, vendejoj (krom la malgrandaj) akceptas kreditkartojn (Visa kaj Mastercard estas la plej uzataj) kaj eŭropajn debetkartojn (ekz. Maestro). Monŝanĝado okazas laŭ reguloj de libera merkato: aŭ kun fiksa servo-sumo je ordinara kurzo, aŭ sen fiksa servo-sumo sed je iom pli alta kurzo (kio konsilindas nur por ŝanĝado de etaj sumoj).

Trinkakvo

La kranakvo estas bonkvalita kaj trinkebla, se oni ne atentigas pri la malo (netrinkebla akvo: “acqua non potabile”). En vendejoj eblas aĉeti mineralan akvon sengasan (“naturale”) kaj kungasan (“frizzante”).

Elektro

La elektra tensio estas 220-volta. La elektringoj povas esti de 3 tipoj – F (“Schuko”), C (“Europlug”), kiuj estas la plej disvastiĝintaj en Eŭropo, aŭ L, kiu havas iom malpli vastajn truojn.

Telefonado

Prefikso por telefoni de eksterlando al Italio: +39, sekvata de kompleta telefonnumero, inkluzive de la nulo de la regiona kodo; prefikso por telefoni de Italio al eksterlando: 00.

Medikamentoj

Se vi uzas preskribitan medikamenton, bonvolu kunporti kuracistan recepton, aŭ la folieton kiu akompanas la medikamenton kaj entenas ĝian kemiaĵan priskribon / nomon. Apotekoj funkcias 24 horojn tagnokte laŭ aparta alternado. Informoj haveblas ĉe la informa budo de la kongresejo.

Sanservo

Eksterlandanoj havu taŭgan konfirmilon pri sanasekuro. LKK kaj UEA ne respondecas pri asekuro de kongresanoj.

Trinkejoj

La prezoj varias depende ĉu oni trinkas stare aŭ side. Tre ofte (kaj laŭleĝe) la prezo por sidantoj estas 100% pli ol por starantoj (en luksaj trinkejoj la kromprezo povas esti eĉ pli alta). En ĉiu trinkejo (plejofte ĉe la kaso) pendas prezotabulo en kiu la prezoj de ĉio aĉetebla estas indikitaj en du paralelaj kolumnoj plejofte titolitaj, respektive: Al banco, t.e. ĉe la trinkstarejo, kaj Al tavolo, t.e. ĉetebla. En restoracioj kutime estas aldonata “coperto” – popersona kotizo, kiu ĉiam estas menciita en la menuo (kutime 2€).

Trinkmono

Ĝi estas aprezata, sed ne deviga.

Sekureco

Konsilindas ordinara singardemo kontraŭ poŝ- kaj mansak-ŝteloj k.s. kiel en ĉiuj grandaj urboj. Ĉiuj forlasitaj (forgesitaj) sakoj, mansakoj, valizoj ktp. estos forportitaj de la polico pro sekureckialoj. La urĝa telefonnumero (polico, fajrobrigado, medicina helpo) estas 112.

Vendohoroj

La plej multaj grandaj vendejoj kaj magazenoj funkcias de la 9:00 ĝis la 20:00, ankaŭ sabate kaj dimanĉe. Etaj vendejoj, aparte por turistoj, restas malfermaj ĝis la 22:00 kaj ofte ankaŭ dimanĉe.

Torino Piede

Aŭdgvidiloj en Esperanto kaj mapoj por memstare libere turismumi en la urbo

Konektiĝante per la sekva QR-kodo al la servo Bitoteko, kongresanoj povos elŭti ses diversajn aŭdgvidilojn kaj mapojn, kiuj, aŭskultataj per kap-aŭskultioj, sekvante la indikojn, gvidos vin – en Esperanto – laŭ turismaj itineroj tra la urbo Torino.

Historio, kulturo kaj kafejoj
Mil vizaĝoj de Torino
Muzeoj, arto kaj modo
De la rivero al la monto
Laŭ Pado en naturo
La nokto de la sunsubiro

Oni dankas Pier Luigi Cinquantini kaj Mara Chemini, sen kies nelacigebla laboro tiuj ĉi gvidiloj restus nur ideo.

Enurba trafiko

ZTL – Zonoj kun limigita trafiko

En kelkaj urbopartoj, ĉefe en la urbocentro, estas limigoj por aliro de aŭtomobiloj en difinitaj horaroj. Plejparte tiuj limigoj estas de la 7:30 ĝis la 10:30, sed en kelkaj stratoj povas ankaŭ daŭri pli longe. Estu ĉiam atentemaj al la ŝildoj indikantaj “**Zona a Traffico Limitato**” (ZTL) kaj “Via riservata al mezzo pubblico” .

Parkado

En la urbocentro, kaj ne nur, parkado estas pagenda. Vi povas pagi per moneroj aŭ kreditkartoj (ne per monbiletoj) ĉe la tiucelaj kolonetoj. Vi devas elekti la deziratan tempon kaj presi la biletan, kiun vi lasu en la aŭtomobilo sur la panelo.

Tarifoj estas diversaj kaj varias de 1 ĝis 2,50 Eŭroj depende de la zono. Ju pli centra, des pli multekosta. La tarifoj estas indikataj sur palisoj troviĝantaj apud la pagkolonoj kaj en aliaj partoj de la zono. Ekzistas ankaŭ pluraj subteraj parkejoj, ĉe kiuj oni pagas je la eliro.

Oktaga bileto por publika transporto

Se vi aĉetis la oktagon biletan por la publika transporto, vi rajtas libere utiligi la transportilojn de GTT (t.e. *Gruppo Torinese Trasporti – Torina Transport-Gruppo*). Tio signifas busojn, tramojn kaj metroon.

Vi devas nepre marki la biletan la unuan fojon, kiam vi utiligos ĝin. La sekvajn fojojn vi devas denove alproksimigi la biletan al la markilo.

La aĉetita bileto estas valida nur por urba transporto kaj ne por eksterurba. Vi povas trovi la limojn de urba transporto en la TTT paĝaro <https://www.gtt.to.it/>. Por eksterubaj vojaĝoj (ekzemple al Venaria, por viziti IIK-n aŭ la Reĝejon) vi devas aĉeti specifan biletan.

Vi povas trovi la indikojn pri la horaroj de transportiloj ĉe la palisoj apud la haltejoj. Tie estas QR-kodo, kiun vi povas utiligi por atingi la specifan retejon de tiu haltejo kun la sekvantaj pasadoj.

Luado de skutiloj kaj bicikloj

En la urbo estas pluraj servoj de luado de ordinaraj bicikloj, sed ankŭ de elektraj skutiloj kaj de elektraj helppataj bicikloj. Vi trovas tiujn movilojn dis-

sematajn en la tuta urbo kaj vi simple prenu tiun, kiun vi plej ŝatas (aŭ estas havebla), aktivigante ĝin per la QR-kodo, kiu troviĝas alĝluite al ĝi kaj pagante ĝin per kreditkarto. (Por lui ĝin, kutime bezonatas elŝuto de apo de la konkreta firmao al sia telefono.) Pluraj ĉi-specaj veturiloj troviĝas ankaŭ rekte antaŭ la ĉefa eniro al la kongresejo, la Politekniko.

Rabatoj kaj faciligoj por la kongresanoj

Danke al la kunlaboro kun Turismo Torino, la gekongresanoj montrante la kongresan nomŝildon rajtos ricevi jenajn rabatojn kaj faciligojn:

➤ Karto Torino + Piemonte: aĉeto de la Karto kun rabatita tarifo ebligas senpagan eniron al ĉefaj kulturaj lokoj de Torino kaj ĝia ĉirkaŭaĵo, en la Reĝaj Loĝejoj de Piemonto, samkiel monumentoj, kasteloj, fortikaĵoj kaj ekspozicioj en la tuta Piemonte.

Eblas aĉeti la Karton, kiu en la Itala nomiĝas "Torino Piemonte Card", ĉe la Turisma Oficejo (Ufficio del Turismo, "ufiĉjo de l'turismo"), kiu troviĝas en Piazza Castello.

La rabatitaj prezoj estas la sekvaj:

por 1 tago € 28,00 anstataŭ € 29,00
por 2 tagoj € 36,00 anstataŭ € 38,00
por 3 tagoj € 41,00 anstataŭ € 44,00
por 5 tagoj € 44,00 anstataŭ € 49,00

➤ City Sightseeing Bus: 10% rabato

➤ Rabatita bileto por la sekvaj muzeoj:

o Torino Musei Foundation – www.fondazionetorinomusei.it

o Giovanni kaj Marella Agnelli Artgalerio – www.pinacoteca-agnelli.it

o Lavazza Muzeo – museolavazza.com

o MAUTO Nacia Aŭtomobila Muzeo – www.museoauto.it

o Nacia Kinomuzeo – www.museocinema.it (Mole Antonelliana)

o Nacia Muzeo de la Itala Resurekto – www.museorisorgimentotorino.it

➤ Turin Outlet Village:

✓ Senpaga servo por transporto de/al Torino Outlet Village (aktiva sabate kaj dimanĉe).

✓ Unutaga karto por ricevi 10% rabaton en aliĝintaj vendejoj (ne kombineblas kun aliaj varbaj iniciatoj).

✓ Bonvenigaj trinkaĵoj.

Kongresaj salonoj

Pedro AGUILAR-SOLÀ (1940-2022)

Venezuelano, venis al Italio pro studokialoj kaj esperantistiĝis danke al Profesoro Vassio. Dum pluraj jaroj li instruis la hispanan lingvon en superaj lernejoj, kaj laboris kiel tradukisto kaj samtempa interpretisto. Dum preskaŭ sesdek jaroj li estis la ĉefa motoro de la esperanta vivo de la Torina grupo, cele al junuloj. Instruisto de Esperanto je ĉiuj niveloj, li verkis plurajn lernolibrojn daŭre uzataj, kaj gvidis plurajn seminariojn por instruistoj.

Carlo BOURLOT (1947-2021)

Italo, denaska esperantisto. Lia patrino, Esther Bourlot estis fervora esperantistino. Ŝi instruis nian lingvon duonjare (somere-aŭtune) en Italio, duonjare (vintre-printempe) en Argentino. Element-lerneja instruisto, li partoprenis en pluraj interŝanĝoj inter eksterlandaj elementaj lernejoj. Membro de UEA, SAT, ILEI kaj Mondcivitano. Ĝenerala Direktoro de la Itala Esperanto-Instituto, ĝis la lastaj vivotagoj.

Giorgio CANUTO (1897-1960)

Italo, doktoriĝinta en medicino kaj juro, li estis profesoro pri jura medicino ĉe la universitatoj de Torino kaj Parma, kies trideka rektoro li estis. Esperantistiĝis en 1925 kaj baldaŭ instruis la lingvon ĉe la torina grupo kaj en 1929 li prizorgis radian kurson pri Esperanto. en 1928 iĝis vicprezidanto de IEF. Membro de la Akademio de Esperanto. En 1956 eniris la estraron de UEA kaj iĝis prezidanto ĝis la forpaso.

Clelia CONTERNO GUGLIELMINETTI (1915-1984)

Italino, doktoro pri beletristiko, profesorino en alt- kaj mezlernejoj. Esperantistiĝis en 1934. Eniris la estraron de IEF kaj iĝis redaktoro de ĝia gazeto "L'Esperanto" kaj de la "Rivista Italiana di Esperanto". Verkistino ankaŭ en la itala lingvo. Kunlaboris kun pluraj gazetoj; dufoje premiita ĉe Belartaj Konkursoj. Membro de l Akademio de Esperanto. Ŝi reviziis, komentis kaj pretigis la unuan kaj duan eldonon de la verko "La Dia Komedio" de Dante Alighieri, tradukita de Giovanni Peterlongo.

Ranieri CLERICI (1940-2019)

Italo, iĝis inĝenero ĉe la Torina Politekniko kaj majstrodiplomiĝis en Pisa. Pro la laboro translokiĝis en Romon. Lernis Esperanton en 1954 kaj aktivis en la loka grupo, en la junulara movado, iĝante ĝia prezidanto, poste eniris la estraron de IEF kaj iĝis ĝia vicprezidanto. Instruis plurloke Esperanton. En 2007 elektiĝis al la estraro de UEA kiel vicprezidanto. Mecenato de la itala kaj internacia movadoj.

Antonio DE SALVO (1942-2021)

Italo, juĝisto, de 2011 sekcia prezidanto de la Itala Kontrolkortumo pri Kontoj. Esperantisto de 1955, dank' al artikolo pri la UK Bologna, kaj al renkonto kun familio Minnaja. Li tre aktivis en la itala kaj en la katolika movadoj.

Krome li estas redaktoro de Radio Roma en Esperanto dum kelkaj jardekoj. En la katolika movado li estis direktoro de la centra oficejo de IKUE, respondeca direktoro de la gazeto *Espero Katolika* kaj unu el la tradukantoj de la *Misalo* en Esperanto. Honora membro de IEF kaj diplomito por elstara kultura agado fare de UEA pro la ĉiutaga blogo *Esperanta vivo*, de li redaktita.

Ada FIGHIERA-SIKORSKA (1929-1996)

Polino, honora membrino de UEA, dediĉis sian tutan plenkreskan vivon al Esperanto, kiun ŝi lernis en 1959. Samjare ŝi ekredaktis la unuajn tagajn disendojn en Esperanto de Radio Varsovio kaj aktivis en LKK de la tiea Universala Kongreso. Post la geedziĝo, ŝi honorofice redaktis – sinsekve en Bruselo, Madrido kaj Torino – ĝis sia morto, la plej konatan gazeton „Heroldo de Esperanto“. Ŝia infana taglibro „De tago al minaretoj“, verkita en la dumilita siberia restado, fariĝis tre fama.

Giuseppe GRATTAPAGLIA (1930-2023)

Italo, aktivis en la loka grupo kaj dum iu somera tendaro renkontiĝis kun Ursula kaj ili fondis kune esperantan familion, kiu estis la motoro de la postmilita agado en Torino. Dank' al li FIAT eldonis ĝis 1964 prospektojn kaj filmetojn en Esperanto, por reklami nove produktitajn aŭtomobilojn. Kiel estrarano de IEF li dum pluraj jaroj organizis karavanojn al universalaj kongresoj. En 1973, lasinte sian profesion vivon, li translokiĝis kun la tuta familio al Brazilo por prizorgi la bienon Bona Espero, pri kies evoluo kaj sukceso ĉiuj esperantistoj scias kaj povas tion konstati dum la nuna UK.

Hector HODLER (1887-1920)

Sviso, filo de la pentristo Ferdinand Hodler. Esperantistiĝis kiel 13-jarulo. En 1908 li fondis UEA kaj dum 13 jaroj redaktis la revuon *Esperanto*, kiu plu restas la gvida movada periodaĵo. Dum la Unua Mondmilito li organizis servon de UEA por militkaptitoj kaj iliaj familioj.

Ivo LAPENNA (1909-1987)

La plej granda organiza figuro de la Movado. Renoma fakulo de la internacia juro. Konstruinto de la moderna UEA, unue kiel ĝenerala sekretario, poste kiel prezidanto. Granda oratoro. Ĉefaj verkoj: *Retoriko* (1950) kaj *Esperanto en perspektivo* (ĉefredaktoro, 1974).

Andrzej PETTYN (1938-2021)

Pola esperantisto, plentempa laboranto de Pola Radio ekde 1962, por pli ol 40 jaroj. Aŭtoris ĉ. 50 lernolibrojn, vortarojn, ekzercarojn, legolibrojn kaj kasedojn kun parolekzercoj. Instruis Esperanton kaj prelegis pri ĝi diverslande. Abunde tradukis, estis membro de la Akademio de Esperanto.

Lazaro Ludoviko ZAMENHOF (1859-1917)

La kreinto de Esperanto. Jam kiel junulo en sia naskiĝurbo Bjalistoko li revis kaj laboris pri neŭtrala lingvo. La 26-an de julio 1887 li publikigis en Varsovio la unuan lernolibron de Esperanto. En 1959 Unesko proklamis lin unu el la grandaj personecoj de la homaro.

Laŭtaga programo

Sabato, la 29-a de julio

- 14:00-17:30 Komitato de UEA 1, *Hodler*
14:00-17:30 Libroservo 1, *Conterno*
16:00-17:00 Unuafojaj Kongresanoj, *Pettyn*
17:30-19:30 Movada Foiro, *korto Bourlot*

Dimanĉo, la 30-a de julio

- 09:00-10:00 Akcepto de diplomatoj (fermita), *Zamenhof*
10:00-12:00 Solena Inaŭguro, *Zamenhof*
12:00-12:30 Komuna foto, *Zamenhof*
13:30-17:30 Libroservo 2, *Conterno*
14:00-14:30 IKU-Inaŭguro (Wandel), *De Salvo*
14:00-14:45 Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M1 (mezniveluloj), *Figghiera-Sikorska*
14:00-15:30 Ĉina Tago, *Grattapaglia*
14:00-15:30 ESF: Kio novas? *Hodler*
14:00-15:30 Paroligaj Lecionoj kun edukado.net K1-K2 (komencantoj), *Canuto*
14:00-15:45 Kongresa Temo 1: Enkonduko, *Clerici*
14:30-15:30 IKU 1 / AIS 1 (Jacobsen), *De Salvo*
15:00-15:45 Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M1 (mezniveluloj), *Figghiera-Sikorska*
15:30-16:30 Koncerto: Grazia Barboni, *Lapenna*
15:45-16:45 IKU 2 / AIS 2: La kikonga lingvaro, *De Salvo*
15:45-16:45 Junaj eŭropaj voĉoj: TEJO ĉe EJO, *Canuto*
15:45-16:30 Prelegoj pri Italio 1 (Norberto Saletti), *Hodler*
15:45-17:15 IKEF – Komerclistoj, *Grattapaglia*
16:00-16:30 Aŭtora duonhoro 1, *Pettyn*
16:00-17:00 Ekumena Diservo, *aliloke: Chiesa Maria Ausiliatrice/Preĝejo Maria Helpantino Via Sebastiano Caboto 27, Torino*
16:00-17:30 Komitata Forumo: ekstera mondo, *Figghiera-Sikorska*
16:00-17:30 Kongresa Temo 2: Klimatŝanĝo, *Clerici*
16:30-18:00 Internacia Koruso 1, *Hodler*
16:45-17:45 Koncerto: Birda flut-triopo, *Lapenna*
17:00-17:45 ILEI – kunveno kaj prezento, *Canuto*

- 17:00-18:00 Bobelarto 1 – INK, *De Salvo*
 17:15-18:00 Akademio de Esperanto (fermita), *Grattapaglia*
 20:00-21:30 Nacia Vespero, *Zamenhof*

Lundo, la 31-a de julio

- 09:00-10:30 Kleriga Lundo 1, *Hodler*
 09:00-10:30 Kleriga Lundo 2, *Grattapaglia*
 09:00-10:30 Kleriga Lundo 3, *Canuto*
 09:00-10:30 Kleriga Lundo 4, *Clerici*
 09:00-10:30 Kleriga Lundo 5, *Figliera-Sikorska*
 09:00-12:00 Bobelarto 2 – ekskurso, *aliloke*
 09:30-17:30 Libroservo 3, *Conterno*
 10:45-12:15 Kleriga Lundo 10, *Figliera-Sikorska*
 10:45-12:15 Kleriga Lundo 6, *Hodler*
 10:45-12:15 Kleriga Lundo 7, *Grattapaglia*
 10:45-12:15 Kleriga Lundo 8, *Canuto*
 10:45-12:15 Kleriga Lundo 9, *Clerici*
 12:30-14:00 Kleriga Lundo 11, *Hodler*
 12:30-14:00 Kleriga Lundo 12, *Grattapaglia*
 12:30-14:00 Kleriga Lundo 13, *Canuto*
 12:30-14:00 Kleriga Lundo 14, *Clerici*
 12:30-14:00 Kleriga Lundo 15, *Figliera-Sikorska*
 14:00-14:30 Aŭtora duonhoro 2, *Pettyn*
 14:00-14:45 Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M2 (mezniveluloj), *Figliera-Sikorska*
 14:00-15:30 Paroligaj Lecionoj kun edukado.net K3-K4 (komencantoj), *Canuto*
 14:15-15:00 Itala lingvo 1, *Grattapaglia*
 14:15-15:15 Koncerto: Kimo / Kim J: henriksen, *Lapenna*
 14:15-15:45 Kio estas interkultura trejnado? *Hodler*
 14:15-15:45 Kongresa Temo 4: Geo-rakonto, *Clerici*
 15:00-15:45 Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M2 (mezniveluloj), *Figliera-Sikorska*
 15:15-16:45 INOE – Naturistoj, *Grattapaglia*
 15:45-16:30 Erasmus+ : Enkonduko / Interkulturo, *Canuto*
 15:45-16:30 Kajto – kantateliero, *Lapenna*
 15:45-16:45 IKU 3 / AIS 3: Lingva pejzaĝo, *Hodler*
 16:00-16:30 Aŭtora duonhoro 3, *Pettyn*
 16:00-16:45 IKUE – Katolikoj, *Figliera-Sikorska*

- 16:00-16:45 TEJO sin prezentas, *Clerici*
 16:30-17:15 Erasmus+ : VERDEN, *Canuto*
 16:45-17:45 Koncerto: Bardo sen barbo kaj bardo kun barbo, *Lapenna*
 16:45-18:00 Internacia Koruso 2, *Clerici*
 17:00-17:45 Ŭonbulismo, *Figghiera-Sikorska*
 17:00-18:00 IKU 4: La Serço de Ekstertera Vivo, *Hodler*
 17:00-18:00 Kongresa Temo: Bona Espero, *Grattapaglia*
 17:15-18:00 Erasmus+ : PEPINO, *Canuto*
 19:00-21:00 Bankedo, *aliloke*
 21:00-23:30 Kongresa Balo, *aliloke*

Mardo, la 1-a de aŭgusto

- 09:00-09:30 SK 1: Robotoj alvenas, *Clerici*
 09:00-09:45 Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M3 (mezniveluloj), *Figghiera-Sikorska*
 09:00-10:30 Esperantistoj dancas kaj dancigas, *korto Bourlot*
 09:00-10:30 IFEF – Fervojistoj, *Grattapaglia*
 09:00-10:30 Internacia Koruso 3, *Aguilar-Solà*
 09:00-10:30 Paroligaj Lecionoj kun edukado.net K5-K6 (komencantoj), *Canuto*
 09:00-15:00 Tago de lernado, *Hodler*
 09:30-10:00 SK 1: G. J. Ramstedt kaj liaj memoraĵoj el Azio, *Clerici*
 09:30-17:30 Libroservo 4, *Conterno*
 10:00-10:30 Aŭtora duonhoru 4, *Pettyn*
 10:00-10:30 SK1: Fizikaj kaj kemiaj karakterizoj de gemoj, *Clerici*
 10:00-10:45 Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M3 (mezniveluloj), *Figghiera-Sikorska*
 10:30-11:00 SK1: De la pedagogio ĝis la neŭropedagogio, *Clerici*
 10:45-11:30 Itala lingvo 2, *Canuto*
 10:45-11:30 Origamio kaj Esperanto, *Grattapaglia*
 11:00-11:30 SK1: La arkivo de UEA, *Clerici*
 11:00-12:30 Eŭropo: Regionaj komisionoj, *Figghiera-Sikorska*
 11:00-18:00 KER ekzamenoj (ĉiuj niveloj), *Aguilar-Solà*
 11:45-12:30 TEVA – Vegetaranoj, *Canuto*
 11:45-12:45 IKU 5:Boulton – Ŝekspiro – Koriolano, *Clerici*
 11:45-13:15 Juristoj, *Grattapaglia*
 12:00-12:30 Aŭtora duonhoru 5, *Pettyn*
 12:45-13:45 Prelegoj pri Italio 2 (Aldo Grassini), *Canuto*

- 12:45-14:15 Afriko: Regionaj komisionoj, *Figghiera-Sikorska*
- 13:00-14:30 Kongresa Temo 3: Sen migrado nenia evoluo, *Clerici*
- 13:30-14:15 E-D-E kaj multlingva Eŭropa Unio, *Grattapaglia*
- 14:00-14:30 Aŭtora duonhoru 6, *Pettyn, Canuto*
- 14:00-15:30 UEA respondas, *Lapenna*
- 14:15-15:15 Koncerto: jOmO
- 14:30-15:15 Bahaa Esperanto-Ligo (BEL), *Grattapaglia*
- 14:30-15:15 IKEL – Etnistoj, *Figghiera-Sikorska*
- 14:45-16:15 Kongresa Temo 5: Migrado kaj integriĝo, *Clerici*
- 15:15-16:45 AVE – Verduloj, *Grattapaglia*
- 15:15-16:45 Komitata Forumo pri Instruado, *Hodler*
- 15:30-16:15 IKU 6: Internacia kunfluo de valoroj, *Canuto*
- 15:30-16:15 Vortoj – noviga kaj moviga ludo, *Figghiera-Sikorska*
- 16:00-16:30 Aŭtora duonhoru 7, *Pettyn*
- 16:15-17:00 Prelegoj pri Italio 3 (Paola Nigrelli), *Canuto*
- 16:30-18:00 Kio estas budhisma meditado, *Clerici*
- 16:30-18:00 Reprezentantoj de UEA ĉe UN (fermita), *Figghiera-Sikorska*
- 16:45-17:45 Koncerto: Ĵomart kaj Nataŝa, *Lapenna*
- 17:00-18:00 Bobelarto 3: Legosalono, *Canuto*
- 17:00-18:00 Faka Forumo, *Hodler*
- 17:00-18:00 Kongresa Temo: Bona Espero, *Grattapaglia*
- 18:30-19:15 Societo Zamenhof – akcepto (por invititoj), *aliloke*
- 20:00-21:30 Teatraĵo: Mi diros al vi sekrete..., *Zamenhof*

Ĵaŭdo, la 3-a de aŭgusto

- 09:00-09:30 SK 2: La Atendo – lernenda leciono, *De Salvo*
- 09:00-09:45 Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M4 (mezniveluloj), *Figghiera-Sikorska*
- 09:00-10:30 Eldonejo Lorenz, *Grattapaglia*
- 09:00-10:30 Paroligaj Lecionoj kun edukado.net K7-K8 (komencantoj), *Canuto*
- 09:00-12:00 Esperantologia Konferenco 1/2, *Clerici*
- 09:30-10:00 SK 2: Nuntempaj projektoj kaj ŝancoj de mondregco, *De Salvo*
- 09:30-17:30 Libroservo 5, *Conterno*
- 10:00-10:30 Aŭtora duonhoru 8, *Pettyn*
- 10:00-10:30 SK 2: La unuaj manlibroj kaj vortaroj de la Esperanto-movado, *De Salvo*
- 10:00-10:45 Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M4 (mezniveluloj), *Figghiera-Sikorska*

- 10:30-11:00 SK 2: Danĝera lumo, *De Salvo*
- 10:45-11:30 Itala lingvo 3, *Canuto*
- 10:45-11:30 Oratora konkurso, *Figliera-Sikorska*
- 10:45-12:15 Bobelarto 4: Verksesio, *Grattapaglia*
- 11:00-11:30 SK 2: La matematikaj kalkuliloj, *De Salvo*
- 11:45-12:30 Prelegoj pri Italio 4 (Pier Luigi Cinquantini), *Figliera-Sikorska*
- 11:45-13:15 Komitata Forumo pri Informado, *Canuto*
- 11:45-13:15 Kongresa Temo 6, *De Salvo*
- 12:00-12:30 Aŭtora duonhoru 9, *Pettyn*
- 12:15-13:15 Libroj de la jaro, *Clerici*
- 12:30-13:15 Patronoj de TEJO, *Grattapaglia*
- 12:30-13:15 Prelegoj pri Italio 5 (Fabrizio Pennacchietti), *Figliera-Sikorska*
- 13:30-14:00 Aŭtora duonhoru 10, *Pettyn*
- 13:30-14:15 IKEK – Komunistoj, *Grattapaglia*
- 13:30-14:15 LSG – Samseksemuloj, *Canuto*
- 13:30-14:15 Sennacieca Asocio Tutmonda (SAT), *Figliera-Sikorska*
- 13:30-14:30 IKU 7: Reguleco kaj nereguleco en la homa lingvo, *De Salvo*
- 13:30-15:00 Akademio de Esperanto – publika, *Clerici*
- 14:00-18:00 KER ekzamenoj (ĉiuj niveloj), *Aguilar-Solà*
- 14:15-15:15 Teatraĵo: Ludoj kun diablo kaj reĝo, *Lapenna*
- 14:30-15:30 IKU 1 / AIS 1: Kvantuma interplektiteco, *De Salvo*
- 14:30-16:00 Ameriko: regionaj komisionoj, *Figliera-Sikorska*
- 14:30-16:00 Kongresa Temo 7, *Canuto*
- 14:30-16:00 MONA: Regionaj komisionoj, *Grattapaglia*
- 15:00-16:00 Belartaj Konkursoj, *Clerici*
- 15:30-16:30 Koncerto: Ankie kaj Nanne: Kajto, *Lapenna*
- 15:45-16:45 IKU 2 / AIS 2: La kikonga lingvaro, *De Salvo*
- 16:00-16:30 Aŭtora duonhoru 11, *Pettyn*
- 16:00-16:45 IKEL – Etnistoj, *Grattapaglia*
- 16:00-18:00 Internacia Koruso 4, *Figliera-Sikorska*
- 16:15-17:00 Tokipono: La lingvo de bono, *Canuto*
- 16:30-18:00 Agado ĉe UN kaj Unesko, *Clerici*
- 16:45-17:45 Teatraĵo: Doktoro Esperanto, *Lapenna*
- 17:00-18:00 IKU 3 / AIS 3: Lingva pejzaĝo, *De Salvo*
- 17:00-18:00 Kongresa Temo: Bona Espero, *Grattapaglia*
- 17:00-18:30 Futbala matĉo, *aliloke: Cit Turin LDE – Corso Ferrucci 63 – Torino*
- 17:15-18:00 IKUE kaj KELI – Katolikoj kaj Kristanoj, *Canuto*
- 20:00-21:30 Koncerto Kjara, *Zamenhof*

Vendredo, la 4-a de aŭgusto

- 09:00-10:30 Kongresa Temo 8, *Canuto*
09:00-10:30 Oomoto, *Grattapaglia*
09:00-12:00 Esperantologia Konferenco 2/2, *Clerici*
09:00-12:30 Komitato de UEA 2, *Hodler*
09:00-18:00 KER ekzamenoj (ĉiuj niveloj), *Aguilar-Solà*
09:30-17:30 Libroservo 6, *Conterno*
10:00-10:30 Aŭtora duonhoro 12, *Pettyn*
10:45-11:30 Prelegoj pri Italio 6 (Nicola Ruggiero), *Canuto*
10:45-12:15 ATEO – Ateistoj, *Grattapaglia*
11:45-12:30 Itala lingvo 4, *Canuto*
12:15-13:15 Ateliero pri Origamio, *Grattapaglia*
12:15-13:15 IKU 8: Klimata Ŝanĝo, *Clerici*
12:45-13:30 CED – publika kunveno, *Hodler*
12:45-14:15 KAOEM: Regionaj komisionoj, *Canuto*
13:30-14:15 La estonto de Biblioteko Hodler, *Hodler*
13:30-14:15 Societo por parkere kanti la himnon, *Grattapaglia*
13:30-14:30 IKU 9: La DNA de Esperanto, *Clerici*
14:15-15:15 Recitalo: Blua Horizonto / Zamenhof, idealo kiu iĝas muziko, *Lapenna*
14:15-15:15 Scienca Forumo, *Canuto*
14:15-15:45 Komitata Forumo: Kunlaborado, *Hodler*
14:30-16:00 ELF-AREK – filatelistoj, *Grattapaglia*
14:45-15:30 Kulturdomo de Esperanto, kastelo Greziljono, *Clerici*
15:15-16:00 ISAE, *Canuto*
15:30-18:00 Internacia Koruso 5, *Clerici*
15:45-16:45 Koncerto: Abel Massiala, *Lapenna*
16:00-16:45 Aŭkcio, *Hodler*
17:00-18:00 Kongresa Temo: Bona Espero, *Grattapaglia*
17:00-18:00 Venontaj UK-j, *Lapenna*
20:00-21:30 Internacia Arta Vespero, *Zamenhof*

Sabato, la 5-a de aŭgusto

- 10:00-12:00 Solena Fermo, *Zamenhof*
12:30-13:00 Postkongreso, *Pettyn*
12:30-14:00 Libroservo 7, *Conterno*

Programo	Sabato, la 29-a de julio													
salono/horo	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Zamenhof														
Hodler						Komitato de UEA 1								
Lapenna														
De Salvo														
Canuto														
Clerici														
Fighiera-Sikorska														
Grattapaglia														
Pettyn								Unuafojaj kongr.						
Conterno									Libroservo 1					
Aguilar-Solà														
korto Bourlot										Movada Foiro				
aliloke														

Programo	Dimanĉo, la 30-a de julio													
salono/horo	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Zamenhof		Solena Inaŭguro		Kom. fot.								Nacia Vespero		
Hodler					ESF: Kio novas?		Prelegoj pri Italio 1		Intermacia Koruso 1					
Lapenna							Koncerto: Barboni	Koncerto: Flut-triopo						
De Salvo						IKU-Invadg/ AIS1	IKU 1/ AIS 2	IKU 2/ AIS 2	Bobelarto 1 - INK					
Canuto						Parolig. Lecion. Kl-K2	Junaj voĉoj: TEJO		ILEI					
Clerici							Kongresa Temo 1	Kongresa Temo 2						
Fighieria-Sikorska						Parolig. Lecion. MI	Parolig. Lecion. MI	Komitata Forumo: ekstera mondo						
Grattapaglia							Ĉina Tago	IKEF - Komerccisitoj	AdE (familia)					
Pettyn								Aŭt. duon-horo!						
Conterno							Libroservo 2							
Aguilar-Solà														
korto Bourlot														
aliloke								Ekumena Diservo						

Lundo, la 31-a de julio														
Programo	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
salono/horo														
Zamenhof														
Hodler	Kleriga Lundo 1	Kleriga Lundo 6	Kleriga Lundo 11	Interkultura trejnado	IKU 3 / AIS 3	Kajlo -kant- ateliero	Koncerto: Kimoj	Koncerto: Bardoj	IKU 4					
Lapenna														
De Salvo														
Canuto	Kleriga Lundo 3	Kleriga Lundo 8	Kleriga Lundo 13	Parolig. Lecion. K3-K4	Erasmus+ mus+ mus+	Erasmus+ mus+ mus+	Erasmus+ mus+ mus+							
Clerici	Kleriga Lundo 4	Kleriga Lundo 9	Kleriga Lundo 14	Kongresa Temo 4	TEO sin prezias	Kongresa Temo 4	Internacia Kongreso 2							
Fighieria-Sikorska	Kleriga Lundo 5	Kleriga Lundo 10	Kleriga Lundo 15	Parolig. Lecion. M2	Parolig. Lecion. M2	IKUE	Uonbulismo							
Grattapaglia	Kleriga Lundo 2	Kleriga Lundo 7	Kleriga Lundo 12	Itala lingvo 1	INOE	INOE	Bona Espero							
Petty				Aŭt. duon-horo 2	Aŭt. duon-horo 3									
Conterno	Libroservo 3													
Aguilar-Solà														
korto Bourlot														
aliloke	Bobelarto 2 - ekskurso											Bankedo	Kongresa Balo	

Programo Mardo, la 1-a de aŭgusto														
salono/horo	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Zamenhof												Teatraĵo: Mi diros al vi sekrete...		
Hodler			Tago de lernado					Komitata Forumo: Instruado	Faka Forumo					
Lapenna						Koncerto: jOmO			Koncerto: jOMART kaj NATASA					
De Salvo														
Canuto	Parolig. Lecion. K5-K6	Itala lingvo 2	TEVA	Prelegoj pri Italio 2	UEA respondas	IKU 6	Prelegoj pri Italio 3	Bobelarto 3						
Clerici	SK1 SK1 SK1 SK1	SK1	IKU 5	Kongresa Temo 3	Kongresa Temo 5			Meditado						
Figihiera-Silkorska	Parolig. Lecion. M3	Parolig. Lecion. M3	Eŭropo	Afriko	IKEL	Vortoj - ludo		UEA ĉe UN						
Grattapaglia	IFEF	Origamio kaj Esperanto	Juristoj	E-D-E	BEL	AVE		Bona Espero						
Pettytn	Aŭt. duon-duon-horo4	Aŭt. duon-duon-horo5	Aŭt. duon-duon-horo6	Aŭt. duon-duon-horo6										
Conterno		Libroservo 4												
Aguilar-Solà	Internacia Koruso 3	KER ekzamenoj (ĉiuj niveloj)												
korto Bourlot	Esperantistoj dancas kaj dancigas													
ailloke													SZ-akcepto (invitita)	

Ĵaŭdo, la 3-a de aŭgusto														
Programo	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
salono/horo														
Zamenhof												Koncerto Kjara		
Hodler														
Lapenna														
De Salvo	SK2SK2SK2SK2	SK2	SK2	SK2	Kongresa Temo 6	IKU 7	IKU 1 / AIS 1	IKU 2 / AIS 2	IKU 3 / AIS 3	Teatraj: Ludoj kumdiablo kaj reĝo	Koncerto: Kajito	Teatraj: D-ro. Esperanto		
Canuto	Parolig. Lecion. K7-K8	Itala lingvo 3	Komitata Forumo: Informado	L5G	Kongresa Temo 7	Tokij- pono	IKUE kaj KELI							
Clerici	Esperantologia Konferenco 1/2	Libroj de la jaro	Ade (publika)	Belataj Konkursoj	UN kaj Unesko									
Fighiera- Sikorska	Parolig. Lecion. M4	Oratora kon- kuso	Prelegoj pri Italio 4	Prelegoj pri Italio 5	SAT	Ameriko	Internacia Koruso 4							
Grattapaglia	Eldonejo Lorenz	Bobelarto 4	Patronoj de TEJO	IKEK	MONA	IKEL	Bona Espero							
Petty	Aŭt. duon- horo8	Aŭt. duon- horo9	Aŭt. duon- horo10	Aŭt. duon- horo11	Aŭt. duon- horo12									
Conterno	Libroservo 5													
Aguilar-Solà														
korto Bourlot														
aŭloke														Futbala matĉo

Vendredo, la 4-a de aŭgusto														
Programo	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
salono/horo														
Zamenhof													Internacia Arta Vespero	
Hodler	Komitato de UEA 2		CED (publika)	La estonto (de BHH)	Komitata Forumo: Kunlaborado	Aŭkcio								
Lapenna						Recitolo: Blua Horizonto	Koncerto: Abel		Venontiaj UK-j					
De Salvo														
Canuto	Kongresa Temo 8	Prelegoj pri Italo 6	Itala lingvo 4	KAOEM	Scienca Forumo	ISAE								
Clerici	Esperantologia Konferenco 2/2		IKU 8	IKU 9	Grezil- jono	Internacia Koruso 5								
Fightiera- Sikorska														
Grattapaglia	Oomoto	Aŭt. duor- horaj	Aŭt. duor- horaj	Aŭt. duor- horaj	Ateliero pri Origamio	Parkere kanti la himnon	ELF-AREK		Bona Espero					
Pettyn														
Conterno														
Aguilar-Solà	KER ekzamenoj (ĉiuj niveloj)													
korto Bourlot														
aliloke														

Programo	Sabato, la 5-a de aŭgusto													
	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
salono/horo														
Zamenhof		Solena Fermo												
Hodler														
Lapenna														
De Salvo														
Canuto														
Clerici														
Figliera-Sikorska														
Grattapaglia														
Pettyn							Post-kongreso							
Conterno					Libroservo 7									
Aguilar-Sola														
korto Bourlot														
aitloke														

Alfabeta listo de la programeroj

A

12:45-14:15	mar	Afriko: Regionaj komisionoj	<i>Figliera-Sikorska</i>
16:30-18:00	ĵaŭ	Agado ĉe UN kaj Unesko	<i>Clerici</i>
13:30-15:00	ĵaŭ	Akademio de Esperanto - publika	<i>Clerici</i>
17:15-18:00	dim	Akademio de Esperanto (fermita)	<i>Grattapaglia</i>
09:00-10:00	dim	Akcepto de diplomatoj (fermita)	<i>Zamenhof</i>
14:30-16:00	ĵaŭ	Ameriko: regionaj komisionoj	<i>Figliera-Sikorska</i>
12:15-13:15	ven	Ateliero pri Origamio	<i>Grattapaglia</i>
10:45-12:15	ven	ATEO - Ateistoj	<i>Grattapaglia</i>
16:00-16:45	ven	Aŭkcio	<i>Hodler</i>
10:00-10:30	mar	Aŭtora duonhoru 4, Bronŝtejn	<i>Petty</i>
10:00-10:30	ĵaŭ	Aŭtora duonhoru 8, la Poemo de Utnoa	<i>Petty</i>
13:30-14:00	ĵaŭ	Aŭtora duonhoru 10, pri Shekspiro	<i>Petty</i>
14:00-14:30	lun	Aŭtora duonhoru 2, Reid	<i>Petty</i>
12:00-12:30	mar	Aŭtora duonhoru 5, Ertl	<i>Petty</i>
16:00-16:30	mar	Aŭtora duonhoru 7, Minnaja	<i>Petty</i>
14:00-14:30	mar	Aŭtora duonhoru 6, Grosjean	<i>Petty</i>
16:00-16:30	dim	Aŭtora duonhoru 1, verkaro de Boulton	<i>Petty</i>
10:00-10:30	ven	Aŭtora duonhoru 12, Grochowska	<i>Petty</i>
12:00-12:30	ĵaŭ	Aŭtora duonhoru 9, «Doktoro Esperanto»	<i>Petty</i>
16:00-16:30	ĵaŭ	Aŭtora duonhoru 11, Corsetti	<i>Petty</i>
16:00-16:30	lun	Aŭtora duonhoru 3, «Clarence Bicknell»	<i>Petty</i>
15:15-16:45	mar	AVE - Verduloj	<i>Grattapaglia</i>

B

14:30-15:15	mar	Bahaa Esperanto-Ligo (BEL)	<i>Grattapaglia</i>
19:00-21:00	lun	Bankedo	<i>aliloke</i>
15:00-16:00	ĵaŭ	Belartaj Konkursoj	<i>Clerici</i>
17:00-18:00	dim	Bobelarto 1 - INK	<i>De Salvo</i>
09:00-12:00	lun	Bobelarto 2 - ekskurso	<i>aliloke</i>
17:00-18:00	mar	Bobelarto 3: Legosalono	<i>Canuto</i>
10:45-12:15	ĵaŭ	Bobelarto 4: Verksesio	<i>Grattapaglia</i>

C

12:45-13:30	ven	CED – publika kunveno	<i>Hodler</i>
-------------	-----	-----------------------	---------------

Ĉ

14:00-15:30 dim Ĉina Tago *Grattapaglia*

E

13:30-14:15 mar E-D-E kaj multlingva Eŭropa Unio *Grattapaglia*
16:00-17:00 dim Ekumena Diservo *aliloke: Chiesa
Maria Ausiliatrice/
Preĝejo Maria
Helpantino Via
Sebastiano Caboto
27, Torino*

09:00-10:30 ĵaŭ Eldonejo Lorenz *Grattapaglia*
14:30-16:00 ven ELF-AREK - filatelistoj *Grattapaglia*
15:45-16:30 lun Erasmus+ : Enkonduko / Interkulturo *Canuto*
17:15-18:00 lun Erasmus+ : PEPINO *Canuto*
16:30-17:15 lun Erasmus+ : VERDEN *Canuto*
14:00-15:30 dim ESF: Kio novas? *Hodler*
09:00-10:30 mar Esperantistoj dancas kaj dancigas *korto Bourlot*
09:00-12:00 ĵaŭ Esperantologia Konferenco 1/2 *Clerici*
09:00-12:00 ven Esperantologia Konferenco 2/2 *Clerici*
11:00-12:30 mar Eŭropo: Regionaj komisionoj *Figliera-Sikorska*

F

17:00-18:00 mar Faka Forumo *Hodler*
17:00-18:30 ĵaŭ Futbala matĉo *aliloke: Cit Turin
LDE - Corso
Ferrucci 63 -
Torino*

I

09:00-10:30 mar IFEF - Fervojistoj *Grattapaglia*
15:45-17:15 dim IKEF - Komercistoj *Grattapaglia*
13:30-14:15 ĵaŭ IKEK - Komunistoj *Grattapaglia*
14:30-15:15 mar IKEL - Etnistoj *Figliera-Sikorska*
16:00-16:45 ĵaŭ IKEL - Etnistoj *Grattapaglia*
14:30-15:30 dim IKU 1 / AIS 1 (Jacobsen) *De Salvo*
14:30-15:30 ĵaŭ IKU 1 / AIS 1: Kvantuma interplektiteco *De Salvo*
15:45-16:45 dim IKU 2 / AIS 2: La kikonga lingvaro *De Salvo*
15:45-16:45 ĵaŭ IKU 2 / AIS 2: La kikonga lingvaro *De Salvo*

15:45-16:45	lun	IKU 3 / AIS 3: Lingva pejzaĝo	<i>Hodler</i>
17:00-18:00	ĵaŭ	IKU 3 / AIS 3: Lingva pejzaĝo	<i>De Salvo</i>
17:00-18:00	lun	IKU 4: La Serĉo de Ekstertera Vivo	<i>Hodler</i>
11:45-12:45	mar	IKU 5: Boulton – Ŝekspiro – Koriolano	<i>Clerici</i>
15:30-16:15	mar	IKU 6: Internacia kunfluo de valoroj	<i>Canuto</i>
13:30-14:30	ĵaŭ	IKU 7: Reguleco kaj nereguleco en la homa lingvo	<i>De Salvo</i>
12:15-13:15	ven	IKU 8: Klimata Ŝanĝo	<i>Clerici</i>
13:30-14:30	ven	IKU 9: La DNA de Esperanto	<i>Clerici</i>
14:00-14:30	dim	IKU - Inaŭguro (Wandel)	<i>De Salvo</i>
16:00-16:45	lun	IKUE - Katolikoj	<i>Figliera-Sikorska</i>
17:15-18:00	ĵaŭ	IKUE kaj KELI - Katolikoj kaj Kristanoj	<i>Canuto</i>
17:00-17:45	dim	ILEI - kunveno kaj prezento	<i>Canuto</i>
15:15-16:45	lun	INOE - Naturistoj	<i>Grattapaglia</i>
20:00-21:30	ven	Internacia Arta Vespero	<i>Zamenhof</i>
16:30-18:00	dim	Internacia Koruso 1	<i>Hodler</i>
16:45-18:00	lun	Internacia Koruso 2	<i>Clerici</i>
09:00-10:30	mar	Internacia Koruso 3	<i>Aguilar-Solà</i>
16:00-18:00	ĵaŭ	Internacia Koruso 4	<i>Figliera-Sikorska</i>
15:30-18:00	ven	Internacia Koruso 5	<i>Clerici</i>
15:15-16:00	ven	ISAE	<i>Canuto</i>
14:15-15:00	lun	Itala lingvo 1	<i>Grattapaglia</i>
10:45-11:30	mar	Itala lingvo 2	<i>Canuto</i>
10:45-11:30	ĵaŭ	Itala lingvo 3	<i>Canuto</i>
11:45-12:30	ven	Itala lingvo 4	<i>Canuto</i>

J

15:45-16:45	dim	Junaj eŭropaj voĉoj: TEJO ĉe EJO	<i>Canuto</i>
11:45-13:15	mar	Juristoj	<i>Grattapaglia</i>

K

15:45-16:30	lun	Kajto - kantateliĉero	<i>Lapenna</i>
12:45-14:15	ven	KA OEM: Regionaj komisionoj	<i>Canuto</i>
11:00-18:00	mar	KER ekzamenoj (ĉiuj niveloj)	<i>Aguilar-Solà</i>
14:00-18:00	ĵaŭ	KER ekzamenoj (ĉiuj niveloj)	<i>Aguilar-Solà</i>
09:00-18:00	ven	KER ekzamenoj (ĉiuj niveloj)	<i>Aguilar-Solà</i>
16:30-18:00	mar	Kio estas budhisma meditado	<i>Clerici</i>
14:15-15:45	lun	Kio estas interkultura trejnad?	<i>Hodler</i>
09:00-10:30	lun	Kleriga Lundo 1 (François Lo Jacomo)	<i>Hodler</i>

10:45-12:15	lun	Kleriga Lundo 10 (Humphrey Tonkin)	<i>Figliera-Sikorska</i>
12:30-14:00	lun	Kleriga Lundo 11 (Manuela Ronco)	<i>Hodler</i>
12:30-14:00	lun	Kleriga Lundo 12 (Thierry Spanjaard)	<i>Grattapaglia</i>
12:30-14:00	lun	Kleriga Lundo 13 (Renée Triolle)	<i>Canuto</i>
12:30-14:00	lun	Kleriga Lundo 14 (Kristin Tytgat)	<i>Clerici</i>
12:30-14:00	lun	Kleriga Lundo 15 (Zsófia Kóródy, Peter Zilvar)	<i>Figliera-Sikorska</i>
09:00-10:30	lun	Kleriga Lundo 2 (Maria Butan)	<i>Grattapaglia</i>
09:00-10:30	lun	Kleriga Lundo 3 (Mirejo Grosjean)	<i>Canuto</i>
09:00-10:30	lun	Kleriga Lundo 4 (Sylvain Lelarge)	<i>Clerici</i>
09:00-10:30	lun	Kleriga Lundo 5 (Rakoen Maertens)	<i>Figliera-Sikorska</i>
10:45-12:15	lun	Kleriga Lundo 6 (Istvan Szabolcs)	<i>Hodler</i>
10:45-12:15	lun	Kleriga Lundo 7 (Paraškeva-Eva Boyaĝieva)	<i>Grattapaglia</i>
10:45-12:15	lun	Kleriga Lundo 8 (Bernhard Tuidler)	<i>Canuto</i>
10:45-12:15	lun	Kleriga Lundo 9 (Katalin Kováts)	<i>Clerici</i>
11:45-13:15	ĵaŭ	Komitata Forumo pri Informado	<i>Canuto</i>
15:15-16:45	mar	Komitata Forumo pri Instruado	<i>Hodler</i>
16:00-17:30	dim	Komitata Forumo: ekstera mondo	<i>Figliera-Sikorska</i>
14:15-15:45	ven	Komitata Forumo: Kunlaborado	<i>Hodler</i>
14:00-17:30	sab	Komitato de UEA 1	<i>Hodler</i>
09:00-12:30	ven	Komitato de UEA 2	<i>Hodler</i>
12:00-12:30	dim	Komuna foto	<i>Zamenhof</i>
15:45-16:45	ven	Koncerto: Abel Massiala	<i>Lapenna</i>
15:30-16:30	ĵaŭ	Koncerto: Ankie kaj Nanne: Kajto	<i>Lapenna</i>
16:45-17:45	lun	Koncerto: Bardo sen barbo kaj bardo kun barbo	<i>Lapenna</i>
16:45-17:45	dim	Koncerto: Birda flut-triopo	<i>Lapenna</i>
14:15-15:15	ven	Koncerto: Blua Horizonte / Zamenhof	<i>Lapenna</i>
15:30-16:30	dim	Koncerto: Grazia Barboni	<i>Lapenna</i>
16:45-17:45	mar	Koncerto: ĴOMART kaj NATAŜA	<i>Lapenna</i>
14:15-15:15	mar	Koncerto: jOmO	<i>Lapenna</i>
14:15-15:15	lun	Koncerto: Kimo / Kim J: henriksen	<i>Lapenna</i>
20:00-21:30	ĵau	Koncerto: Kjara	<i>Zamenhof</i>
21:00-23:30	lun	Kongresa Balo	<i>aliloke</i>
14:00-15:45	dim	Kongresa Temo 1: Enkonduko	<i>Clerici</i>
16:00-17:30	dim	Kongresa Temo 2: Klimatŝanĝo	<i>Clerici</i>
13:00-14:30	mar	Kongresa Temo 3: Sen migrado nenia evoluo	<i>Clerici</i>
14:15-15:45	lun	Kongresa Temo 4: Geo-rakonto	<i>Clerici</i>
14:45-16:15	mar	Kongresa Temo 5: Migrado kaj integriĝo	<i>Clerici</i>

11:45-13:15	ĵaŭ	Kongresa Temo 6	<i>De Salvo</i>
14:30-16:00	ĵaŭ	Kongresa Temo 7	<i>Canuto</i>
09:00-10:30	ven	Kongresa Temo 8	<i>Canuto</i>
17:00-18:00	lun	Kongresa Temo: Bona Espero	<i>Grattapaglia</i>
17:00-18:00	mar	Kongresa Temo: Bona Espero	<i>Grattapaglia</i>
17:00-18:00	ĵaŭ	Kongresa Temo: Bona Espero	<i>Grattapaglia</i>
17:00-18:00	ven	Kongresa Temo: Bona Espero	<i>Grattapaglia</i>
14:45-15:30	ven	Kulturdomo de Esperanto, kastelo Greziljono	<i>Clerici</i>

L

13:30-14:15	ven	La estonto de Biblioteko Hodler	<i>Hodler</i>
12:15-13:15	ĵaŭ	Libroj de la jaro	<i>Clerici</i>
14:00-17:30	sab	Libroservo 1	<i>Conterno</i>
13:30-17:30	dim	Libroservo 2	<i>Conterno</i>
09:30-17:30	lun	Libroservo 3	<i>Conterno</i>
09:30-17:30	mar	Libroservo 4	<i>Conterno</i>
09:30-17:30	ĵaŭ	Libroservo 5	<i>Conterno</i>
09:30-17:30	ven	Libroservo 6	<i>Conterno</i>
12:30-14:00	sab2	Libroservo 7	<i>Conterno</i>
13:30-14:15	ĵaŭ	LSG - Samseksemuloj	<i>Canuto</i>

M

14:30-16:00	ĵaŭ	MONA: Regionaj komisionoj	<i>Grattapaglia</i>
17:30-19:30	sab	Movada Foiro	<i>korto Bourlot</i>

N

20:00-21:30	dim	Nacia Vespero	<i>Zamenhof</i>
-------------	-----	---------------	-----------------

O

09:00-10:30	ven	Oomoto	<i>Grattapaglia</i>
10:45-11:30	ĵaŭ	Oratora Konkurso,	<i>Figliera-Sikorska</i>
10:45-11:30	mar	Origamio kaj Esperanto	<i>Grattapaglia</i>

P

14:00-15:30	dim	Paroligaj Lecionoj kun edukado.net K1- K2 (komencantoj)	<i>Canuto</i>
14:00-15:30	lun	Paroligaj Lecionoj kun edukado.net K3- K4 (komencantoj)	<i>Canuto</i>

09:00-10:30	mar	Paroligaj Lecionoj kun edukado.net K5-K6 (komencantoj)	<i>Canuto</i>
09:00-10:30	ĵaŭ	Paroligaj Lecionoj kun edukado.net K7-K8 (komencantoj)	<i>Canuto</i>
14:00-14:45	dim	Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M1 (mezniveluloj)	<i>Figliera-Sikorska</i>
15:00-15:45	dim	Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M1 (mezniveluloj)	<i>Figliera-Sikorska</i>
14:00-14:45	lun	Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M2 (mezniveluloj)	<i>Figliera-Sikorska</i>
15:00-15:45	lun	Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M2 (mezniveluloj)	<i>Figliera-Sikorska</i>
09:00-09:45	mar	Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M3 (mezniveluloj)	<i>Figliera-Sikorska</i>
10:00-10:45	mar	Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M3 (mezniveluloj)	<i>Figliera-Sikorska</i>
10:00-10:45	ĵaŭ	Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M4 (mezniveluloj)	<i>Figliera-Sikorska</i>
09:00-09:45	ĵaŭ	Paroligaj Lecionoj kun edukado.net M4 (mezniveluloj)	<i>Figliera-Sikorska</i>
12:30-13:15	ĵaŭ	Patronoj de TEJO	<i>Grattapaglia</i>
12:30-13:00	sab2	Postkongreso	<i>Petty</i>
15:45-16:30	dim	Prelegoj pri Italio 1 (Norberto Saletti)	<i>Hodler</i>
12:45-13:45	mar	Prelegoj pri Italio 2 (Aldo Grassini)	<i>Canuto</i>
16:15-17:00	mar	Prelegoj pri Italio 3 (Paola Nigrelli)	<i>Canuto</i>
11:45-12:30	ĵaŭ	Prelegoj pri Italio 4 (Pier Luigi Cinqantini)	<i>Figliera-Sikorska</i>
12:30-13:15	ĵaŭ	Prelegoj pri Italio 5 (Fabrizio Pennacchietti)	<i>Figliera-Sikorska</i>
10:45-11:30	ven	Prelegoj pri Italio 6 (Nicola Ruggiero)	<i>Canuto</i>

R

16:30-18:00	mar	Reprezentantoj de UEA ĉe UN (fermita)	<i>Figliera-Sikorska</i>
-------------	-----	---------------------------------------	--------------------------

S

14:15-15:15	ven	Scienca Forumo	<i>Canuto</i>
13:30-14:15	ĵaŭ	Sennacieca Asocio Tutmonda (SAT)	<i>Figliera-Sikorska</i>
09:00-09:30	mar	SK 1: Robotoj alvenas	<i>Clerici</i>
09:30-10:00	mar	SK 1: G. J. Ramstedt kaj liaj memoraĵoj el Azio	<i>Clerici</i>

10:30-11:00	mar	SK1: De la pedagogio ĝis la neŭro-pedagogio	<i>Clerici</i>
10:00-10:30	mar	SK1: Fizikaj kaj kemiaj karakterizoj de gemoj	<i>Clerici</i>
11:00-11:30	mar	SK1: La arkivo de UEA	<i>Clerici</i>
10:30-11:00	ĵaŭ	SK 2: Danĝera lumo	<i>De Salvo</i>
09:00-09:30	ĵaŭ	SK 2: La Atendo - lernenda leciono	<i>De Salvo</i>
11:00-11:30	ĵaŭ	SK 2: La matematikaj kalkuliloj	<i>De Salvo</i>
10:00-10:30	ĵaŭ	SK 2: La unuaj manlibroj kaj vortaroj de la Esperanto-movado	<i>De Salvo</i>
09:30-10:00	ĵaŭ	SK 2: Nuntempaj projektoj kaj ŝancoj de mondreĝeco	<i>De Salvo</i>
13:30-14:15	ven	Societo por parkere kanti la himnon	<i>Grattapaglia</i>
18:30-19:15	mar	Societo Zamenhof - akcepto (por invititoj)	<i>aliloke</i>
10:00-12:00	sab2	Solena Fermo	<i>Zamenhof</i>
10:00-12:00	dim	Solena Inaŭguro	<i>Zamenhof</i>

T

09:00-15:00	mar	Tago de lernado	<i>Hodler</i>
16:45-17:45	ĵaŭ	Teatraĵo: Doktoro Esperanto	<i>Lapenna</i>
14:15-15:15	ĵaŭ	Teatraĵo: Ludoj kun diablo kaj reĝo	<i>Lapenna</i>
20:00-21:30	mar	Teatraĵo: Mi diros al vi sekrete...	<i>Zamenhof</i>
16:00-16:45	lun	TEJO sin prezentas	<i>Clerici</i>
11:45-12:30	mar	TEVA - Vegetaranoj	<i>Canuto</i>
16:15-17:00	ĵaŭ	Tokipono: La lingvo de bono	<i>Canuto</i>

U

14:00-15:30	mar	UEA respondas	<i>Canuto</i>
16:00-17:00	sab	Unuafojaj Kongresanoj	<i>Pettyn</i>

Ŭ

17:00-17:45	lun	Ŭonbulismo	<i>Figliera-Sikorska</i>
-------------	-----	------------	--------------------------

V

17:00-18:00	ven	Venontaj UK-j	<i>Lapenna</i>
15:30-16:15	mar	Vortoj - noviga kaj moviga ludo	<i>Figliera-Sikorska</i>

Eta ABC de la kongresano

Afiŝoj. Estas strikte malpermesite pendigi, glui, surpingli aŭ simile iujn ajn afiŝojn, notojn, fotojn aŭ iun ajn objekton sur la muroj, kolonoj, traboj, pordoj, fenestroj aŭ iu ajn alia loko de la kongresejo ! Tiuj, kiuj malrespektos tiun ĉi regulon, devos pagi la kostojn por forigo, purigo kaj riparo de la loko, laŭ la kostindikoj de la kongresejo.

Akurateco. La organizantoj klopodos rigore respektigi la komencajn kaj finajn horojn de la kunsidoj. La pordoj estos fermitaj je la fiksitaj horoj. Kongresanoj bv. ne eniri kaj forlasi la salonojn, dum la kunsidoj daŭras. Tio aparte validas por la vesperaj kaj artaj programeroj!

Deĵorantoj. La deĵorantoj estas libervolaj personoj, kiuj streĉe laboras dum multaj sinsekvaj horoj por servi amason da kongresanoj. Indulgu ilin per afablo kaj bonhumoro!

Disdonado de dokumentoj. Nenia dokumento aŭ varbilo estu disdonata en la kongresejo sen permeso de respondeculo de UEA. Nerajtigataj dokumentoj estos konfiskitaj.

Enirpermeso. Nur portantoj de la kongresa insigno aŭ vizitantoj kun unutaga bileto rajtas eniri kaj partopreni la kongresajn laborojn. Unutagaj biletoj (50 EUR) estas aĉeteblaj ĉe la Kasisto de UEA.

Fotado. Principe oni rajtas foti en la kongresejo, kondiĉe ke tio ne perturbu la etoson de la solenaĵoj nek ĝenu aliajn kongresanojn. Estas nepre malpermesite foti dum teatraĵoj kaj aliaj artaj programeroj. Okaze de neplenumo de la supraj kondiĉoj respondeculo de UEA rajtas malpermesi al la koncerna persono pluan fotadon.

Fumado. Estas strikte malpermesite fumi ene de la kongresejo.

Komercado. Kelkaj kongresanoj kaj komercaj firmaoj estas rajtigataj de UEA reklami sin ĉe apartaj budoj en la kongresejo aŭ pere de la dokumentujoj. Al neniu sen specifa aprobo de UEA estas permesate tiamaniere uzi la kongresejon.

Laborkunsidoj. Se en iu kunsido vi deziras paroli, levu la manon, turnu vin al la prezidanto kaj, ricevinte la parolvicon, unue diru viajn nomon, landon kaj kongresnumeron. Parolu klare kaj koncize.

Malsanuloj. Por vere urgaj kazoj, bv. anonciĝi ĉe la informejo.

Perditaj objektoj. Se vi perdas/trovas iun objekton, bv. serĉi/porti ĝin al la giĉeto Informejo.

Porteblaj telefonoj. Estas strikte malpermesite teni porteblajn telefonojn enŝaltitaj ene de la kunsidĉambroj kaj dum artaj prezentoj. Se vi nepre devas teni vian porteblan telefonon enŝaltita (ekz. ĉar vi estas en tiu momento laboranta kuracisto) lasu ĝin sensona kaj neniel respondu al vokoĵ ene de la ĉambroj!

Giĉetoj

Informejo

Se vi ne scias, kien iri aŭ kiel solvi iun problemon, se vi bezonas informon pri la konstruaĵo aŭ pri la urbo, jen la ĝusta loko por helpi vin. Ĝi tamen ne donas turismajn informojn.

Ekskursoj

Pluraj ekskursoj jam estas plenaj, sed en kelkaj restas liberaj lokoj. Ĉiujn gravajn informojn vi ricevos ĉe tiu ĉi giĉeto. Principe ne eblas malmendi aŭ ŝanĝi la ekskursojn dum la kongreso.

Venontaj UK-oj

Dum la semajno, ĉe la budo de la 109-a UK vi povos ricevi diversajn informojn pri Aruŝo kaj Tanzanio kaj ankaŭ aliĝi al tiu UK. Vendrede en la salono Lapenna je la 17:00 estos prezento de la historie unua UK en Afriko, la kongreso en Tanzanio.

Kasisto de UEA

Ĉe la kasisto eblas aranĝi aferojn pri via UEA-konto kaj aliĝi al UEA.

Faka Budo

La Faka Budo estas servo por la fakaj asocioj kiuj ne havas sufiĉe da rimedoj por lui apartan budon, kaj tial povas senpage utiligi tiun, kiun UEA disponigas dum unu tago – en mardo – al pluraj FA-oj kiuj deĵoras laŭ plano anticipe preparita laŭ la mendoj.

Fondaĵo Canuto

Multaj arde deziras membriĝi en UEA, sed ne ĉiuj povas. Via donaco al Fondaĵo Canuto helpas nin teni la kontaktojn kun tiuj, kiuj suferas pro transpagaj baroj. Antaŭdankon pro via solidareco!

Kongresa Temo

Enmigrado – kunfluo de homaj valoroj

En ĉiuj epokoj de la historio homoj migris de unu regiono al alia, de unu lando al alia – ĉu por trovi lokon por kulturi teron kaj nutri sian familion, ĉu – en la nuntempo – por studi aŭ labori. Homoj kun diversaj kulturaj fonoj, kun diversaj gepatraj lingvoj kunvivas en sama loko, tiel homaj valoroj kunfluas kaj kontribuas al la pluevoluigo de socioj. Migrado estas inspiro, ne nur por la homoj kiuj migras, sed ankaŭ por tiuj kiuj renkontas la migranton kiel novan najbaron.

Multaj esperantistoj riĉigis sian vivon per propra migrada sperto. Jam la eklerno de la internacia lingvo Esperanto estas unua paŝo por esti preta renkonti homojn kun alia gepatra lingvo, alia kultura fono. Kelkaj esperantistoj elektis vivi en aliaj landoj kaj mem fariĝi parto de la socio kaj kulturo de la nova lando.

Samtempe, pli kaj pli ofte homoj estas devigataj forlasi sian hejmon. Ili fariĝas migrantoj kontraŭvole – pro milito, pro mizero, pro danĝero. Ili ne povas resti en sia hejmloko, sed devas fuĝi. En la jaro 2022 la nombro de rifuĝintoj tutmonde unuafoje superis cent milionojn, laŭ la statistiko de la UN-suborganizo por rifuĝintoj, UNHCR.

La urbo Torino estas taŭga gastiganto por ĉi tiu Kongresa temo – en Torinon enmigris miloj da homoj por labori en la industriaj produktoj. Hodiaŭ vi renkontas multajn migrantojn el diversaj kontinentoj en la stratoj de Torino.

Ni invitas la kongresanojn al ok sesioj kun prelegoj kaj diskutoj pri la Kongresa temo:

Sesio 1 (dimanĉon je la 14-a horo): Enkonduko

Prelego de Gianfranco Cattai (Italio), reprezentanto de la neregistaraj organizoj “Cicsene” kaj “Retinopera” el Torino kiuj celas socian justecon tutmonde kaj interalie subtenas migrantojn:

“La urbo Torino kaj la civila socio de Torino en la 90-aj jaroj forte renovigis kaj la akcepton de enmigrantoj kaj la interkulturan dialogon. Per profunda analizo de diversaj iniciatoj ni komprenas kiel Torino anticipis la unuan italan leĝon kiu reguligis enmigradon en Italio. Nuntempe Torino ne povas eskapi la malfacilaĵojn kiujn kaŭzas enmigrado je nacia kaj je eŭropa niveloj, sed Torino manifestas homajn valorojn kaj konkretigas spertojn de akcepto kaj solidareco.”

Sesio 2 (dimanĉon je la 16-a horo): Klimatŝanĝo, militoj, mizero: kreskanta premo elmigri

(2 prelegoj de po 20 ĝis 30 minutoj)

1: Giuliano Turone (iama juĝisto ĉe la Itala Supera Kortumo, aŭtoro): Klimatŝanĝo kaj migrado

Thomas Bormann
Reĝisoro de
la Kongresa Temo

Ekzistas la vidpunkto de tiuj, kiuj loĝas en la «regionoj de foriro» kaj la vidpunkto de tiuj, kiuj loĝas en la «regionoj de alveno». La vidpunkto de la homoj, kiuj loĝas en eblaj alvenaj regionoj, povas varii de maksimuma akcepto ĝis maksimuma rifuzo. Nu, la venontaj klimatsanĝoj neeviteble pliigos supermezure la fenomenon de migrado, kaj ili praktike malebligos la totalan fermon de iu ajn regiono de alveno, escepte se ĝi estas regiono sen maraliroj, kies loĝantoj decidus elekti preskaŭ-suicidan solvon: konstrui nesupereblan muron en kiu sin enfermi.

2: Thomas Bormann (Germanio): 100 milionoj da rifuĝantoj tutmonde: Kial ili devas fuĝi? Kien ili iras? Kiu helpas ilin? – Aparta rigardo al la situacio ĉirkaŭ la Mediteranea Maro.

Sesio 3: Sen migrado nenia evoluo (marde)

Judith Jackson (doktoro pri biologio, Germanio): La kongresa temo el biologia vidpunkto: sen migrado nenia evoluo

Migrado estas deĉiamaj kaj eterna monda fenomeno. Plantoj, bestoj kaj aliaj vivaĵoj ĉiam esploris novajn teritoriojn – akvajn jam pli longe ol terajn. Ĉu tiu migrado iel damaĝis la vivon sur la planedo? Aŭ ĉu migrado ne eble estas esence necesa por la evoluo?

Sesio 4: Geo-rakonto: Kartografio de transnaciaj migradpadoj

Pascal Dubourg Glatigny, Catherine Gousseff kaj Javier Alcalde (Francio): La projekto celas kolekti vivospertojn por montri la specifecon de migrado de intelektuloj kaj artistoj laŭ la metodo de rakonta kartografio. Aktuale la teamo serĉas kontribuojn el la Esperanto-medioj por evidentigi la lingvan kaj interkulturan dimension de la migra sperto.

Sesio 5: Migrado kaj integriĝo (3 prelegoj de po 20 ĝis 30 minutoj)

1: Raja Iftikhar (Italio): Pli ol 20-jara persona sperto kiel enmigranto el Pakistano en Italio

2: Manuela Ronco (Italio, Slovakio): Interkultura volontulado en Torino: la sperto de la asocio ASAI

3: Manuela Burghilea (Rumanio, Britio): Romaoj de Rumanio, enlande kaj eksterlande: renkontoj kaj marĝena plurlingvismo

Sesio 6: (2 prelegoj de po 20 ĝis 30 minutoj)

1: Jérémie Sabiyumva (Burundio): Migrado: sperto kiel migranto en DR Kongo kaj en Tanzanio

2: Amri Wandel (Israelo): Israelo kaj la juda enmigrado: de la komenco de cionismo ĝis nun

Sesio 7: (2 prelegoj de po 20 ĝis 30 minutoj)

1: Constantine Mashauri (Tanzanio): Regionaj komunumoj en Afriko – speciala rigardo al la plej rapide kreskanta komunumo, la orient-afrika komunumo OAK: Kion la membro-ŝtatoj de la komunumo faras pri integriĝo kaj libera movado de personoj, kion pri la lingva problemoj?

2: Marjolaine Bert (Francio): EKO! – agado por kaj kun rifuĝintoj en Lesbos (Grekio), Marseille kaj Briançon (Francio)

Sesio 8: (2 prelegoj de po 20 ĝis 30 minutoj) Kun flanka demando: ĉu Esperanto povas helpi?

1: Ueli Haenni (Svislando): Sperto dum 23 jaroj kiel kuracisto scipovanta Esperanton en centro por rifuĝintoj en la svisa vilaĝo Zollkofen. La klopodoj proponi al la enmigrantoj utiligi Esperanton por komunikado fiaskis. Mi raportos kiel mi tamen elturniĝis parte por solvi variajn prisananj malfacilaĵojn de “miaj” malsanuloj.

2: Tea Turmanidze-Fabre (Kartvelio, Francio): Migrationspertoj de kartvela esperantistino.

Prezento de filmoj de Roman Dobrzyński pri Bona Espero en Brazilo (lunde/marde/jaŭde/venrede po 1 horo)

“Bona Espero” estas Esperanta edukejo por infanoj en maldense loĝata parto de Brazilo. Esperantistoj instruas infanojn, kiuj ne havas familion aŭ kiuj spertis mizerajn vivkondiĉojn. De ankaŭ preskaŭ 50 jaroj la geedza paro Ursula kaj Giuseppe Grattapaglia el Torino vivas kaj laboras en Bona Espero. Roman Dobrzyński, ĵurnalisto de la ŝtata Pola televido, vizitis Bonan Esperon 11 fojojn ene de la pasintaj kvar jardekoj. Roman Dobrzyński realigis plurajn filmojn pri Bona Espero. Tiujn filmojn ni prezentas en la Kongreso.

Reĝisoro de la Kongresa temo: Thomas Bormann

Thomas Bormann estas ĵurnalisto el Germanio, esperantisto de post la 70aj jaroj. Bormann vivis dum pluraj jaroj en Turkio kaj en Grekio por raporti el tiuj landoj por germana radio-reto “ARD”. Ofta temo por li estis la situacio de la multaj rifuĝantoj kiuj trapasis aŭ restis en Turkio respektive Grekio.

La libroj...

Libroservo de UEA (salono Conterno)

Nemalhavebla parto de ĉiu kongreso estas la libroservo. Ĝi donas okazon al libroamantoj aĉeti la plej freŝajn eldonojn, sed ankaŭ ĝui etoson de libro-foiro. Kaj, ne forgesu, ke en la libroservo oni vendas ne nur librojn sed ankaŭ aliajn movadajn produktojn.

Sabato 1 14:00-17:30; dimanĉo 13:30-18:00;

lundo, mardo, ĵaŭdo, venredo 9:30-18:30; sabato 2 12:30-14:00, Conterno

Aŭtoraj Duonhoroj

Ĉu vi deziras scii iom pli pri verkistoj kaj iliaj verkoj? Ĉu vi ŝatas pli bone konatiĝi kun ili, scii kiuj ili estas? Kiel ili iĝis verkistoj aŭ tradukistoj de gravaj verkoj? Venu al la libroservo, kie ĉiun tagon okazos renkontiĝoj kun aŭtoroj,

kiuj pretos respondi viajn demandojn. La horoj kaj aŭtoroj estos tie anoncitaj kaj ankaŭ en la kongresa kuriero kaj la kongresa apo.

Libroj de la Jaro

Jen la jam tradicia renkontiĝo, dum kiu eldonistoj prezentos al vi novajn eldonaĵojn! Ne timu, ne temos pri enuiga listo de titoloj, sed oni prezentos la verkojn en plej diversaj kaj amuzaj manieroj, ĉu deklamado, ĉu intervjuo kun la verkinto... Venu, sekvu bone, notu la plej interesajn titolojn kaj tuj poste vizitu la libroservon, kie vi povos foliumi kaj... eĉ aĉeti la prezentitajn verkojn.

Ĵaŭdo 15:15-16:15, Clerici

Unuafojaj kongresanoj

Ĉu tiu ĉi estas via unua (aŭ dua, tria) Universala Kongreso? Jen la ĝusta kunsido por vi! Kiuj estas la celoj de la Universalaj Kongresoj? Kiel plene ĝui ilin? Kiel uzi la Kongresan Libron? Kio estas Movada Foiro, Nacia Vespere? Ĉu mi rajtas eniri en iun ajn salonon? Kio estas la Kongresa Kuriero aŭ apo?

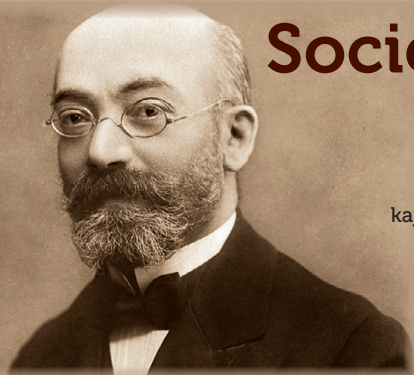
Dum tiu ĉi kunsido oni ricevos respondojn al la supraj demandoj kaj al aliaj, faritaj de la publiko dum la renkontiĝo.

Sabato 1 16:00-17:00, Pettyn

Movada Foiro

En la Esperanto-movado estas centoj da asocioj grandaj kaj malgrandaj: landaj asocioj, fakaj asocioj, kulturaj centroj, eldonejoj, edukaj instancoj kaj multaj aliaj. Dum la ĉi-jara Movada Foiro, dekoj da asocioj prezentos sian agadon per afiŝoj, informiloj, eldonaĵoj, fotoj kaj filmetoj, por doni impreson pri la vasteco kaj vario de nia movado.

Sabato 1 17:30-19:30, korto de la Kongresejo

Societo Zamenhof

Aliĝu ankaŭ vi al tiu klubo de
mecenatoj de UEA!

Vi ricevos leterojn de la prezidanto de UEA
kaj inviton al akcepto en la Universala Kongreso.

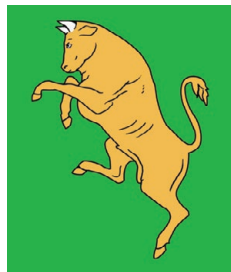
La kotizon (duoblo de MA por via lando)
vi povas pagi al via peranto aŭ rekte al UEA.

Pliaj informoj ĉe <https://uea.org/alighoj>

Informado kaj komunikado

Kongresa Kuriero

La Kongresa Kuriero *La Taŭra Voĉo* estas grava ĉiutaga informilo pri ĉiuj aktualaĵoj de la kongreso. Legu ĝin por trovi informojn pri ĉiuj programŝanĝoj, raportoj pri pasintaj kaj venontaj eventoj. Ĝi helpas vin pli bone orientiĝi kaj pli agrable kongresi. Unuvorte, ĝi klopodas esti nia vera gazeto dumkongresa. La redakcio invitas ankaŭ vin kontribui. Precipe tiuj, kiuj respondecas pri iu el la fakaj kaj aliaj kunsidoj, ne forgesu raporti pri ĝi tuj post la kunsido: *kuriero@esperanto.it*. Redaktoro: Pier Luigi Cinquantini.

Pri ĉiuj programŝanĝoj informu la Kongresan Kurieron kaj *ukprogramo@ikso.net* por ke la programtabelo de la kongreso estu ĝisdata ankaŭ en la programa apo.

Ĉiuj numeroj de la kuriero estos haveblaj en la retejo de UEA: <https://uea.org/kongresoj>

Programa apo

Por faciligi vian dumkongresan vivon en Torino, prepariĝis denove (duan fojon) speciala aplikaĵo poŝtelefona por la UK. Ĝi enhavas plurajn utilajn funkciojn kaj informojn, kiuj povus esti uzataj de ĉiuj kongresanoj, kiuj uzas aptelefonon (smartphone).

En la apo vi trovos iom pli da detaloj ol en la kongresa libro – kien ne eniris ĉio pro diversaj kialoj. Aldone – la apon eblas rapide kaj facile aktualiĝi – do konsulti programon en ĝi estas certe pli avantaĝe, ĝisdate. Sed ni eble ne devas prezenti la apon detale ĉi tie – la sistemo estas tre uzant-amika kaj vi povas mem malkovri ĉiujn erojn de ĝi. Antaŭ la kongreso vi ricevis retmesaĝon kun la detaloj, rilataj la apon. Por eniri la apon eĉ ne necesas elŝutado, sufiĉas malfermi jenan ligilon: <https://uk2023.esperanto.net>. Por eniri la apon, bv. uzi vian retadreson, pere de kiu vi registriĝis por la ĉi-jara UK. Se vi bezonus aldonan helpon pri la apo, bv. veni al la informejo dum la UK.

Aliaj komunikiloj:

Facebook, Twitter, Instagram: afiŝu ĉiujn fotojn de la kongreso markante ilin #esperanto2023 – por ke aliaj povu sekvi la kongreson en sociaj retoj!

Facebook de UEA: <https://www.facebook.com/universala.esperanto.asocio>

Facebook pri la 108-a UK: <https://www.facebook.com/uktorino2023>

Telegram: <https://uk.telegram.org>

Kleriga lundo

En la jaro 2003, okaze de la UK en Gotenburgo, la estraro de UEA enkondukis novan programeron “kleriga lundo”, serion da seminarieroj, kiuj donos eblojn kaj por lerni kaj por paroli pri la plej diversaj temoj Esperantaj kaj ne-Esperantaj, kiel komunikado, kulturo, movado ktp.

Ili celas ne nur kapti vian atenton, sed ankaŭ instigi vin al aktiva partopreno. Reagu pri la prezentotaj ideoj, diskutu ilin, proponu viajn solvojn al problemoj aŭ eĉ tute konkrete partoprenu en realigo de la tasko.

La celo ne estas donaci jam bakitan kukon, eĉ se ĝi estas bonega, sed ke la partoprenantoj kunkuiru la tuton en gaja kaj kunlaborema etoso.

En Torino okazos la 21-a kleriga lundo, kun 15 seminarioj, kies temoj estas plej diversaj. Ekde la tradiciaj, pri aikido aŭ pri la KER-ekzamenoj, aliaj sciencaj, edukaj, poeziaj aŭ movadaj. Oni parolos interalie pri ĝemelaj urboj, pejzaĝoj, la cent paŝoj, falsaj novaĵoj, metromapoj, la fratoj Lumière, babilado, Esperanto-centroj. Rilate al la prelegantoj, ni havos mikson inter spertaj homoj kaj novaj figuroj, kiuj unuafoje prelegos kadre de la kleriga lundo. Bonvenon al ĉiuj scivolemuloj!

Unua bloko: 9h – 10h30

François Lo Jacomo: Kiun rolon havu la Esperanto-movado pri ĝemelaj urboj? (Kleriga Lundo 1)

Prof. Maria Butan: Pejzaĝoj, kiuj influas nin. (Kleriga Lundo 2)

Mirejo Grosjean: Aikido. (Kleriga Lundo 3)

Sylvain Lelarge: La cent paŝoj. (Kleriga Lundo 4)

Rakoën Maertens: La psikologio de falsaj novaĵoj: Kiel protekti sin kontraŭ la influo de misinformoj. (Kleriga Lundo 5)

Dua bloko: 10h45 – 12h15

István Szabolcs: Esperanto kaj la heksametroj. Subtitolo: Poemo de Sándor Petőfi: La Juĝo. Analizo de la Esperanta traduko en heksametroj (Kleriga Lundo 6)

Prof. Paraŝkeva-Eva Bojaĝieva: Metabola rolo de iuj elementoj (Kleriga Lundo 7)

Bernhard Tuidier: La Esperantomuzeo kaj la Kolekto por Planlingvoj de la Aŭstria Nacia Biblioteko. Historio, havaĵo kaj aktualaj projektoj. (Kleriga Lundo 8)

Katalin Kovats: KER-iga lundo: B1+B2+C1+X=KER. (Kleriga Lundo 9)

Humphrey Tonkin: KIO FARENDAS? (Kleriga Lundo 10)

Tria bloko: 12h30 – 14h00

Manuela Ronco: Filmoj kaj serioj kun fortaj inaj karakteroj: kiel aktivigi siajn feminismajn lensojn antaŭ la ekranu. (Kleriga Lundo 11)

Thierry Spanjaard: Metromapoj, eslorenda universo! (Kleriga Lundo 12)

Renée Triolle: La fratroj Lumière: inventistoj kaj aferistoj. (Kleriga Lundo 13)

Kristin Tytgat: Belgio, Babilado kaj internacia komunikado. (Kleriga Lundo 14)

Zsófia Kóródy kaj Peter Zilvar: La movada rolo de Esperanto-Centroj – modelo Herzberg. (Kleriga Lundo 15)

Unua bloko: 9h – 10h30

François Lo Jacomo: **Kiun rolon havu la Esperanto-movado pri ĝemelaj urboj?**

Ĝemelaj urboj estas bona okazo por internaciaj kontaktoj, en kiuj la ebleco komuniki per komuna lingvo estas grava. Ĝemeligon decidas la urbestaranoj mem, sed foje esperantistoj rolas en tiu decido, kaj en pluraj urboj ili aktivigas kadre de tiuj ĝemelaj urboj. Mi prezentos intervjuojn de kelkaj aktivuloj pri ĝemelaj urboj kaj ni pridiskutos kiel plivigligi la agadojn en tiu kampo, ĉeftemo de la pasintjara itala kongreso kaj unu el la agadkampoj de UEA, pri kiu mi respondecas.

Prof. Maria Butan: Pejzaĝoj, kiuj influas nin

Maria prezentos materialon kiu ripozigas la okulojn, la animojn. Temas pri "PEJZAĜOJ KIUJ INFLUAS NIN" t.e. prezentado de multaj komentariitaj bildoj, kiuj povus konduki al la ideo (se ne konkludo) ke ni estas ege influitaj de la pejzaĝoj en kiuj ni vivas longe au mallonge. Ĉio startis el konstato, kiun cetere multaj el ni havis, ke ni sentas nin pli komforte (anime) en ia tipo de pejzaĝo. Ni ne preterpasas la subjektivan aspekton ke povas temi pri la regiono/pejzaĝo kie ni naskiĝis. Sed pluraj travivaĵoj sugestas, ke ne temas nur pri familiaraj aspektoj. Do, Maria iom profunde serĉis kaj sukcesis – ŝi esperas – diferencigi tipojn de pejzaĝoj, strebo de la homoj laŭlonge de la vivo krei ĉirkaŭ si deziratajn pejzaĝojn. Maria faris ankaŭ klasifikon de ĝardenoj kaj parkoj laŭlonge de la historio, aŭ tipe por kontinentoj.

Mirejo Grosjean: Aikido

Per karesoj konvinki la atakanton ne ataki. Jen Aikido, senperforta luktoarto el Japanio. Aikido ne aperas kadre de la Olimpiaj Ludoj. La praktiko de Aikido estas saniga por la korpo kaj gvidas al memkono, memregado, memrespekto kaj harmoniaj kontaktoj kun la aliaj. Mirejo prezentos la historiajn rilatojn inter Aikido, Esperanto kaj Oomoto en Japanio. Poste ŝi montros kelkajn praktikajn ekzercojn, ne el la sindefenda parto de la arto, sed por sperti la bazan principon (tiel nomataj "Ki-ekzercoj"). Ŝi prezentos ankaŭ facilajn teknikojn sendanĝerajn. En la dua kaj tria partoj ĉiuj rajtos partopreni.

Sylvain Lelarge: La cent paŝoj

Pere de amuza tabloludo kiu stimulas la dividon de lingvoscioj, ni plilarĝigos nian vortprovizon, pliprofundigos nian gramatikajn konojn, kaj ridos multe. Nenion vi bezonas kunporti krom bonhumoron kaj pretecon aktive kunlerni.

Rakoen Maertens: La psikologio de falsaj novaĵoj: Kiel protekti sin kontraŭ la influo de misinformoj

Artefarita intelekto, sociaj retoj, kaj politika ĥaoso: la mondo ŝanĝiĝas kaj falsaj novaĵoj disvastiĝas. Sed kio estas la influo de falsaj novaĵoj en nia komunumo, kaj kiel oni povas protekti sin kontraŭ ili? El la perspektivo de psikologio, mi klarigas kiel misinformoj influas la pensojn kaj kondutojn de homoj. Poste, mi montras kiel oni povas preventi la influon kaj protekti homojn, ilustrante kelkajn novajn intervenojn kiujn ni kreis ĉe la Universitato de Kembriĝo. Fine, mi diskutas la eblajn problemojn rilate al monda paco, kaj eblan rolon de Esperantujo en la batalo kontraŭ misinformoj.

Dua bloko: 10h45 – 12h15

István Szabolcs: Esperanto kaj la heksametroj. Subtitolo: Poemo de Sándor Petőfi: La Juĝo. Analizo de la Esperanta traduko en heksametroj

En 2023 la mondo memorfestas la ducentjaran datrevenon de la naskiĝo de la granda hungara poeto Sándor Petőfi – poeto de la popoleca stilo sed ne nur... Liaj poemoj estis abunde tradukitaj Esperanten ĉefe de Kolomano Kalocsay. La preleganto entreprenis traduki poemon La Juĝo, elverkitan en heksametroj, kiu ĝis nun ne estas formfidele tradukita. La "finprodukto" de la arttraduko estas malkovro, aŭ remalkovro, ke Esperanto perfekte taŭgas por la heksametroj, samtempe plenumante la postulojn kaj de la pragrekaj kaj de la Esperantaj reguloj. Heksametro estas lulilo de la Eŭropa kulturo kaj nur kelkaj lingvoj konas ĝin. Ĝi estas malfacilaĵo kaj granda defio por lingvoj kun akcentitaj silaboj. Poetoj kaj tradukistoj superas la defiojn kaj uzas ilin elegante en Esperanta poezio. Estas tamen ankoraŭ multe por evoluigi kaj interkonsenti pri ĝi. La procezo de la nuna traduko kaŝas ankaŭ misterojn kaj ofertas eĉ versiojn kaj la ĉeestanta publiko mem havos la ŝancon tuj sin ekzercadi pri la novaj konoj, pere de la definitivigo de la lastaj du versoj – ĉiuj povos elekti sian version el la abunda oferto.

Prof. Paraŝkeva-Eva Bojaĝieva: Metabola rolo de iuj elementoj

Mineraloj estas tiuj elementoj sur la tero kaj en la nutraĵo, de kiuj niaj korpoj bezonas por kreski kaj funkcii normale. Esencaj por la sano estas: kalcio, fosforo, kalio, sodio, ĥlorido, magnezio, fero, zinko, jodio, ĥromio, kupro, fluoro, molibdeno, mangano kaj selenio. La ĉefaj strukturaj elementoj en la homa korpo laŭ kvanto oksigeno, hidrogeno, karbono kaj nitrogeno formas proksimume 96% de la homa korpopezo. Tiuj kvar elementoj estas la makromineraloj. La resto estas konataj kiel mikromineraloj.

Estas diskutata ilia rolo en la biologiaj procezoj kun fokuso al la biokemiaj reakcioj. Rekomendoj pri aldona akcepto ĉe riska nesufiĉo dependas de aĝo, korpopezo k.a., eĉ opinioj varias laŭ landoj. Oni povas havigi la neceson, se ne estas malsato, militoj, enmigrado. La scienca lingvo adaptiĝis ankaŭ al Esperanto, kio helpas la interŝanĝon de konoj per la literaturo kaj dum internaciaj forumoj por la bono de la homaro.

Bernhard Tuider: La Esperantomuzeo kaj la Kolekto por Planlingvoj de la Aŭstria Nacia Biblioteko. Historio, havaĵo kaj aktualaj projektoj

Dum 60 minutoj la historio, la havaĵo kaj la diversaj aktualaj projektoj (pri katalogado, ciferecigo kaj konservado) estas prezentataj, precipe la laboroj pri la arkivo de Universala Esperanto-Asocio. Dum la sekvantaj 30 minutoj partoprenantoj povus starigi demandojn, komenti kaj diskuti la prezentitajn temojn.

Katalin Kovats: KER-iga lundo: B1+B2+C1+X=KER

Katalin Kováts, estro de la KER-Ekzamena Centro okazigos informprogramon pri la nova ekzamennivelo C2, pri la retaj ekzamenoj kaj pri la dumkongresaj KER-aranĝoj. Dum la programo eblos vidi kaj solvi specimenojn, elprovi kelkajn ekzamenpartojn, ricevi konsilojn kaj starigi demandojn. La lasta aliĝeblo al la vendredaj ekzamenoj estos lundon noktmeze kondiĉe, ke restos liberaj lokoj por la parolaj intervjuoj. Venu, provu kaj ekzameniĝu!!!

Humphrey Tonkin: KIO FARENDAS?

Nedenaskaj parolantoj de la angla lingvo parolas tiun lingvon pli kaj pli kapable. Tion oni notas en internaciaj organizoj, en komerco, en turismo. Tradukado kaj interpretado, ĉiam pli ofte helpate de retaj tradukiloj, distanca interpretado kaj artefarita inteligento, proponas solvon de specifaj lingvaj problemoj, almenaŭ inter elito. Samtempe, Esperanto restas surprize vigla malgraŭ la malfortiĝo de centraj mekanismoj por ĝin organizi: okazas nekontestebla malfortiĝo de ekzemple landaj asocioj. Esperanto fariĝis samtempe nedetruenda sed ne plene sukcesigebla lingva rimedo. Kion, do, fari? En tiu ĉi sesio ni priparolos eblajn direktojn kiujn la Esperanto-movado sekvu en la estontecon.

Tria bloko 12h30 – 14h00

Manuela Ronco: Filmoj kaj serioj kun fortaj inaj karakteroj: kiel aktivigi siajn feminismajn lensojn antaŭ la ekranu

Post iom da uzado de la platformo Netflix, ĝi eksugestis al mi, ke eble mi ŝatus spekti pli da filmoj "kun fortaj inaj karakteroj". Sed kion tio signifas? Ĉu ĝi estas feminisma koncepto? Ĉu entute havas sencon havi tian kategorion? Anstataŭe, mi ofertas kelkajn ilojn por kritike analizi la mesaĝojn kaj la inajn karakterojn proponitajn al ni, preter la stereotipoj kaj la banalaĵoj. Ĉar eblas trejni sian feminisman rigardon ankaŭ spektante filmon. Ni diskutu pri tio en bona etoso kaj kun ekzemploj konkretaj.

Thierry Spanjaard: Metromapoj, esplorenda universo!

La plejparto de la homoj uzas metromapojn, aŭ almenaŭ mapojn de transportrimedoj, sen iam ajn vere atenti ilin. Tamen, tiuj nunaj metromapoj estas la rezulto de jardekoj de evoluo por iri de la geografia mapo al la skema reprezentado por fari la uzon de transportrimedoj ĉiam pli simpla, agrabla kaj efika. La prelego prezentas la historion de metromapoj kaj kiel ili evoluis dum la tempo por iĝi samtempe pli belaj kaj pli efikaj. Tiu ĉi prezentado estas amplekse ilustrita per ekzemploj de metromapoj de multnombraj urboj en la mondo kaj evidentiĝas bonajn kaj ne tiel bonajn trajtojn de metromapoj, laŭ decidoj de lokaj aŭtoritatoj kaj transportkompanioj. Post ĉi tiu prelego, vi neniam plu uzos transportrimedojn sen bone atenti la mapojn.

Renée Triolle: La fratoj Lumière: inventistoj, aferistoj kaj bonfarantoj

Ludante kun kemiaĵoj, la fratoj Lumière inventas kinon. El Liono, ili ferias ĉe la Mediteranea maro, en mia urbo, La Ciotat (kie restas spuroj de la familia bieno kaj la plej malnova, funkcianta, kinoteatro de la mondo). Ili ne kontentiĝas pri invento de kino, sed eltrovas amason da aliaj inventaĵoj. Ili ne imagas la kulturen flankon de siaj eltrovaĵoj, sed, bonaj aferistoj ili patentigas dekojn da inventaĵoj.

Kristin Tytgat: Belgio, Babilado kaj internacia komunikado

Esperantistoj havas komunan lingvon sed malsamajn kulturojn. Mankas al ili komuna referenckadro por bone kaj klare komuniki. Dum kongresoj multaj homoj renkontiĝas, konatiĝas kaj interparolas. Pri kio ili babilas dum sia unua kontakto? Kiel interkulturaj diferencoj influas ilian paroladon? Kio estas la garantio por sukcesa, efika konversacio en internacia komunikado? Venu kaj rakontu pri viaj spertoj!

Zsófia Kóródy kaj Peter Zilvar: La movada rolo de Esperanto-Centroj – modelo Herzberg

Esperanto-Centro en Herzberg am Harz – la Esperanto-urbo, Germanio proksimiĝas al sia 20-a agadjaro, do jen tempo por fari resumon pri defioj, movadaj taskoj, lokaj kaj internaciaj aktivaĵoj, kunlaboroj kun aliaj centroj, bibliotekoj kaj institucioj, projektoj kaj rezultoj. Ĉu la Esperanto-movado bezonas tiajn centrojn? Kiun rolon ili havas, havu? Al kiuj celoj oni strebu kaj kiel oni atingu ilin? Post enkonduka prezentado ni planas diskutadon, spertinterŝanĝon kaj esperas je vigla partopreno de multaj interesiĝantoj. Bonvenon!

Kotizu jam por 2024!

Ĉe la giĉeto de la kasisto de UEA eblas pagi membrokotizon de UEA/TEJO por 2024 laŭ la ĉi-jara tarifo.

Kunsidoj de UEA-instancoj

Komitato de UEA

La Komitato estas la supera organo de UEA, kiu konsistas el reprezentantoj de landaj kaj fakaj asocioj kaj de individuaj membroj. Ĝi decidas pri la gvidlinioj de la agado de UEA kaj elektas la Estraron k.a. ĉefajn organojn de la Asocio.

Dum tiu ĉi UK la Komitato kunsidos dufoje: sabaton la 29-a julio kaj vendredon la 4-an aŭgusto 9h-12h30. La unua kunsido, sabaton, estos dediĉita al diversaj elektoj (komitatoj C, estrarano, Elekta Komisiono, reviziantoj, Honoraj Membroj) al la diskuto kaj decido pri la Estrara Raporto 2022 kaj al diskuto pri la Strategia Planado. La dua kunsido, vendredon, temos pri la diskutado kaj decidado rilate al la komitataj forumoj (vidu liston ĉi-sube), kiuj disvolviĝos en Torino dum la UK. Ĉiuj kunsidoj estos publikaj.

Sabato 29-a julio, 14h-17h30, Hodler

Vendredo 4-a aŭgusto 9h-12h30, Hodler

UEA respondas

En tiu ĉi programero sin prezentos la Estraro de UEA. Vi konatiĝos kun la membroj de la Estraro kaj ankaŭ aŭdos pri la lastaj evoluoj en UEA prezentitaj en la Estrara Raporto 2022. Ankaŭ ĉeestos la Ĝenerala Direktoro kaj aliaj kunlaborantoj de UEA. Temas pri konversacia aranĝo, en kiu ĉiu ajn kongresano rajtos libere prezenti demandojn, komentojn kaj proponojn rekte al la estraranoj, al la Ĝenerala Direktoro kaj kolegoj. Kiel UEA povas helpi vin? Kiel vi mem povas kontribui al ĝia pli glata funkciado? Jen do okazo por ekscii kaj kompreni strategiajn kaj praktikajn aferojn pri nia tutmonda asocio.

Mardo 14:00-15:30, Lapenna

Komitataj Forumoj

La Komitato de UEA kunsidas en sia plena konsisto la unuan sabaton kaj vendredon. Kaj inter tiuj kunsidoj okazas ankaŭ la Komitataj Forumoj, serio de kunsidoj por pritrakti strategiajn agadojn, kiujn plenumu UEA sur la kvar novaj agadkolonoj de la Strategia Laborplano de la Asocio, nome Kunlaborado, Informado, Rilatoj kun la ekstera mondo kaj Instruado (KIRI). Ĉiuj kongresanoj, ne nur komitatoj, rajtas partopreni, fari demandojn kaj proponojn kaj aliĝi al la planataj agadoj. Jen la kvar forumoj en la ordo de disvolviĝo:

- Komitata Forumo pri Kunlaborado
- Komitata Forumo pri Informado
- Komitata Forumo pri Rilatoj kun la ekstera mondo
- Komitata Forumo pri Instruado

Kunsidoj de la regionaj komisionoj de UEA

- Afrika komisiono
- Amerika komisiono
- Komisiono pri Azia kaj Oceania Esperanto-Movado (KAOEM)
- Komisiono pri eŭropa agado
- Komisiono pri Meza Oriento kaj Norda Afriko (MONA)

Kunsidoj pri Eksteraj Rilatoj de UEA:

- Kunsido pri UN kaj Unesko (publika): Agado ĉe UN kaj Unesko
- Kunsido pri UN kaj Unesko (fermita): Reprezentantoj de UEA ĉe Unuiĝintaj Nacioj

EVENTA SERVO

Diskonigu Esperanto-eventojn tutmonde

Eventa Servo estas retejo per kiu oni povas registri, listigi kaj diskonigi eventojn tutmonde.

Prelegoj pri Italio

UK-oj en Italio nur ĉefurbas. Prelego pri Italio 1 (Norberto Saletti)

Kvar fojojn Universalaj Kongresoj okazis en Italio: en 1935 ĉefe en Romo, sed ankaŭ krozŝipe; en 1955 en Bolonjo; en 2006 en Florenco; kaj nun, en 2023, en Torino.

Tiuj urboj estis, dum unu aŭ alia epoko de la nacia historio, ĉefurboj de Itala Respubliko. Nia rakonto mallonge esploras la historion de la urboj, ilian signifon kiel ĉefurbo de la lando, la Kongresojn en la diversaj momentoj de la movada aktivado, kaj la rolon de unu el tiuj ĉefurbo-ŝanĝoj en la konsisto mem de la itala lingvo!

Opero naskiĝis en Italujo kaj konkeris la mondon. Prelego pri Italio 2 (Aldo Grassini)

Melodramo naskiĝis en Italio je la fino de la 15-a jarcento. Kiel tipe baroka stilo, ĝi kunmetis teatron, muzikon, kantadon kaj dancadon. La unua elstara operisto estis Claudio Monteverdi. Melodramo rapide “konkeris” la tutan Eŭropon. En la 18-a jarcento ĉie tra Eŭropo melodramo estis itala: la lingvo, la gekantistoj, la spektakloj. Tiam floradis kantvirtuozeco. Paralele naskiĝis en Napolo pli realisma opertipo: “l’opera buffa” (komika opero). La klasika stilo kulminis per la genieco de Rossini. La romantika operstilo karakterizis la kulturon de naskiĝanta itala nacikonscio, kaj fariĝis la ĉefa esprimilo de la valoroj de la itala popolo sur sentimenta nivelo per Bellini kaj Donizetti kaj eĉ politike per Giuseppe Verdi. Post la formiĝo de Itala Reĝlando, la burĝaro forlasis la valorojn pri komuna nacia spirito. Sekvis individualisma mondkoncepto kaj atentemo pri la “privataj” eventoj de la homa sentkapablo, kies ĉefa interpretisto estis Puccini.

Maria Montessori, granda edukistino: ĉu kun Esperanta animo? Prelego pri Italio 3 (Paola Nigrelli)

En epoko kiam universitato ankoraŭ fermis siajn pordojn al la virinoj, Maria Montessori montriĝis kiel scienca humanistino kun senfina imagkapablo. Ŝi estis virino kiu, kiel unua, kapablis malfermi al si vojon en viran mondon kaj akceptigi gravajn ŝanĝojn en la instruado por la infanoj de ĉiuj sociaj klasoj kaj kondiĉoj. Ni kune esploras la kernon de ŝia pensmaniero kaj malkovros similecojn kun la Esperanta filozofio.

La Etruskoj. Aborigena popolo de Italio. Prelego pri Italio 4 (Pier Luigi Cinquantini)

La Etruskoj, laŭ komuna scio, estis popolo plena de misteroj. Sed ĉu vere oni konas malmulte pri ili eĉ post jardekoj da moderna arkeologio? Eĉ se vi ne konas multon pri ili, vi certe senkonscie referencas al ili. Ekzemple, se vi diras “Tu persono iris al Toskanio por pasigi kelkajn tagojn ĉe la Tirena maro”, trifoje vi aludas al Etruskoj: “persono” estas etruskdevena vorto, Toskanio devenas de Etruskio (el la latina), kaj Tirena maro estas maro de la Etruskoj (Grekoj nomis ilin Tyrrhenoi).

Se vi volas pliprofundigi viajn sciojn pri la popolo, kies virinoj estis konsiderataj facilmoraj de Grekoj kaj Romianoj, ĉar ili rajtis partopreni en la bankedoj kun sia edzo, ĉeestu ĉi tiun prelegon! Vi ekemos viziti la freskitajn nekropolojn de Tarquinia, prezentantajn scenojn de ilia vivo aŭ la tof-enfositajn nekropolojn de Cerveteri, prezentantajn la tiamajn domojn (Mondhere-
daĵoj de Unesko).

Italio, lingva arlekeno. Prelego pri Italio 5 (Fabrizio Pennacchietti)

En Italio, flanke de minoritataj lingvoj kiel la okcitana, la slovena, la kroata, la albana, la kataluna kaj la greka (suditala greka) kaj pluraj germanaj dialektoj, svarmas propre italaj dialektoj. En la italaj teritorioj kie, en la epoko de la roma respubliko, oni parolis ligure, kelte, rete, venete, etruske, umbre, oske, mesape, bruce, sikule, sikane, ilime, greke kaj sarde, iom post iom la latina lingvo de Romo, pro praktikaj kaj politikaj kaŭzoj, superregis kaj anstataŭis ĉiun alian lingvon. Tamen, ankoraŭ nun estas klare rekoneblaj diversaj prononcm manieroj kiuj datumas tre antikve. Oni povas do aserti ke en Italio lingvoj ŝanĝiĝis fariĝante latinidaj, sed la maniero artikulacii la fonemojn ankoraŭ nun fidele respregulas la iaman geografian etendiĝon de la praitalaj idiomoj.

Ne nur Danto: okcent jaroj da literaturo en la itala. Prelego pri Italio 6 (Nicola Ruggiero)

Danto (1265-1321) estas konsiderata la patro de la literaturo en la itala; tamen tiu literaturo ne povis naskiĝi sen la antaŭaj literaturoj en la latina, en la helena kaj en la sicilia nek sen la tiamaj en la praokcitana kaj la malnovfranca. El tiu kunteksto aperos la aliaj du kunpartoj de la itala literaturo: Petrarca kaj Boccaccio.

En la sekvaj jarcentoj dank' al la invento de la presarto diskonigiĝas kaj famiĝas la verkoj de Ariosto kaj Tasso, verkintoj de kavaliraj eposaj poemoj. Ili siavice estos influaj en la baroka muziko (Orlando kaj Rinaldo de Händel). En tiu ĉi periodo estiĝas la melodramo, t.e. jen teatraĵo en prozo aŭ en versoj kun posta muzikigo, kaj la Commedia dell'arte, t.e. la komedio de la profesio, konata ekster Italio kiel "itala komedio". Dum la napoleona periodo, influita de Goethe, verkis Foscolo kaj en plena Romantikismo Manzoni kaj Leopardi. Per Verga kaj ties verismo reaperos Sicilio.

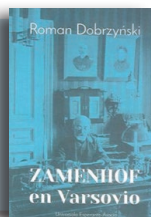
La 20-a jarcento estos la plej vigla kaj kompleksa pro la altnivela evoluo de la artoj romanaj (Pavese, Calvino), poeziaj (Ungaretti, Montale) kaj teatraj (Pirandello), kiuj siavice influos aliajn artistojn kaj kreas kunmiksitajn ĝenrojn en la komiksa arto (Poema a fumetti, Komiksforma poemo, de Buzzati, kaj Corto Maltese de Hugo Pratt).

Zamenhof en Varsovio

Roman Dobrzyński.

Libro, unue aperinta en la pola, publikigita okaze de la centjariĝo de la morto de Zamenhof. 160 paĝoj, 21 cm.

UEA, Rotterdam, 2016. Prezo ĉe UEA: 9,90 €,

Lingva kurso

Kurso pri la itala lingvo

Ni estas ĝojaj proponi al la ĉeestantoj la bazajn lecionojn pri la loka lingvo – la itala – la ĉefa lingvo en Italio. La celo estas helpi babili pri simplaj ĉiutagaĵoj.

La kurson gvidos tre taŭga persono: prof. Davide Astori, de la Universitato de Parma, docento pri ĝenerala lingvistiko, interlingvistiko kaj taskito de la Parma Universitato establi trijaran kurson por interpretistoj de la itala gestolingvo. Krome, li ankaŭ verkis esperantlingvan kurson pri la itala, eldonitan de Vallardi. Memevidente al li estas konfidita unu el la tradiciaj kaj sukcesaj programeroj de la UK-oj: la instruado de la landa lingvo. Dank' al prof. Astori vi povos pli bone kompreni la etoson kaj ĉarmon de italoj kaj lasi vin fascini de tiu belsona lingvo.

Belartaj Konkursoj

La nombro de konkursantaj verkoj, ĉi-jare partoprenintaj en la Belartaj Konkursoj de UEA, estas la dua plej alta en la 74 ĝisnunaj okazigoj.

En la ceremonio de disdono de premioj sonos aplaŭdoj por la verkistoj, kiuj ricevos pli ol 3 300 eŭrojn, sed ankaŭ sonos novaj esperantaj kantoj, brila deklamo de la gajninta poemo, teatra skeĉo kaj pli.

Ĵaŭdo, 15:00-16:00, Clerici

Bobelarto – programeroj

Premi-ceremonio de la dua Interkultura Novelo-Konkurso

En tiu ĉi programero oni anoncas la ok gajnintojn de la dua Interkultura Novelo-Konkurso. Bobelarto ankaŭ oficiale lanĉas la novelaron kun la verkoj de la finalistoj: La lasta vojaĝo de Cezaro kaj aliaj noktaj aventuroj, kiun la partoprenantoj de la Universala Kongreso povos senpage ricevi dum la kongreso.

Dimanĉo, 17:00-18:00, De Salvo

Bobelarto-ekskurso por verkistoj al la urbocentro de Torino

Verkistoj renkontiĝas por mallonga promenado al la urbocentro de Torino por inspiriĝi verki. Komuna verkado okazos fine de la promeno, do papero-skribilo (aŭ tekkomputilo) kaj verkemo bezonatas por partopreni la eventon. Malferma por ĉiuj verkistoj!

Lundo, 9:00-12:00, aliloke

Legosalono de Bobelarto

Ni invitas vin al komuna laŭtlegado de kelkaj noveloj el la novelaro *La lasta vojaĝo de Cezaro kaj aliaj noktaj aventuroj*. Ĉiu partoprenanto legos iomete. Bonvolu kunporti vian ekzempleron de la novelaro por sperti la freŝajn novelojn kune.

Mardo, 17:00-18:00, Canuto

Verksesio de Bobelarto

En tiu ĉi verksesio la partoprenantoj ricevos taskon, kies temo rilatas al la tria eldono de la Interkultura Novelo-Konkurso: La sekreta vivo de miaj najbaroj. Preparaĝu por surloke verki mallongan pecon da originala novelo, kiun plulaborante vi eventuale povos konkursigi en la tria INK.

Ĵaŭdo, 11:45-13:15, Grattapaglia

Vizitu la paĝaron de UEA

Aktivulo.net

por trovi la Agadajn Raportojn, Gvidilojn por Aktivuloj, informojn pri Aktivula Maturigo, FLAM-analizoj, la programo Ni semas, Landa Agado kaj multo alia.

Prelegoj: ĝeneralaj

Kio estas interkultura trejnado?

Interkultura komunika kompetento signifas la kapablon kompreni alikulturanojn kaj interagi kun ili nature kaj senofende. La publiko estu preta aktive rilati kun aliaj partoprenantoj por sperti trejnekercojn post bazaj klarigoj pri la bezono kaj celo de interkultura kompetento.

Duncan Charters

Lundo, 14:15-15:45, Hodler

Erasmus+ per kaj por Esperanto

- **Enkonduko pri Erasmus+ / Projekto pri Interkultura Kompetento** (15:45-16:30)
- **Daŭripova transporto: la projekto VERDEN** (16:30-17:15)
- **Alirebleco de eventoj por vidhandikapuloj: la projekto PEPINO** (17:15-18:00)

La celo de la kunvenserio estas diskonigi inter la kongresanoj kelkajn el la projektoj, en kiuj UEA rolas kiel kunordiganto aŭ partnero: VERDEN (pri daŭripova transporto, kunlabore kun IFEF kaj BEMI), PEPINO (pri alirebleco por vidhandikapuloj, kunlabore kun Itala Asocio de Blindaj Esperantistoj kaj LIBE), pri projekto pri interkultura kompetento (kunlabore kun Itala Instituto de Esperanto kaj ILEI). Estos ankaŭ aliaj kontribuoj de organizoj pri siaj spertoj pri EU-projektoj.

Lundo, 15:45-18:00, Canuto

Origamio kaj Esperanto – ĉu eblas dialogo kaj kunlaboro?

Ni volas montri ne nur la artan, sed ankaŭ la sciencajn flankojn de origamio, interalie ĝian aplikon en diversaj kampoj de profesiaj aktivaĵoj: inĝenierio, arkitekturo, dezajno, arto-terapio kaj pedagogio. Ni ankaŭ volas montri praktikan uzon de origamio en instruado de lingvoj, kaj nian trijaran sperton pri komuna laboro en la internacia retgrupo "EsperOri", kie esperantistoj kaj origamiistoj diskutas diversajn interesajn popularajn sciencajn temojn kaj faldas origamion laŭ la temo. Ĉi-tiu metodo helpas allogi "eksteran mondon" al Esperanto.

Larysa Osadchuk kaj Alain Delmotte

Mardo, 10:45-11:30, Grattapaglia

Vortoj – noviga kaj moviga ludo por praktiki lingvojn saltante

Konatiĝu kun la nova projekto "Vortoj" – kunordigata de E@I, en kiu ankaŭ UEA partoprenas! Temas pri tre amuza kaj noviga maniero lerni fremdan lingvon – saltante sur tiel-nomataj "danctapiŝoj". La komputila ludo estas ligita kun la danctapiŝoj, tial la ludo-sperto efikas al la tuta korpo (inkluzive

de la kapo :). La ludo enhavas Esperanton, sed ankaŭ plurajn aliajn lingvojn – kaj eblas al-traduki ĝin al multaj aliaj! Venu por konvinkiĝi, ke esperantistoj ja kapablas produkti tre allogajn produktojn, uzeblajn kaj uzindajn ankaŭ ekster Esperantujo! La projekto estas subtenita de la Eŭropa Unio (programo Erasmus+).

PS: Dum la tuta evento oni povos mem ludi – vi do povos testi vin kaj samtempe la ludon “Vortoj” :). Kie? En la koridoro de la kongresejo (Kiel plej facile trovi la ludon? Serĉu saltantajn kaj ridantajn kongresanojn ;)

Mardo, 15:30-16:15, Fighiera-Sikorska

La estonteco de Biblioteko Hodler

Prezento de la transdono de la historia arkivo de UEA kaj Biblioteko Hodler al la naciaj bibliotekoj de Pollando kaj Aŭstrio. Debato kun la publiko.

Vendredo, 13:30-14:15, Hodler

Oratora Konkurso

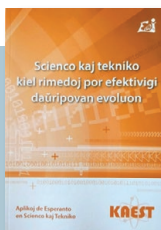
La Oratora Konkurso celas evoluigi la Esperantan parolarton inter la junularo. Rajtas partopreni gejunuloj ĝis-30-jaraj, kiuj aliĝis al la UK. Partopreno estas senpaga, sed la kandidatoj devos anonci sin minimume unu tagon antaŭ la konkurso al: Marc Giraud – Marc.giraud@orange.fr (KN 95)

La junaj oratoroj povas elekti unu el la jenaj temoj:

- Enmigrado en mian nunan loĝlandon lernigis al mi tiujn homajn valorojn:
- Mi ŝatas renkonti enmigrantojn kaj interŝanĝi kun ili ĉar...
- Kiel en/el-migrado povas plibonigi la mondon kaj disvastigi homajn valorojn?

Oni devos paroli pri la elektita temo libere kaj sen antaŭpreparita teksto, sed oni rajtos uzi memorigajn notojn. La maksimuma daŭro de la parolado estos 10 minutoj. La paroladojn oni taksos el vidpunktoj enhava, lingva kaj stila, kaj laŭ la ĝenerala sinteno de la kandidato kiel oratoro. Kompleta regularo ĉe: uea.org/teko/regularoj/regularo_oratora_konkurso. Libropremioj.

Ĵaŭdo, 10:45-11:30, Fighiera-Sikorska

Scienco kaj tekniko kiel rimedoj por efektiviĝi daŭripovan evoluon

La prelegkolekto de la faka evento Reta KAEST 2020 (Konferenco pri Aplikoj de Esperanto en Scienco kaj Tekniko)

Ekumena Diservo

Ekumena Diservo kaj Sanktaj mesoj dum la UK

La Ekumena Diservo okazos la 30-an de julio (dimanĉo) je la 16-a horo. Post la Ekumena Diservo je la 16:45 sekvos Sankta meso en Esperanto.

En la sama preĝejo dum la kongresa semajno de lundo ĝis sabato (krom merkredo) je la 8:45 okazos Sankta meso en Esperanto.

Adreso de la preĝejo (je pieddistanco de la Kongresejo): Chiesa Maria Ausiliatrice (Preĝejo Maria Helpantino), Via Sebastiano Caboto 27, Torino

La 2-an de aŭgusto (merkredo) je la 10-a horo Sankta meso okazos en la baziliko de Maria Helpantino/Basilica Maria Ausiliatrice (Via Maria Ausiliatrice 32, Torino-Valdocco).

Lingvaj kursoj kaj ekzamenoj

KER-ekzamenoj de UEA je kvar niveloj

UEA denove okazigas dum la kongreso ekzamenojn, bazitajn sur la Komuna Eŭropa Referenckadro. Estos ekzamenoj je ĉiuj niveloj de la skalo, nome: B1, B2, C1 kaj C2. Oni povas trapasi ekzamenon **nur je unu nivelo**, aŭ en ambaŭ partoj (skriba kaj parola, tion ni nomas KOMPLEKSA EKZAMENO), aŭ nur en la SKRIBA aŭ nur en la PAROLA ekzameno. Atentu, la parolaj ekzamenoj konsistas el *aŭdkomprena testo* kaj *antaŭkomisiona, individua intervjuo*.

La priskribo de la enhavo kaj la postularo pri la unuopaj ekzamenniveloj konsultebas en la ekzamenpaĝo de *edukado.net*.

La ĉefa ekzamentago estos

- la 4-a de aŭgusto (por la skriba kaj aŭdkomprenaj partoj).

Por la individuaj ekzamenpartoj (intervjuoj) eblas elekti tempon post la aliĝo, rete, aŭ en la unuaj tagoj de la UK surloke, sed konsciu, ke la ebloj estas limigitaj.

Tiujn intervjuojn eblos trapasi ankaŭ post UK, rete.

Interesiĝantoj povas peti ekzamenspecimenojn ĉe *www.edukado.net*.

Pliajn informojn (**aliĝilo**, postuloj, prezoj, statistiko ktp) legu ĉe:

- <http://edukado.net/ekzamenoj/ker> ĝenerale;
- <https://edukado.net/ekzamenoj/ker/uk> rekte pri informoj por la torina sesio;
- aŭ skribu al ker-ekzamenoj@edukado.net.

**Aliĝi necesas antaŭ la ekzameno,
ĝis la 1-a de aŭgusto, mardo-noktomezo.**

La ekzamenkotizoj varias laŭ la landkategorioj de la membrokotizoj de UEA. La paperforma atestilo aparte pagendas. Informiĝu ĉe la kaso aŭ en la ekzamenretejo ĉe paĝo Atestilo. La kotizo antaŭpageblas prefere per ĝiro al la UEA-konto aŭ surloke ĉe la kongresa kaso.

En la programo de la **Kleriga Lundo** Katalin Kováts, organizanto de la ekzamenoj, okazigos informprogramon pri la sesioj, dum kiu eblos vidi specimenojn, ricevi konsilojn kaj starigi demandojn.

Dato	Loka tempo	Nivelejoj kaj tipoj	Aranĝo, temo
31-a de julio lundo	10h45 - 12h15	ĉiuj niveloj	Kleriga Lundo KER-seminario
1-a de aŭg. mardo	14h00 – 21h00	ĉiuj niveloj*	Parolaj antaŭkomisionaj individuaj ekzamenoj (20-25 minutaj, sed por C2 unuhora)*
4-a de aŭg. vendredo	9h15 – 10h00	B2	Aŭskulta kompreno*
	10h15 – 11h00	C1	Aŭskulta kompreno*
	11h30 – 13h00	C2	Aŭskulta kompreno*
	13h15 – 14h00	B1	Aŭskulta kompreno*
	14h30 – 16h30	B1	Skriba testo**
	14h00 – 17h00	B2	Skriba testo**
	14h00 – 18h00	C1	Skriba testo**
	14h00 – 17h30	C2	Skriba testo**

Rimarkoj:

* la parton **aŭskulta kompreno** devas partopreni ĉiuj, kiuj aliĝis al la kompleksa aŭ nur al la parola tipo de la koncerna nivelo

** la parton **skriba testo** devas partopreni ĉiuj, kiuj aliĝis al la kompleksa aŭ nur al la skriba tipo de la koncerna nivelo

Paroligaj kursoj kun edukado.net

La porinstruista retejo *edukado.net* denove gvidos du paralelajn paroligajn kursojn — dum kvar tagoj de la semajno.

La lecionoj de la unua grupo estos mallonga kurso por komencantoj kaj komencintoj (A1, A2). Du-du lecionoj estos kune, en la daŭro de 90 minutoj. Por la kurso ni uzos la libreton *Poŝamiko*, kiun vi aĉetu en la libroservo aŭ ĝuste antaŭ la kurso. La ĉeestintoj de ĉiuj ok lecionoj ricevos fine atestilon pri la partopreno. Observantoj bonvenas.

Por la meznivelaj (B1, B2) parolantoj de Esperanto estos same ok lecionoj, sed laŭtage **la sinsekvaj sesioj estos ripetoj**, do, sufiĉos partopreni tage nur unu lecionon (de 45 minutoj), entute kvar fojojn en la semajno.

La kursojn por komencantoj gvidos Katalin Kováts kaj la alian grupon instruos Sylvain Lelarge. Antaŭa aliĝo al la lecionoj ne necesas.

Esperantologia konferenco

Kio estas la Esperantologiaj Konferencoj (EK)?

Ekde 1978, la EK rolas kiel la plej grava forumo kie fakuloj, studentoj kaj scivolemuloj povas diskuti kaj kunesplori pri ĉiuj fenomenoj rilataj al esperantologio, interlingvistiko, internacia komunikado kaj lingva (mis)kompreno. La ĉefaj celoj de la EK estas krei kunlaboreman spacon kaj stimuli originalajn alirojn al la pritraktataj temoj; ĝi krome rolas kiel klerigejo por esperantistoj kaj fonto de ideoj, artikoloj kaj raportoj por la Esperanto-komunumo. Ĉi-jare la konferenco ne havas apartan kernan temon, sed apud plurtemaj prelegoj (historio, lingvistiko, tradukado ktp), notindas publikaj debatoj pri la disvastigo de Esperanto en universitatoj.

Sub la aŭspicio de CED, la EKon iniciatis Detlev Blanke, kaj ilian daŭron ebligis Christer Kiselman, Mélanie Maradan, Orlando Raola, Humphrey Tonkin kaj Guilherme Fians. Ĉi-jare ĝin organizas Mark Fettes kaj Javier Alcalde. La aktoj de kelkaj konferencoj estas mendeblaj ĉe la Libroservo de UEA. Elektitaj kontribuoj el EKOj post 2014 aperas regule en la revuo *Esperantologio / Esperanto Studies*.

45a Esperantologia Konferenco de CED, 2023 – programo:

3a de Aŭgusto: Unua sesio

- 09:00 – Liberiĝi de interlingvistiko, Jouko Lindstedt
- 09:30 – Kiel Esperanto eniris la semiologian vivon? Klaus Schubert
- 10:00 – Epistemologiaj konsideroj pri la studado de Esperanto, Eric Macpherson
- 10:30 – Kompili Homeran leksikonon por havi vortaron, Nicola Ruggiero
- 11:00 – Esperanto kaj universitato I. Studoj en Esperanto pri esperantologio kaj lingvistiko en AMU, Ilona Koutny
- 11:30 – Publika debato
- 12:00 – Fino de la unua sesio

4a de Aŭgusto: Dua sesio

- 09:00 – Neakceptebla lingvo – la poŝta cenzuro de korespondaĵoj en Esperanto kaj aliaj lingvoj tra la 20-a jarcento, James Rezende Piton
- 09:30 – La nerealigita kaj forgesita potenco de Esperanto: Raciigi kaj demokratigi lingvon en Ĉinio, Joseph Essertier
- 10:00 – Esperantaj heredaĵoj en publikaj arĥivoj: ŝancoj kaj defioj, Rubeno Fernández Asensio
- 10:30 – El asocia arkivo al reta muzeo: la vojaĝo de Lucien Péraire (1928-1932) en la nubo de ciferecaj homsciencoj, Pascal Duboug-Glatigny
- 11:00 – Esperanto kaj universitato II. Strategio allogi profesorojn lerni Esperanton, Vicente Manzano-Arrondo
- 11:30 – Publika debato
- 12:00 – Fino de la dua sesio

Ĵaŭdo, 9:00-12:00, Clerici / Vendredo, 9:00-12:00, Clerici

Kongresa Aŭkcio

Nepre partoprenu la aŭkcion en vendredo. Ĝi fariĝis unu el la spektakloj de la kongresa semajno – kaj ankaŭ maniero kolekti monon por utila celo, nome la Volontula Fondaĵo de UEA.

Oni proponos librojn k.a. objektojn por la aŭkcio donacitajn de la Libro-servo de UEA kaj de individuaj esperantistoj. Inter ili estas ĉefe libroj, eĉ tre raraj eroj el la fruaj jaroj, kaj diversaj esperantaĵoj. Speciala aŭkciaĵo estos la kongresnumero 1 de la historie unua UK en Afriko, de la 109-a UK en Aruŝo, Tanzanio.

Vendredo 16:00-16:45, Hodler

testu.eu

KREU VIAJN PROPRAJN LINGVAJN KVIZOJN

TestU Online estas retlerna platformo
por facila kaj rapida kreado de diversaj lingvaj testoj kaj kvizoj

- ✓ senpaga
- ✓ plurlingva
- ✓ por instruistoj kaj lernantoj

 Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

---

bit schulungcenter
member of bit group

UNIVERSITY OF
WROCLAW

Vilnius
University

UAM
ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
POZNAŃ

UNIVERSITÄT
LEIPZIG

Tago de Lernado

TAGO DE LERNADO TORINO, 1-a de aŭgusto 2023, 09:00-15:00h

KADRA TEMO: "La mondo en mia klaso: pripensante pri enmigrintoj"

La temo de la ĉi-jara Tago de Lernado estas proksima al tiu de la UK, sed jes normale, el la instruista angulo!

Pluraj inter niaj prelegantoj jam de longe mem spertas pri la instruado al infanoj devenaj el enmigrantaj familioj. Ni havos eblon aŭdi pri la konkretaj situacioj el la klasoj. Al tio aldoniĝos spertoj pri akcepto la rifuĝintoj el Ukrainio. Gravas ankaŭ kontribuo de la persono kiu mem estas enmigrinto kaj kiu helpas al novalvenantoj.

Normale, kiel kutime ne mankos temoj pri Esperanto-instruado, multlingvismo.

09.00: ENKONDUKO – salutoj

09.10: Mireille Grosjean, Svislando: Enkonduka prelego

09.40: diskuto/demandoj al la prelegantino

09.55: Vicente Manzano-Arrondo, Viko, Hispanio: Kion mi ŝatintus. Esploro pri la baza lernejo laŭ enmigrintoj

10.25: diskuto/demandoj al la preleganto

10.40: Zdravka Metz, Kanado: Miaj spertoj kiel enmigranto

11.05: diskuto/demandoj

11.15: Renée Triolle, Francio: Parolu france en Francio

11.45: diskuto/demandoj al la prelegantino

12.00: paŭzo

12.15: Monika Molnar, Svislando: La mondo en mia klaso

12.40: diskuto/demandoj al la prelegantino

12.50: Grażyna Szubryczyńska, Pollando: Rifuĝintoj el Ukrainio en pola bazlernejo

13.15: diskuto/demandoj al la prelegantino

13.25: Patrick Manirakiza, Burundo: Esperanto-instruado en Burundo

13.50: diskuto/demandoj al la preleganto

14.00: Monique Arnaud, Francio: Multlingvismo – 3 fabeloj de Jean de La Fontaine en 30 lingvoj, inter ili ...Esperanto! + filmo

14.25: diskuto/demandoj al la prelegantino

14.35: ĝenerala diskuto kaj FERMO

14.55: fino (eliro)

Marija Belošević, kunordigantino de la programo (kn. 117)

Internacia Kongresa Universitato

IKU, SK kaj SUS

En la ĉi-jara 76-a sesio de la Internacia Kongresa Universitato (IKU) vi trovos naŭ unu-horajn IKU-prelegojn, el ili tri estas samtempe kursoj de Akademio Internacia de la Sciencoj (AIS), kaj dek duonhorajn prelegojn de la Scienca Kafejo. La distribuo de la temoj estas varia: 4 pri fiziko, kemio aŭ astronomio, 3 pri lingvistiko, 3 pri Esperantologio, 2 pri literaturo. El la 8 ceteraj prelegoj 2 estas pri natursciencoj (ekologio kaj robotiko) kaj la aliaj pri sociaj sciencoj. La 39-a Scienca Universitata Sesio (SUS) de AIS unuafoje okazas samtempe kun la IKU kadre de la UK. Ĝi konsistas el kvin kursoj kaj prelegoj: la tri IKU-AIS kursoj kaj la IKU-prelegoj de Goodall kaj Wandel.

Por pli bone orientiĝi en tiu abundo da prelegoj, ĉiuj datoj, horoj, temoj kaj prelegantoj aperas en la sekva tabelo. Notu ke la tri IKU-AIS-prelegoj havas daŭrigan prelegon jaŭde.

IKU/SK	Preleganto	Titolo	Tago
IKU / AIS 1	Jesper Lykke Jacobsen	Kvantuma interplekto: la mistera gluo de la kvantuma mondo	dim 14:30, jaŭ 14:30
IKU / AIS 2	Heidi Goes	Histori-kompara aliro al la Kikongo Lingvo-Areto kun speciala fokuso sur Kabindo	dim 15:45, jaŭ 15:45
IKU / AIS 3	Gabriel Labrie	Lingva pejzaĝo en lingve diversecaj urboj: marĝena esplorkampo de sociolingvistiko bilde klarigita per ekzemplaj kazoj	lun 16:00, jaŭ 17:00
IKU 4	Amri Wandel	Novaj esploroj pri la Serĉo de Ekstertera Vivo: Eksterplanedoj, NIFOJ kaj SETI	lun 17:00
IKU 5	Humphrey Tonkin	Boulton – Ŝekspiro – Koriolano	mar 11:45
IKU 6	Věra Barandovská-Frank	Internacia kunfluo de valoroj: Torino kaj Academia pro Interlingua	mar 15:30
IKU 7	Grant Goodall	Reguleco kaj nereguleco en la homa lingvo	jaŭ 13:30
IKU 8	SO Gilsu	Klimata Ŝanĝo kaj Hidrogena Ekonomio	ven 12:15
IKU 9	Fabrizio Angelo Pennacchietti	La DNA de Esperanto	ven 11:00
SK 1-1	Peter Baláž	Robotoj alvenas – aŭtomatigo, artefarita intelekto kaj la minaco de senlabora estonteco	mar 9:00
SK 1-2	Jouko Lindstedt	G. J. Ramstedt kaj liaj memoraĵoj el Azio	mar 9:30
SK 1-3	Orlando E. Raola	Fizikaj kaj kemiaj karakterizoj de gemoj: kie scienco kaj arto renkontiĝas	mar 10:00
SK 1-4	Ermanno Tarracchini	Ni reprenu pedagogion: De la pedagogio ĝis la neŭropedagogio tra etim-epistemologia kritiko de la sciencoj de la psiko	mar 10:30
SK 1-5	Bernhard Tuidier	La arkivo de Universala Esperanto-Asocio (UEA)	mar 11:00
SK 2-1	Maria Butan	La Atendo – lernenda leciono	jaŭ 9:00
SK 2-2	Chris Dawson	Nuntempaj projektoj kaj ŝancoj de mondreĝeco	jaŭ 9:30
SK 2-3	Denis Eckert	La unuaj manlibroj kaj vortaroj de la Esperanto-movado (1887–1892) kaj iliaj aŭtoroj	jaŭ 10:00
SK 2-4	Joël Fontaine	La danĝera lumo. Klarigoj kaj konsiloj	jaŭ 10:30
SK 2-5	François Lo Jacomo	La matematikaj kalkuliloj	jaŭ 11:00

La IKU-Inaŭguro

En ĉi tiu tradicia duonhora programero la IKU-rektoro invitas vin informiĝi per unu-minutaj enkondukoj pri la naŭ IKU-prelegoj, prezentotaj de la prelegantoj mem por allogi vin al siaj prelegoj. Ankaŭ okazos konciza prezentado de IKU, AIS, kaj la IKU-libro, kaj kiel plej efike elekti kaj partopreni la AIS-kursojn, la IKU-prelegojn kaj la Scianca Kafejon. Tuj poste okazos la unua IKU-AIS-prelego.

Scienca Forumo

Tradicia resuma kunveno de la IKU-AIS-sesio. La IKU-kunordiganto prezentos trarigardon de la okazinta IKU-AIS-SK-sesio, kaj la prelegantoj de la IKU-AIS kursoj persone disdonos la AIS-atestojn al la partoprenintoj en la AIS-ekzamenetoj, okazintaj en la daŭrigaj AIS-prelegoj. Fine okazos publika diskuto pri la estonteco kaj potencialo de la scienca agado en Esperanto.

La IKU-libro

La Internacian Kongresan Universitaton en Torino akompanas kiel ĉiam dum la lastaj 26 jaroj la IKU-libro, kiu enhavas la tekstojn de ĉiuj IKU-prelegoj kaj de la prelegoj de la Scienca Kafejo. Preskaŭ ĉiuj IKU-libroj de antaŭaj jaroj (ekde la unua en 1998) estas haveblaj en la IKU-retpaĝo <https://uea.org/teko/IKU>, kaj pluraj ankoraŭ estas aĉeteblaj en la Libroservo de UEA. Aldone al la papera eldono, kiel en la lastaj tri jaroj, estas senpage elŝutebla ankaŭ reta eldono.

Plurlingvaj resumooj de ĉiuj 19 prelegoj aperas en la IKU-libro 4-lingve (Esperanto, angle, france kaj itale), kiel videblas ankaŭ en la IKU-paĝo <https://uea.org/teko/IKU>.

Pluraj prelegantoj mem tradukis siajn resumojn, la ceterajn tradukis en la anglan Edmund Grimley-Evans, en la francan Yannick Dumoulin, en la italan teamo kolektita de Renato Corsetti. Kunordigis la tradukojn Amri Wandel, enretigis Andrej Grigorjevskij.

Diskonigo ekster Esperantujo. Tiuj plurlingvaj resumoj invitas informi pri la scienca programo en Torino kaj aparte pri la IKU-libro en institucioj kiel bibliotekoj kaj universitatoj, kiuj povos interesiĝi kaj eventuale mendi la IKU-libron por siaj sciencaj aŭ lingvaj kolektoj.

Efektive, per la papera ekzemplero de la IKU-libro kaj helpe de la IKU-paĝo en la retejo de UEA, ĉiu iniciatema kongresano povas mem reklami kaj informi ĉe instancoj ekster Esperantujo pri la Kongreso, pri IKU kaj pri la IKU-libro.

Faka Forumo

Jam tradicia kunveno de reprezentantoj de Fakaj Asocioj, kiuj povas dum malmultaj minutoj prezenti la agadon dum la jaro, sugesti plibonigojn en la Faka agado de UEA kaj inviti kunlaboron kun aliaj fakoj, en kaj ekster la E-movado. Oni povas partopreni surloke kaj virtuale, sed necesas anticipi registriĝi por prezentado ĉe UEA.

IKU-prelegoj

Kvantuma interplektiteco: la mistera gluo de la kvantuma mondo

Kvantuma interplektiteco priskribas la dependiĝon inter la kvantumaj statoj de pluraj partikloj, eĉ se tiuj ĉi troviĝas longe for unu de la aliaj. Tiu fenomeno impresas paradoksa, ĉar unuavide ĝi ŝajnas permesi interŝanĝon de informoj pli rapidan ol la rapideco de la lumo. Tial la koncepto de interplektiteco tiom malplaĉis al Ejnŝtejno, Podolski kaj Rosen (EPR), ke ili en 1935 verkis artikolon celantan malmunti la mistifikon kaj deklari la kvantuman meĥanikon nekompleta priskribo de la realo. Tamen EPR malpravus, kiel definitive montris Alain Aspect en 1982 per inĝenia eksperimento, por kiu li ricevis la Nobelpremion en 2022. En tiu ĉi prelego mi klarigas pri kio temas, kaj mi rilatigas la kvantuman interplektitecon al nuntempaj studoj de kvantuma komputiko kaj al mia propra esplorfako, kiu estas kvantumaj kampteorioj en du dimensioj.

Jesper Lykke Jacobsen (1971), profesoro pri teoria fiziko ĉe Sorbono kaj École Normale Supérieure (Parizo). Scienca konsilisto por la franca Atomenergia Komisariato (Saclay). Aŭtoro de ĉirkaŭ 170 sciencaj publikaĵoj, specialisto pri konforma kvantuma kampteorio kaj ties apliko al modeloj de statistika fiziko. Gvidis 17 doktoriĝajn studentojn. Laŭreato de la premio Paul Langevin (2016) kaj honora membro de Institut Universitaire de France. Membro de Akademio de Esperanto de 2019.

Kikonga Lingvo-Areto

La pli larĝa Malsupra Kongo-regiono en Mezafriko estas hejmo de la Kikongo Lingvo-Areto (KLA), vasta lingvaro de regionaj lingvo-variaĵoj en kvar najbaraj landoj: Angolo inkluzive de Kabindo, la Demokratia Respubliko Kongo, la Respubliko Kongo kaj Gabono. Miaj doktorigaj esploroj celis akiri pli bonan komprenon pri tio kiel la Kikongo Lingvo-Areto (KLA), kun speciala fokuso pri Kabindo, estis formita tra la tempo. Mi proponas paroli pri vokalharmonio kaj diminutivoj, kaj klarigi pri la originalaj lingvaj mapoj de Kabindo kiujn mi faris kaj pri aliaj datenoj akiritaj dum pluraj sinsekvaj surlokaj esplorzvizitoj. La konkludoj prezentas respondojn al la kvar ĉefaj esplordemandoj de la disertaĵo, tri apartenantaj al la historia evoluo de la KLA kaj unu al la laŭplana promocio de la normigita lingvo Ibinda en Kabindo.

Heidi Goes (n. 1976) partoprenis en kulturinterŝanĝa programo en Indonezio post siaj mezlernejaj studoj. Poste ŝi studis afrikajn lingvojn kaj kulturojn en la universitato de Gento, kaj verkis licenciulan diplomverkaĵon pri la historio de la Esperanto-movado en Afriko, kun speciala atento al Tanzanio kaj Togolando. En junio 2007, tagon post la lanĉo de ŝia unua libro, *Afero de espero*, kiu estis reverko (kaj traduko) de tiu diplomverkaĵo, ŝi ekesploris pri la historio de la Esperanto-movado en Indonezio, pro la kombino de siaj ligilo al Indonezio kaj esploremo. El tio rezultis la libro *Movadaj insuletoj* (2018). Ŝi ricevis la premion Deguchi en 2019 pro la instruado kaj esploroj. En novembro 2014 ŝi ekesploris pri la kikonga lingvaro sine de la universitato de Gento kaj defendis sian disertacion la 1-an de aprilo 2022.

Lingva pejzaĝo en lingve diversecaj urboj: marĝena esplorkampo de socilingvistiko bilde klarigita per ekzemplaj kazoj

Lingva pejzaĝo (angle: “linguistic landscape”) estas esplorkampo interligita al diversspecaj fakoj kiel interalie mediat-scienco, sociologio kaj lingvistiko. La videblo de lingvoj ŝajnas esti specife riĉa esplorobjekto en urboj, en kiuj pluraj lingvoj uziĝas.

Unue prezentiĝas la ekesto de lingva pejzaĝo kiel socilingvistika esplorobjekto, eĉ antaŭ ol la samnoma esplorkampo aperis.

Sekve analiziĝas du bildokorpusoj, kiuj enhavas pli ol 900 ŝildojn memfotitajn en 2022 kaj 2023: Luksemburgo, la ĉefurbo de la oficiale trilingva lando Luksemburgo; kaj en la ĉefe franclingva metropolo Montrealo en Kebekio (Kanado). La lasta parto de la prelego montras pliajn analizvojojn por ekzameni ekestantajn ŝanĝojn en iu lingva situacio pere de ĝia lingva pejzaĝo.

Gabriel Labrie naskiĝis en Montrealo, Kebekio (Kanado). Li unue studis la germanan kaj katalunan kaj, post studtempo en Germanio, kie li studis ankaŭ la svedan kaj polan, li estas nun doktoriĝa studento en la sekcio de ĝermanaj studoj de la Universitato de Montrealo. Lia esplorprojekto temas pri plurlingveco en Luksemburgio kaj ĝiaj efikoj sur lingvopreferoj kaj lingvouzo.

Novaj esploroj pri la Serĉo de Ekstertera Vivo: eksterplanedoj, NIFOJ kaj SETI

En la lasta jardeko la serĉo de ekster-tera vivo, kiu antaŭe estis konsiderata rande de sciencfikcio, impone progresis. Interalie la spacteleskopo Kepler trovis milojn da eksterplanedoj, sur kiuj la nova spacteleskopo James Webb povos trovi signojn de vivo en foraj sunsistemoj. La mistera objekto Oumua-mua vizitis nian sunsistemon en 2017, spronante novan impeton pri Ne Identigitaj Aeraj Fenomenoj (antaŭe nomitaj NIFOj) kun lastatempaj raportoj de la usona registaro kaj novaj esploroj pri la Fermi-Pardokso kaj pri la Serĉo de Ekster-Tera Inteligenteco (SETI).

Amri Wandel profesoro pri astrofiziko en la Universitato de Jerusalemo. Esploras astrobiologion, nigrajn truojn kaj aktivajn galaksiojn. Prezidanto de la Israela societo por Astrobiologio kaj membro de la Internacia Astronomia Unio. Vicprezidanto de UEA kaj estrarano pri Scienca kaj Faka Agado (kvinan fojon ekde 1995). Prezidanto de Akademio Internacia de la Sciencoj kaj membro de la Akademio de E-o (ekde 1992). Iama prezidanto de TEJO (1981-1983) kaj ĝia honora prezidanto. Verkinto de la libro *La Kosmo kaj Ni* (2001, 2005, 2017, 2022). IKU-sekretario (ekde 2006) kaj redaktoro de la plimulto de la IKU-libroj (1998-2022).

Boulton – Ŝekspiro – Koriolano

Inter la grandaj eldonaj atingoj de la jaro 2022 estis aperigo de la plena esperantlingva poezia verkaro de Marjorie Boulton (1924-2017), en du volumoj sub redakto de Edmund Grimley Evans. Tiu aperigo prezentas bonan momenton por ririgardi al la atingoj de tiu ĉi elstara Esperanto-poeto kaj ŝiaj multaj kontribuoj al la Esperanto-movado. Inter la poetoj kiujn ŝi plej multe admiris estis William Shakespeare. Dum multaj jaroj ŝi laboris super traduko de unu el la malfruaj dramoj de tiu poeto – Koriolano – sed ne sukcesis ĝin fini. Tion lastatempe faris la nuna preleganto, kiu samtempe forte admiras ŝian tradukon kaj scivolas kial ŝi neniam kompletigis ĝin.

Humphrey Tonkin estas emerita prezidanto de la Universitato de Hartford, Usono, kaj emerita profesoro pri angla literaturo. Jam de multaj jaroj li aktivas en la Esperanto-movado, kiel prezidanto de sinsekve TEJO kaj UEA kaj kiel esperantologo kaj tradukanto (de, interalie, du Ŝekspiraj dramoj). Li naskiĝis en Britio, diplomigis ĉe Kembriĝo kaj Harvard, kaj loĝas nun en Usono.

Internacia kunfluo de valoroj: Torino kaj Academia pro Interlingua

Torino havas specialan valoron por esperantistoj kaj ĝenerale por interlingvistoj: ĝi estis en la jaroj 1910-1939 la sidejo de la internacia organizaĵo "Academia pro Interlingua", en kiu kunfluis diversaj proponoj kaj opinioj pri konstruo, enkonduko kaj uzo de internacia helplingvo, en modela kunlaboro de lingvistoj kaj aliaj sciencistoj el diversaj nacioj de la tuta mondo.

Ekde 1910, la Akademio estis oficiale registrita en Torino. Kvankam "Academia pro Interlingua" estis dissolvita sub la Mussolini-reĝimo, ĝia valoro por la internacia planlingvo-movado estas tre grava: ĝi preferis uzi, sub la nomo "Interlingua", la planlingvon Latino sine Flexione, proponitan de Giuseppe Peano. Kelkaj el la membroj kaj kunlaborantoj de la Akademio fondis IALA-n (International Auxiliary Language Association), kiu siavice konstruis novan planlingvon "Interlingua", uzatan ĝis nun.

Věra Barandovská-Frank – ĉeĥino, klasika filologo, habilitiĝis pri interlingvistiko ĉe Akademio Internacia de la Sciencoj, kie ŝi estas profesorino. Instruis en universitatoj en Ĉeĥio, Slovakio, Rumanio kaj Germanio, nun instruas ĉe la Interlingvistikaj Studoj de Adam Mickiewicz – Universitato Poznań (PL). Ŝi laboris kiel eldonistino kaj redaktoriĉo en Paderborn (D). Estas membro de UEA kaj de GIL (Gesellschaft für Interlinguistik, Berlino). Ŝi engaĝiĝas en latinlingva movado, estas poligloto, verkis ĉ. 130 publikaĵojn.

Reguleco kaj nereguleco en la homa lingvo

La publiko ĝenerale havas tre klaran sintenon rilate al neregulaĵoj (ekz-e neregulaj verboj) en lingvo: ili estas abomenindaj malperfektaĵoj. Lingvistoj kaj psikologoj tamen havas tute alian ideon, surbaze de esplorlaboro de la pasintaj jardekoj. En ĉi tiu prelego mi prezentos tri ideojn kiuj estas nun vaste akceptataj de esploristoj sed kiuj eble surprizos la publikon.

(1) Neregulaĵoj estas utilaj. Por diri regulan verbon en frazo, la parolanto devas tre rapide kombini la radikon kaj afikson (ekz-e en la angla, cook 'kui-ri' + ed 'pasinteco' por krei cooked 'kuiris'). (2) (Ne)reguleco ŝanĝiĝas dum la vivodaŭro. Infanoj dum la unuaj vivjaroj traktas verbojn kiujn oni tradicie konsideras regulaj kiel neregulajn. (3) Plenkreskuloj kiuj lernas novan lingvon alproprigas la (ne)regulecon de la lingvo malpli efike ol infanoj.

Grant Goodall estas profesoro pri lingvistiko en la Universitato de Kalifornio, San Diego. Li estas specialisto pri sintakso kaj studas sintaksajn strukturojn kaj procezojn, ilian interagadon kun aliaj kognaj procezoj, kaj la alproprigon de tiuj strukturoj kaj procezoj dum la vivodaŭro. Li estras la Laboratorion pri Eksperimenta Sintakso en la universitato, regule aŭtoras tiutemajn artikolojn, kaj redaktis la lastatempan Cambridge Handbook of Experimental Syntax. Li estas prezidanto de Esperantic Studies Foundation (ESF) kaj membro de la Akademio.

Klimata Ŝanĝo kaj Hidrogena Ekonomio

Tutmonda projekto por Hidrogena ekonomio

La transformiĝo al hidrogena ekonomio estus 4-a industria revolucio. Jen kelkaj detaloj:

- (1) Kio estas hidrogena ekonomio
- (2) produkto de hidrogeno (kolora spektro de hidrogena produkto)
- (3) uzado de hidrogeno en diversaj industriaj kampoj.
- (4) la projektoj de hidrogena ekonomio de EU, Azio kaj Ameriko.

SO Gilsu (1944) doktoriĝis en 1979 kaj ekde tiu jaro estis profesoro pri ekonomiko en la Universitato Sokyong en Seulo, kaj emeritiĝis en 2009. Li estis vicprezidanto de la Korea Asocio pri Ekonomia Historio kaj direktoro de la In-

stituto pri la Historio de Koguri. Li verkis 30 librojn kaj 100 tezojn pri ekonomia historio kaj orientazia historio. La Korea Ministerio de Komerco, Industrio kaj Energio aljuĝis al D-ro SO Gilsu la unuan premion merita por hidrogena industrio okaze de '1-a Tago de Hidrogeno' (2022.11.01.). Iama vicprezidanto de Korea E-Asocio. En UEA li estis komitatano kaj estrarano pri la azia agado kaj pri faka kaj scienca aplikado 1989-1995. Ekde 2016 honora membro de UEA.

La DNA de Esperanto

Esperanto apartenas tipologie al grupo de lingvoj tipaj de la okcidenta ekstremo de la eŭrazia kontinenta akso. Unu el iliaj trajtoj estas la disvastiĝo de lingvotipologio laŭ kiu la predikato lokiĝas je la fino de propozicio, unu alia estas la manko de gramatikaj genroj. Esperanto plene heredis la novan tipologion disvastiĝintan ĉe la lingvoj de Eŭropo kaj ĝin greftis en senprecedencan strukturon kie ĉiuj vortspecoj estas klare distingeblaj per aparta finaĵo kaj kie la vortradikoj ne estas fleksie modifeblaj.

Fabrizio Angelo Pennacchietti (1938), prezidanto de la Itala Instituto de Esperanto, plenrajta membro de Accademia delle Scienze di Torino (1783), senatano de Akademio Internacia de la Sciencoj (AIS), studis ĉe la universitatoj de Torino, Romo kaj Munkeno, esploris en Turkio, Malto, Irako kaj Israelo, kaj instruis Semidan Filologion ĉe la universitatoj de Venecio kaj Torino.

Scienca Kafejo

Ĉi-jare la Scienca Kafejo havas 2 partojn, po 2,5 horoj. Unua prelegserio okazos marde, la sekva ĵaŭde. Jen la titoloj kaj priskriboj de unuopaj prelegoj kaj la nomoj de la prelegantoj:

Robotoj alvenas – aŭtomatigo, artefarita intelekto kaj la minaco de la senlabora estonteco

Ĉu la robotoj baldaŭ kaŭzos sekvan turnopunkton en la homa evoluo? Ĉu nova industria revolucio havos bonajn, aŭ katastrofajn konsekvencojn je nia ĉiutaga vivo? Ĉu ni ĉiuj perdos dum la sekvaj 10 jaroj niajn postenojn? Kion jam nuntempe robotoj kapablas kaj kion ĉion ili faros en frua estonteco? Kian estontecon havos inform-teknologioj? Kian transforman potencialon ili enhavas? Kiel kaj kiom ŝanĝiĝos jam baldaŭ niaj edukado, sanservoj, konsumado, ekonomio?

Peter Baláž (Petro) Slovakio. Kunordiganto de la edukprojekta asocio E@I (ekde 2005), ankaŭ parto de la Kongresa Fako de UEA ekde 2022, ĉeforganizanto de KAEST ekde la jaro 2010. Prezidanto de SKEF (de 2016). Li estis estrarano de Eŭropa Esperanto-Unio (ekde 2005) kaj kunfondinto de Wikimedia Slovenská republika (2012).

G. J. Ramstedt kaj liaj memorajoj el Azio

Gustaf John Ramstedt (1873–1950) estis unu el la plej fruaj finnaj esperantistoj. Li fariĝis monde konata lingvisto, pioniro de la scienca studado kaj de la mongola kaj de la korea lingvoj. Li estis ankaŭ la unua diplomato sendita de la nove sendependa Finnlando al Japanio (1919–1929), kiu multe kunlaboris kun japanaj esperantistoj.

Jouko Lindstedt (nask. 1955) Emerita profesoro pri slava filologio en Universitato de Helsinko, membro de Akademio de Esperanto (1998–2025) kaj la prezidanto de la finna Fondumo Esperanto (ekde 2001). Esploris slavajn lingvojn kaj Esperanton kiel danaskan lingvon. Kunverkis la Manifeston de Raŭmo (1980), redaktis la unuajn du jarkolektojn de *Planlingvistiko* (1981–1983), *Hejman Vortaron* (1999).

Fizikaj kaj kemiaj karakterizoj de gemoj: kie scienco kaj arto renkontiĝas

Gemoj uzataj kiel ornamaj juvelŝtonoj estas absolute interkultura fenomeno en la absoluta plejmulto de homaj civilizoj, tra jarmiloj kaj sur la tuta terglobo. Tiu ĉi prelego enkondukas ĝeneralajn temojn de fizika kaj kemia karakterizoj de gemoj kaj je la fino mi uzas la ekzemplon de tanzanito por bildigi plej freŝajn sciencajn malkovrojn rilate al tiu belega kaj mistera ŝtono.

Orlando E. Raola Havano (1955). Profesoro pri kemio ĉe Santa Rosa Junior College. Esplorintereso: x-radia spektroskopio, neŭtrona difraktado, aplikado al mediprotektado. Ofta IKU-preleganto. Prezidanto de la landa asocio Esperanto-USA (2010 ĝis nun). Instruis en Somera Kursaro ĉe Universitato de Kalifornio San Diego (2010). Akademiano (edke 2016). Membro de la Estraro de UEA en la periodo 2019-22.

Ni reprenu pedagogion: De la pedagogio ĝis la neŭropedagogio tra etim-epistemologia kritiko de la sciencoj de la psiko

"Ni reprenu pedagogion" celas enkonduki kritikajn pripensojn, ideojn kaj spertojn en la pedagogia-eduka, kultura kaj scienca kampoj por kontribui al nova scienco de lernado kaj personeco per nova aliro bazita sur la biologia kaj socia dialektiko, kiun en nia sperto kaj esploro ni difinas kiel "NeŭroPedagogion".

Ĉu la pedagogiaj sciencoj vere devos esti anstataŭitaj de psikiatrio, psikologio kaj psikanalizo?

Ĉu la psikiatro kaj la psikologo estas senespere destinitaj fariĝi "la instruistoj de instruistoj"?

Ermanno Tarracchini estis profesoro pri bio-pedagogiaj strategioj por inkluzivigo ĉe la Universitato de Modeno kaj Reggio Emilia. Li verkis la librojn *Ni reprenu pedagogion* eldonejo Pellegrini 2015 kaj, kune kun Valeria Bocchini, *Neŭropedagogio kaj neŭrodidaktiko, aŭ DSA (Specifikaj Lernado-Malsanoj)?* PM-el-donoj 2020.

La arkivo de Universala Esperanto-Asocio (UEA)

En 2022 UEA transdonis sian arkivon al la Esperantomuzeo de la Aŭstria Nacia Biblioteko. La UEA-arkivo enhavas arkivaĵojn same kiel ampleksajn

kolektojn de afiŝoj, fotoj kaj aŭdvidaj dokumentoj. Krome estis transdonitaj elektitaj libroj kaj periodaĵoj el la Biblioteko Hector Hodler (BHH). La prelego donas ilustritan superrigardon pri la enhavo de la arkivo kaj la projektoj por la proksima estonteco.

Bernhard Tuider magistriĝis pri historio kaj eŭropa etnologio en Vieno, en 2007. Ekde 2008 bibliotekisto en la Kolekto por Planlingvoj kaj Esperantomuzeo de la Aŭstria Nacia Biblioteko. De 2010-2013 prezidanto de Aŭstria Esperanto-Federacio (AEF), de 2012 ĝis 2015 reprezentanto de Universala Esperanto-Asocio (UEA) ĉe Unuiĝintaj Nacioj (UN) en Vieno. Ekde 2013 li prelegas pri Esperanto kaj planlingvoj ĉe Leopold-Franzens-Universitato Innsbruck.

La Atendo – lernenda leciono

Kiam oni observas de ekstere la homojn, kiam oni donas al si mem la tempon kaj la paciencon tion fari, sub la lenso de imaga mikroskopo, la svarmantaro homa estas en pensiga movo, senkompare pli vigla ol tiu de la natura dinamiko. Atendo saĝa aŭ atendo maltrankviliga, atendo esperplena aŭ atendo senesperiga, senĉagrena aŭ angora, la atendo ebligas la hodiaŭan, la morgaŭan ekziston, tagon post tago, kiel formon de ripetitaj atendoj.

Maria Butan diplomiĝis pri francaj lingvo kaj literaturo en la Universitato de Cluĵ (Rumanio) kaj doktoriĝis pri leksikologio en Akademio Internacia de la Sciencoj (1995). Instruis la francan kaj la italan en la Filologia fakultato de Timiŝoara (1972-78) kaj en la Universitato pri agrikulturaj sciencoj (1978-2003).

Nuntempaj projektoj kaj ŝancoj de mondregeco

Ĉi tiu prelego ekzamenas tri tipojn de mondskala regado kaj povo. 1. nuntempa de la internacia leĝo kaj la mondaj institucioj. 2. mondregecon, kaj historiajn kaj aktualajn, 3. la plej dezirindajn agojn kaj la rolon de la esperantistoj.

Mi argumentos ke ni estas alvenintaj al momento decida, kaj ke necesas urĝe kunlabori por fundamenti tutmondajn demokratiajn instituciojn,

Kris Dosn (Chris Dawson) studis la filozofian hermeneŭtikon en Kembriĝo. Laboras en du universitatoj en Lugano, kie li instruas filozofion, anglan lingvon kaj beletron, kaj akademian verkadon. Esperantistiĝinta jam antaŭ dudek kvin jaroj, li komprenas ok lingvojn.

La unuaj manlibroj kaj vortaroj de la Esperanto-movado (1887-1892) kaj iliaj aŭtoroj

Ludvik Zamenhof aŭtoris en 1887 la unuajn kvar historiajn dokumentojn de Esperanto: tio, kion oni nomis "Unua Libro", estas fakte teksto en kvar lingvoj (rusa, pola, franca, germana). Mi reliefigos la rimarkindan popularecon de la unua vortaro entenanta 900 vortojn, la komenca "vortaro" de Zamenhof, kies plej atentokapta adapto estas la Esperanta-jida versio de 1888.

Denis Eckert doktoriĝis pri geografio (1992, Paris-1 Sorbonne Universitato), laboris pri la transformoj de la postsovetia spaco (Rusio, Ukrainio), kaj pri la tutmonda cirkulado de sciencaj konoj. Estis gastprofesoro en Leipzig kaj

Montrealo. Ekde 2019, li esploras la tutmondan disvastiĝon de Esperanto inter 1887 kaj 1914.

La danĝera lumo. Klarigoj kaj konsiloj

Lumo ebligas al ni interagi kun la ekstera mondo. Ĝi estas la formo de energio kiu alportas informojn pri la ĉirkaŭaĵo kaj pri la kosmo. Ni konscias pri la intenseco kaj koloroj, sed la fakto ke ĝi estas ondo kun kvantumaj proprecoj, ne estas evidenta. Ekstremaj danĝeraj situacioj aperis kun la realigo de koheraj lumfontoj, la laseroj. Ni aŭdos kiel lumo estas danĝera por la homo kaj pri la rimedoj por protekti sin.

Joel Fontaine (1951) Majstriĝis de Universitato de Moskvo (1974). Doktoriĝis pri fiziko de la Strasburga Universitato en Francio (1981). Esplorint-eresoj rilatas al fiziko de lumo kaj ĝiaj uzoj. Instruisto en INSA (inĝeniera Instituto de Strasburgo) kaj ĉe Universitato de Strasburgo t. Instruis kaj esploris pri en diversaj universitatoj en Usono kaj Francio. Kontribuis al 50 artikoloj en fakaj revuoj.

La matematikaj kalkuliloj

Ni apenaŭ memoras la kalkul-liniilojn, kiujn la plej maljunaj el ni uzis infanaĝe, Tamen, ekzistas muzeoj pri tio! La prelego prezentos diversajn matematikajn kalkulilojn uzitajn antaŭ la nunaj (poŝ)komputiloj, kaj aliros la demandojn: kiujn kalkulilojn oni permesu dum instruado de matematiko? Ĉu daŭre utilas instrui mensan kalkuladon?

François Lo Jacomo, 68-jara, emerita matematik-instruisto, nun estrarano de pluraj organizoj (UEA, Akademio de Esperanto, Greziljono, EDE-Francio...), kunfondis Internacian Asocion de Esperantistaj Matematikistoj en 1974 kaj la francan matematikan asocion Animath en 1998.

Partoprenantoj de la UK havas eblon akiri la IKU/SUS-libron kontraŭ la speciala prezo. Demandu en Libroservo!

Junulara Programo

Respondeculo de la Junulara Programo estas Emanuele Regano (*emanuele.regano@gmail.com*). Por havi ĉiujn aktualajn informojn, eniru al la speciala Telegrama grupo por la Junulara Programo de la UK en: <https://uk.telegram.org> kaj legu la Kongresan Kurieron.

Ĉiuj gejunuloj venu interkonatiĝi dimanĉe, je 13:30 al la korto Bourlot (loko de la Movada Foiro)!

Ĝis nun planataj programeroj kadre de la Junulara Programo:

- Dimanĉe 30.07: Interkonatiĝa punkto
- Marde 01.08: Postkoncerta trinkumado
- Ĵaŭde 03.08: Vespera pikniko ĉe Parko de Valentino
- Vendrede 04.08: Ekskursiva promenado ĝis la monteto de Kapucinoj

Futbala matĉo

Pokalo Zamenhof: Elektitaro de Esperanto kontraŭ la elektitaro de la enmigrintoj el Peruo.

Kiel jam tradicie, dum la kongreso okazos futbala matĉo. Ĝi okazos en ludejo por 8 ludantoj, proksima al la kongresejo, kun bona artefarita herbejo, duŝejo kaj ĉiu necesaĵo por ĝui vian futbalan pasion. Via subteno estas atendata!

La programo antaŭvidas:

- lunde kaj marde, 17:00 - 18:30: trejnado
- ĵaŭde, 17:00 - 18:30: matĉo (Esperanto kontraŭ Peruo)

Adreso de la futbalejo: *Cit Turin LDE, Corso Ferrucci 63, Torino*

Artaj aranĝoj

Grazia Barboni

Grazia Barboni studis muzikan kaj instrumentan teorion (pri akordiono kaj gitaro) sub la instruado de Orfeo Burattini ĉe la Muzika Akademio en Ancona (Italio).

Ŝi doktoriĝis pri literaturo kaj pri fremdaj lingvoj kaj instruis ĉe lingva alternejo, sed ŝi neniam forlasis sian pasion pri muziko, kaj ŝi prezentis kanzonojn de Fabrizio De André, Edith Piaf, Joan Baez, Violeta Parra, Amalia Rodriguez kaj de aliaj aŭtoroj en pluraj teatraj, muzikaj kaj poeziaj spektakloj en Italio kaj eksterlande.

Dimanĉo 15:30 -16:30, Lapenna

Birda Flut-Triopo

"Mi deziras al vi kantadon de vekantaj birdoj kaj infanajn ridojn. Mi deziras, ke vi rezistu sinkigon, indiferecon, al la negativaj virtoj de nia epoko." (Jacques Brel).

La "Birda Flut-Triopo" naskiĝis el la deziro de Gianni Cristiani, Marco Iorino kaj Lorenzo Mainolfi, amuzi kaj amuziĝi, konigante al la publiko repertuaron, tiun de la fluttriopo, minora, sed ne malpli interesa kaj plena je koloroj. La nomo estis elektita inspirinte de aparte elvokiva verko de Herman Beeftink, nederlanda komponisto, fama antaŭ ĉio pro siaj sonstrioj.

La repertuaro de la Birda-Flut-Triopo varias de baroko ĝis nuntempa, kun speciala studo de novaj kunmetaĵoj, transskriboj, populara kaj Novepoka muziko.

Dimanĉo 16:45 -17:45, Lapenna

Nacia vespero

La nacia vespero okazos en eksa malnova riparejo de trajnoj, renovigita kaj dediĉita al kulturaj okazaĵoj. Pro tio estis por ni natura konsekvenco konsideri ĝin kiel vojaĝon.

Vojaĝo tra itala kulturo, muziko, kaj... surprizoj.

Ni komencos per koruso: la "**Virinoj kun virinoj**", kiu muzike rakontos al ni pri pluraj specoj de vojaĝoj, ĉu por amo, ĉu por novaj defioj, ĉu por koni la mondon.

Sekve aperos sursceneje opera kantisto, baritono **Giuseppe Capoferri**, akompanata de pianisto **Davide Muccioli**, rekte el la plej fama itala opera teatro: La Scala de Milano.

Ili ravos nin per kantoj kaj muzikoj de italaj famaj komponistoj: Donizetti, Mascagni, Puccini, Tosti.

Se paroli pri vojaĝoj kaj kulturo, nia menso rekte iras al la plej konata itala verkisto, kiu rakontas pri sia eksterordinara vojaĝo en tute alia mondo. En 2015, ni festis la 750-an jaron de lia naskiĝo; liaj verkoj estis tradukitaj en multege da lingvoj kaj kompreneble ankaŭ en Esperanto fare de Kalocsay, Peterlongo, Dondi kaj aliaj.

Giuliano Turone, tre konata fakulo pri Dante Alighieri, plezurigos nin per sia speciala deklamado de "La Dia Komedio".

La verkoj de Dante certe amplekse eniras la studlibron de italaj geknaboj sed ankaŭ la tekstoj de, ni diru, alispecaj poetoj rajtas je tio: almenaŭ se ili estas elstaraj kiel **Fabrizio De André**.

Grazia Barboni kantas por ni kelkajn kanzonojn de li majstre verkitajn.

Torino estas de tempo al tempo nomata "magia urbo". Temas certe pri legendoj, tamen ni rimarkas, ke en ĉi tiu urbo fondiĝis almenaŭ du elstaraj lernejoj por iluziistoj; pro tio ni finas nian italan vesperon, vojaĝigante vin pere de magiisto monde konata, **Ale Bellotto**, en tute aparta magia mondo.

Dimanĉo 20:00 -21:30, Zamenhof

Internacia Esperanto-Ĥoro

Zdravka Boytcheva gvidas la IEĤ kaj varme invitas la kantemulojn (korusanojn – novajn kaj malnovajn) partopreni en la provludoj dum la semajno. La koruso aktivigas jam pli ol 50 jarojn. Venu esti parto de tiu ĉi unika historiaĵo!

*Dimanĉo 16:30 -18:00, Hodler; lundo 16:45 -18:00, Clerici;
mardo 09:00 -10:30, Aguilar-Solà; ĵaŭdo 16:30 -18:00, Aguilar-Solà;
kaj vendredo 15:30 -18:00, Aguilar-Solà.*

Koncerto: Kimo / Kim J: Henriksen

Muzikisto, multartisto, Ekis kaj ludis en la bandoj Amplifiki, Esperanto Desperado, Hotel Desperado kaj Radio Mondo. Denaskulo kun pola patrino kaj dana patro. Verkisto de kantoj kiel Sola, En La Mateno kaj Ska-virino. Iama prezidanto de Dana Esperanto-Asocio kaj organizanto de multaj Kulturaj Esperanto-Festivaloj.

Koncertas lundon la 31-an de julio je la 14-a horo kaj dum la kongresa balo kune kun Jomo. Venu, festu, kantu kaj ĝuu.

Lundo, 14:15-15:15, Lapenna

Kajto – kantateliero

Kunkantu kun Kajto! Lernu iliajn tekstojn, lernu kanti kaj amuziĝu dum jena programero. La programo de Ankie kaj Nanne ĉiam estas humurplena kaj taŭge adaptita al la situacio, kie ili troviĝas. Koncerne la kantotekstojn "Kajto" ne konas limojn. Nanne kaj Ankie kantas pri diversaj temoj. En Ilia repertuaro maraj kaj historioj temoj ludas gravan rolon, sed ili prikantas ankaŭ komikajn okazaĵojn el la ĉiutaga vivo. Same ili ŝatas muzikigi Esperantajn poemojn. Ili sin akompanas per diversaj instrumentoj kiel gitaro, mandolino, ŝalmo kaj koncertino.

Lundo, 15:45-16:30, Lapenna

Koncerto: Bardo sen barbo kaj bardo kun barbo

Mikaelo (Moissej) Bronŝtejn, verkisto, tradukisto, kantaŭtoro, naskiĝis en Ukrainio, sed daŭre loĝas en Rusio, apud Sankt-Peterburgo. En junaĝo ludis gvidajn rolojn en la Sovetia Esperantista Junulara Movado (SEJM). Ekde 1992 verkis kaj eldonis 46 librojn, i.a. kvin originalajn romanojn, naŭ originalajn poemarojn ktp. plus kelkajn KD-jn. Laŭreato de la premio Antoni Grabowski (2004) kaj de la OSIEK-premio (2012). Dum la lastaj 25 jaroj efektivigis pli ol 70 turneojn en eŭropaj kaj alikontinentaj landoj, prelegis kaj koncertis enkadre de kelkaj Universalaj Kongresoj kaj multaj aliaj amaskunvenoj de esperantistoj.

Georgo Handzlik, bardo sen barbo, tre bone konata Esperanta instruisto, poeto, kantisto, eldonisto, instruisto, aŭtoro de kantoj, aforismoj, dramoj, koncertis en 26 landoj. Dum la 108-a UK li prezentiĝos kun Mikaelo Bronŝtejn en la Dubarda koncerto kaj en la teatraĵo *Mi diros al vi sekrete* kune kun Saša Pilipović.

Lundo 16:45-17:45, Lapenna

Kongresa Balo jOmO, Kimo kaj Abel

La Kongresa Balo celos dancigi ĉiujn kongresanojn – kaj por tion realigi estis ĉi-foje elektitaj eminentaj muzikistoj: jOmO, Kimo kaj Abel. Ili muzikumos iom aparte, iom kune por krei la ĝustan balan etoson, plenan je gajo, dancado kaj kunkantado. (Ĉiuj tri ludos siajn apartajn koncertojn dum ĉi UK, kiujn ni ankaŭ varme rekomendas partopreni!) Kaj eĉ se ili hazarde laciĝus... ni daŭrigos kun DĴ Linda kaj ŝia tutmonda kantokolekto, kiu celos eluzi la lastajn danco-minutojn de la balo!

Lundo 21:00 -23:30, Parko de la Reĝaj palacoj

Esperantistoj dancas kaj dancigas

Ni konatiĝos kun diversaj ritmoj de diversaj kontinentoj – dancos kaj dancigos laŭ la emo de la partoprenantoj. Gvidas: Martina Sachs-Bockelmann.

Mardo, 9:00-10:30, korto Bourlot

Koncerto: jOmO

jOmO komencis muziki en la jaro 1977 kaj ekis kun Esperanto en 1988. Tute nature li do decidis kanti kaj verki en la lingvo internacia. Li surpiedigis sian proran tiaman grupon "La Rozmariaj Beboj", kiu konatiĝis komence de la jaroj 90 en la franca alternativa rok-medio. La grupo turneis en diversaj landoj (eĉ Ĉinio), produkis du albumojn kaj eĉ koncertis sur la scenejo de la fama pariza salono «Olympia». Post disiĝo de la Beboj, jOmO kreis novan grupon «Liberecanoj», kun kiu li surbendigis septitolan liberecaneman albumon ĉe Vinilkosmo kaj kreis unuan rekordon de multlingva koncerto (22 kanzonoj en 22 lingvoj), kiu aperis en 2000 en la Guinness-libro de rekordoj. Poste kaj sole, li surbendigis tutan Esperantan albumon titole: «jOmO friponas», kiu aperis fine de 2001. Sekva disko «jOmO slavumas» aperis printempe de 2006 kun multaj muzikistoj slavstilaj, kun kiuj jOmO kunludas. Poste aperis albumo dediĉita al tradicia okcitana muziko kun tradicia instrumento "bodego", kiu estas ŝalmsako de Lengadoko. jOmO koncertis kun tuta grupo de bodegoj dum la Universala Kongreso de Lille en 2015.

Li daŭre koncertas esperante kaj multlingve, sola kun gitaro kaj sonbukla pedalo, kantante ĝojajn kaj dancigajn kantojn. Li celas plinombri esperantistaron per ekamoro inter spektantoj en danca, vigla kaj multkultura etoso. Li vojaĝas en la tuta mondo, oni vidis lin en Japanio, Brazilo, Kanado kaj Aŭstralio.

Flanke de muziko, li eldonis kun franca eldonfirmao konversacilibron pri la gaskona lingvo, en kiu li ankaŭ verkas. En majo 2006 aperis lia unua romano «Ukrainio» en la okcitana lingvo, por kiu li ricevis literaturan premion. En 2012 li aperigis rimvortaron de la okcitana. Li nun estas verkanta lernolibron de la okcitana por esperantistoj kaj sian trian teatraĵon por sia urba teatra grupo. Li aperigis iam ĉiutage sur Facebook unu frazon en la okcitana tradukitan en Esperanton sub titolo: "Ni lernas la okcitanan".

Krom tio, li havas polan edzinon, filinon, nepon, ne fumas, ne trinkas alkoholon, ne manĝas viandon sed havas unu malvirton: li multe parolas.

Mardo, 14:15 -15:15, Lapenna

Koncerto: ĴOMART kaj NATAŜA

La muzika duopo Ĵomart kaj Nataŝa (Ĵ&N) aperis en 1987 en la urbo Ŝimkent, Kazaĥio; pasintsomere (2022) nia duopo havis sian 35-jariĝon kaj dum tiuj jaroj aperis pli ol 100 originale verkitaj Esperanto-kantoj.

Ĵomart lernis esperanton en 1980 per korespondaj kursoj de Boris Kolker. Tiam li estis sola esperantisto en sia urbo Ŝimkent, Kazaĥio. Post fino de la studoj ĉe la Kultura Altlernejo, Ĵomart ricevis laboron ĉe la Pedagogia Altlernejo, kie li gvidis la rok-grupon Kredo kaj komencis instrui la lingvon al siaj studentoj. En 1985 Nataŝa venis por studi ĉe la Pedagogia Altlernejo kaj komencis kanti en la grupo Kredo kaj postan jaron ŝi lernis Esperanton de Ĵomart.

En 1987 Ĵomart kaj Nataŝa koncertis por la unua fojo en la Uzbekia urbo Samarkando, kie ili kantis kune nur kvar esperantokantojn, sed tamen ili havis grandan sukceson, kaj tio instigis ilin daŭrigi. Ekde tiam ili ĉiam estas kunel! Ĵ&N geedziĝis en 1991, kaj post la vojaĝo al la Universala Kongreso de Esperanto en Bergeno, Norvegio kaj Internacia Junulara Kongreso en Karlskoga, Svedio, ili definitive translokiĝis al Svedio, ĉar dum tiu vojaĝo Sovetio disfalis. En la jaro 1995 naskiĝis ilia filino Carina. Kiam Carina estis 6-jara, ŝi komencis kanti kun la gepatroj en Esperanto. Speciale por ŝi Ĵomart verkis plurajn infanajn kantojn, kiuj inter la jaroj 2005-2009 estis memstare eldonitaj en la serio de KDj nomataj "Carina kantas por vi en Esperanto".

Ĵ&N multe vojaĝadas al diversaj Esperanto-aranĝoj kiel UKj, naciaj – kaj junularaj kongresoj kaj diversaj renkontiĝoj kaj festivaloj. Ili ĉiam kun plezuro kantas por esperantistoj kaj foje kantigas la publikon dum siaj kantoatelieroj. Dum la pandemia tempo ili registris plurajn kantojn, kaj partoprenis en pluraj E-aranĝoj kaj kongresoj, interrete per la kantoj, kompilitaj el la retaj versioj, ĉe YouTube kaj SoundCloud.

La duopo komence havis tre melodiajn kaj lirikaajn kantojn, sed dumtempe la kantoj estiĝis iom pli pop-rokecaj. Tamen la enhavo de la kantoj ĉiam influigis de la vivo- kaj tempoŝanĝoj kaj respegulas aktualajn por la artistoj temojn.

La distingo de la duopo:

En 2016, ili ricevis Diplomon pri Elstara Arta Agado de UEA.

En 2022, ili ricevis la Esperanto-Kulturpremion de la Urbo Aalen kaj la FAME-Fondaĵo.

Mardo, 17:45-18:45, Lapenna

Teatraĵo: Mi diros al vi sekrete...

Kabareda programo de teatro VERDA BANANO (Saŝa Pilipoviĉ kaj Georgo Handzlik)

Esperanta Teatro VERDA BANANO dum pli ol dek jaroj prezentas originalajn kaj tradukitajn komediojn sur Esperantaj scenejoj, vekante ridon en dekoj da landoj. Ĉi-foje vi spektos kabaredajn skeĉojn pri esperantistoj. Kion fari se Alta

Protektanto de la Kongreso ne aperas kaj lia anstataŭanto ne havas tempon kaj krome parolas nur la anglan? Kiel rekoni, ĉu la pordo estas dekstraflanka aŭ maldekstra? Kiom da problemoj kaŭzis telefona duonaŭtomata rezerv-sistemo EKSKURSO, kiun oni praktikis je povraj kongresanoj... Kio neatendite povas rezulti vespera promenigo de hundo. Komencantoj ridos, progresintoj komprenos pli. Venu, vidu la plej ridigan spektaklon de la jaro.

Mardo, 20:00-21:30, Zamenhof

Teatraĵo: Ludoj kun diablo kaj reĝo (subtitolo: De fabelo al fabelo).

Aŭtoroj: K.H. Borovský, J. Drda kaj R. Oblouková. **Traduko:** M. Malovec, T. Pumpr.

La Teatro DOMA el Svitavy, Ĉeĥio, prezentas amuzan spektaklon plenan de ironio kaj magiaj motivoj. La spektantoj ĝuos du fabelajn rakontojn kun diabloj, princino kaj irlanda reĝo. Dank' al kuraĝo kaj sprito, la bono ĉiam venkas la malbonon. La teatra prezentado de la Teatro DOMA estas arto por la ĝuado de ĉiuj sensoj – do ne nur festo de la vorto, sed ankaŭ de la muziko kaj la danco... Vi povas antaŭĝoji!

Teatro: DOMA – DOcela MALé divadlo ("Tute malgranda teatro", mal-longe divadlo DOMA) aperis en 1994 kaj ekde 2006 la ensemblon administras la Centro de kulturaj servoj en Svitavy (Ĉeĥio). Ĝi hodiaŭ havas 30 membrojn inter 12- kaj 25-jaraĝajn, ĉiuj studentoj de la loka gimnazio. Ili ludas, kreas kaj aktoras. En 2013 ili preparis Esperantlingvan version de la teatraĵo de Karel Čapek *R. U. R. aŭ terura sonĝo*, kiun ili prezentis dum la 98-a UK, kaj aliloke. En 2016 ili preparis alian teatraĵon de Čapek, *El la vivo insektoj* (V ríší hmyzu). Ili jam prezentiĝis en pluraj UKj, en Islando, Koreio, Slovakio.

Ĵaŭdo, 14:15-15:15, Lapenna

Koncerto: Ankie kaj Nanne: Kajto

La programo de Ankie kaj Nanne ĉiam estas humurplena kaj taŭge adaptita al la situacio, kie ajn ili troviĝas. Koncerne la kantotekstojn "Kajto" ne konas limojn. Nanne kaj Ankie kantas pri diversaj temoj. En Ilia repertuaro maraj kaj historiaj temoj ludas gravan rolon, sed ili prikantas ankaŭ komikajn okazaĵojn el ĉiutaga vivo. Same ili ŝatas muzikigi Esperantajn poemojn. Dum la koncertoj kelkfoje la publiko estas invitata por kunkanti refrenoj aŭ mallongajn kantojn. Ili sin akompanas per diversaj instrumentoj kiel gitaro, mandolino, ŝalmo, kaj koncertino.

Ĵaŭdo, 15:30-16:30, Lapenna

Teatraĵo: Doktoro Esperanto

Mario MIGLIUCCI – Teatra aktoro kaj verkisto. Kiel aktoro li debutis en 1998 en “La infanĝardeno de Riki”, de David Grossmann. Inter liaj spektakloj estas “Doktoro Esperanto”, rakontmonologo dediĉita al la vivhistorio de L.L. Zamenhof, ideinto de Esperanto kaj “Diario Elettoriale”, lia plej aŭtobiografia kaj persona teatraĵo, per kiu li rakontas la iluziojn kaj esperojn de enamiĝinta skrutinianto.

Doktoro Esperanto: Patro nia kiu estas en la ĉielo..., iu estas recitanta la Patron Nian en stranga lingvo, kiun eĉ Dio ne memoras koni. Tiu lingvo estas Esperanto kaj ĝia elpensinto estas Lejzer Ludvik Zamenhof, rus/pola okulkuracisto de la fino de la deknaŭa jarcento. Havante en la menso la miton de Babelo, Lejzer pasie fabrikas sian apartan instrumenton, universalan lingvon. Ankoraŭ pli frue li strebas al idealo de reciproka interkompreniĝo, pendanta tiame samkiel nuntempe, je la aŭtoro de novaj jarcentoj aŭ jarmiloj, inter katastrofoj, kolizioj de civilizoj kaj renkontiĝoj de homaj estaĵoj. Pro tio Lejzer sin prezentas kiel Doktoro Esperanto, la doktoro kiu esperas.

Ĵaŭdo, 16:45-17:45, Lapenna

Koncerto: CHIARA RAGGI (Kjara)

Kjara – kantaŭtorino, gitaristino, komponistino kaj kultura entreprenistino. Diplomita en klasika gitaro. Aperis jam 5 KD-oj, el kiuj du en Esperanto: *Blua Horizonto* (20/4/2019) kaj *Nuda mallonga disko* (25/7/2023). Ŝi gajnis diversajn premiojn en Italio kaj la diplomon pri Elstara Arta Agado de UEA en 2020. La 25-an de novembro 2022 ŝi gajnis la *Eurovision Song Kontest* pri minoritataj lingvoj kun 78% da favoraj voĉdonoj.

"Musica di Seta" (Silka muziko) estas la marko de ŝia KD-eldonejo, de reta magazino kaj organizado de kulturaj eventoj. Kjara estas artdirektorino de "Eco di Donna Evolution" kaj kundirektorino de la projekto ArDisc (Diska arkivo). De 2018 ŝi estas docento de kantverkado ĉe Lernejo Holden de verkisto Alessandro Baricco en Torino. Ŝi krome kunlaboras kun ital-svisa Radio-Televideo.

Ĵaŭdo, 20:00-21:30, Zamenhof

Recitalo: Blua Horizonto / Zamenhof, idealo kiu iĝas muziko

Dum nia kongreso Mario Migliucci ankaŭ prezentos kune kun Kjara: La recitalo celas prezenti Esperanton kaj la historion de ĝia iniciatinto Zamenhof, en ne kutima maniero, irante laŭlonge de du paralelaj reloj: vortoj kaj muziko. La leteroj kaj la paroladoj de Zamenhof dialogos kun la esperantlingvaj kanzonoj de Kjara Raggi. Tiel eblis koni la historion de la okulkuracisto kaj

de lia idealo de frateco per liaj vibrantaj vortoj mem kaj samtempe aŭskulti la universalan lingvon per sia tuta esprimo kaj moderna muzikeco. La rakonto/koncerto, por gitaro kaj voĉo, celas rakonti la renkontiĝon de du artistoj kun Esperanto kaj ilian vojaĝon al tiu neesplorita planedo, riĉa je entuziasmigaj malkovroj. Blua Horizonte estis la debuta albumo de Kjara – Chiara Raggi – en la panoramo de la esperantista muziko kaj kulturo, eldonita de Itala Esperanto Federacio kaj Vinilkosmo, historia franca eldonejo, kiu de 35 jaroj produktas kaj antaŭenpuŝas la muzikon en Esperanto. Dramaturgio kaj recitanta voĉo: Mario Migliucci. Muziko kaj kanzonoj: Kjara Raggi.

Vendredo, 14:15-15:15, Lapenna

Koncerto: Abel Massiala

Abel Massiala (1980) devenas el la ekssklava provinco Kabindo, apartenanta al Angolo, kiu situas inter la du Kongoj. Li kantas memverkitajn kaj konatajn kantojn en diversaj afrikaj lingvoj (Civili, Kiyombe, Lingala, Zulu) kaj en diversaj eŭropaj lingvoj (principe la portugala sed ankaŭ la hispana, franca, angla, nederlanda) akompanante sin per gitaro. Liaj propraj kantoj prikantas poemece la ĉiutagan vivon.

Li kreskis en komunumo, kie la homoj estis solidaraj kaj kie kulturo kaj la gepatra lingvo estis tre gravaj, kio nun ne plu tiom estas la kazo. En sia infanaĝo li havis la ŝancon spekti dum iu nokto tradician muzikgrupon, kiu multe entuziasmigis la spektantojn. Tio donis al li la ideon, ke iam ankaŭ li estu kantisto, kiel ili.

Dum sia unua vojaĝo al Eŭropo li verkis kanton pri Esperanto (kiu estis tradukita poste al Esperanto), kaj ekde tiam verkis du pliajn kantojn rekte en Esperanto. Li ankaŭ verkis la muzikon por teksto de Luiza Carol.

Dum la kongreso li prezentos siajn proprajn kantojn dum koncerto antaŭ la programero "Venontaj UK-j", sed ankaŭ kantas dancige ĉe la balo kaj laste ankaŭ etan surprizon dum la fermo.

Vendredo, 15:45-16:45, Lapenna

Internacia Arta Vespero

Ĉu vi kapablas kaj emas kanti, danci, deklami, ĵongli, magiumi – aŭ alispece artumi? Ĉu unuope, ĉu grupe, laŭ via kulturo aŭ laŭ nia komuna E-kulturo? Por prezenti vian artan proponon, bonvolu anonci vin pere de ĉi-formularo: <https://mallonge.net/iav23> al Linda kaj Paola (respondeculinoj pri la arta programo de la ĉi-jara UK). Nepre kunportu viajn muzikinstrumenton / kostumon / akcesoraĵojn. Dumkongrese oni decidos, ĉu via propono estos akceptita en la programon de la IAV. Unu kontribuo daŭru maksimume 8min.

El inter la pli ol 1100 kongresanoj el 65 landoj, estos certe facile arigi kval-
itajn artistojn por fari el tiu vespero buntan, belan, viglan kaj gajan okazaĵon.
Reĝisoras: Paola Nigrelli kaj Linda Le Nepveu.

Vendredo 20:00-21:30, Zamenhof

Ekspozicioj

Foto-ekspozicio "Amikeco"

Okaze de la Semajno de Internacia Amikeco 2022 kaj 2023, Kroata Espe-
rantista Unuiĝo organizis AMO-Seminarion. Por interesi pli da personoj, krom
prelegoj, estis organizita Internacia foto-konkurso kun la temo "Amikeco".

Ni prezentas la premiitajn fotojn de aŭtoroj el Belgio, Ĉeĥio, Francio,
Italio, Kroatio, Sud-Afriko, Svislando. (Pri AMO-seminarioj vidu pli en *www.
aktivulo.net*.)

29-a de julio – 5-a de aŭgusto, Libroservo

Ekspozicio pri Ĉina Kulturo

Ĉina Tago: Estas riĉenhava evento – dum tiu kunveno okazos la mal-
fermo de la Ekspozicio pri Ĉina Kulturo. Tradukantaro de Unesko-Kuriero
prezentos la revuon kaj rilatajn kunlaborojn, Ĉina Esperanto-Ligo prezentos la
disvolviĝon de Esperanto en Ĉinio, kaj Zaozhuanga Universitato prezentos la
Esperanto-muzeon kaj Esperanto-fakon.

Dimanĉo, 14:00-15:30, Grattapaglia

Ekspozicio pri Ĉina Kulturo: La ekspozicio, per preskaŭ 100 fotoj prez-
entos la evoluon de la ĉina ideografio, brilajn ĉinajn kulturojn kaj pejzaĝojn, la
fruktojn de kunlaboroj laŭ la Zono kaj Vojo.

29-a de julio – 5-a de aŭgusto, koridoro de la Kongresejo

**Sekvu kaj abonu
la Gazetarajn Komunikojn
de UEA
por informiĝi pri freŝaj
novaĵoj ĉe:**

**[https://uea.org/aktuale/
komunikoj](https://uea.org/aktuale/komunikoj)**

Ekskursoj

TUTTAGAJ EKSKURSOJ

Ĉiuj tuttagaj ekskursoj inkluzivas:

- Vojaĝon per turisma buso de kaj al Torino
- Tuttagan gvidanton en la itala kaj akompananton/ tradukanton en Esperanto
- Kapaŭskultilojn
- Tagmanĝon

E1 ALBA, LANGHE kaj ROERO (lundo, 31-a de julio, 8h30-18h00)

Oni alvenos en Alba, la monda ĉefurbo de la trufo. La urbo, kvankam ne tre granda (Alba havas iom pli ol 30 mil loĝantojn), proponas sennombran gamon da vidindaĵoj: lokojn de arto kaj religio, epokajn konstruaĵojn, la famajn turojn kaj rimarkindan gastronomian kaj vinproduktadan tradicion.

Oni tagmanĝos en Alba kaj poste per turisma buso laŭiros la belegan teritorion de Langhe kaj Roero, kiuj aperas unuavide kiel vitejoj, ĝis kie la okulo povas rigardi, mildaj montoflankoj, malgrandaj vilaĝoj, turoj kaj kasteloj. Ĝi fakte estas teritorio, inter la plej belaj en Piemonto, agnoskita en 2014 de Unesko kiel Monda Heredaĵo.

La ĉefaj etapoj estos la vilaĝo Barolo, kiu donis sian nomon al la reĝo de la vinoj, *Monforte d'Alba*, *La Morra*, kie – se vetero tion permesos – oni haltos ĉe la benkegoj por memorfoto.

Fine oni atingos la vilaĝon Grinzane Cavour, kie oni vizitos la faman kastelon, kiu gardas en si multajn aspektojn de la loka kulturo: kamparanan, vinfaradan, politikan ktp. Ĉion oni povos viziti promene en la kastelaj ĝardeno kaj salonegoj.

Prezo: 84 €

E2 kaj E3 MILANO (mardo, 1-a de aŭgusto, 08h30- 18h30)

La urbovizito de Milano, la dua plej granda urbo en Italio, komenciĝas de la *Castello Sforzesco*. La Kastelo estas renesanca; komence konstruita en la dekkvina jarcento fare de Galeazzo II Visconti kiel defendfortikaĵo, ĝi tiam spertis multajn plivastigojn, detruojn kaj havis diversajn posedantojn. La *Castello Sforzesco* enhavas plurajn muzeojn: la Egiptan, la kolekton de Muzikaj Instrumentoj, la kolekton de Dekoraciaj Artoj, la Pinakotekon kaj la Muzeon de Antikva Arto kun eksterordinaraj ĉefverkoj, kiel ekzemple *Pietà Rondanini* de

Mikelanĝelo kaj la *Sala delle Asse* (salono de la Tabuloj), pentrita de Leonardo da Vinci.

Post la vizito de la Kastelo, la ekskurso plu daŭros piede, trairante *Largo Cairoli*, ĝis la restoracio kie oni tagmanĝos. Oni piediros al *Via Dante*, unu el la plej gravaj stratoj en la urbo kaj komenco de la piedira areo, kun belaj altvaloraj butikoj kaj pluraj renomaj kafejoj. Plu irante oni troviĝos en *Piazza Cordusio*, en la financa centro de Milano kun ĝiaj imponaj konstruaĵoj. Ne malproksime troviĝas la sidejo de la Milana Borso, en *Piazza degli Affari*.

De *piazza Cordusio* oni laŭiros *Via Mercanti* por atingi *Piazza Mercanti*, post kiu ekmontriĝos la *Duomo*. Oni eniros en la *Duomo*, kie la gvidantoj rakontos pri ĝia longa historio.

Eblas aldona vizito de la Monaĥejo *Santa Maria delle Grazie*, kie troviĝas la mondfama pentraĵo de Leonardo da Vinci, la *Cenacolo* (Lasta vespermanĝo de Kristo). Por elekti ĝin, mendu la ekskurson E3.

Post la vizito oni promenos al la placo *Duomo* (entute la devojiĝo daŭros ĉirkaŭ unu horon piede) por reatingi la ceteron de la grupo.

Poste laŭ la piedira strato *Vittorio Emanuele* oni alvenos al *Piazza della Scala* kun la mondfama teatro.

Prezo:

- E2 (sen *Cenacolo*) – 110 €
- E3 (kun *Cenacolo*) – 125 €

E4 ĜENOVO (merkredo, 2-a de aŭgusto, 08h30- 18h30)

Alveno (buse) al la fervoja stacidomo dediĉita al la Admiralo *Andrea Doria*, la Princo. Oni komencos la viziton de la urbocentro de Ĝenovo, urbo kiu naskiĝis antaŭ 2500 jaroj. Promenante tra la tipaj *caruggi* (stratetoj), oni malkovros la etoson de la ĉiutaga vivo de la ĝenovanoj kaj flaros la salan aeron de la maro, la aromojn de diversnacia gastronomio kaj oni profitos de la amaso

da koloroj de la ĉi-tiea multnacieca loĝantaro. Survoje, kune kun lokaj gvidantoj oni vizitos la malnovan urbon, ĝiajn nobelajn palacojn, preĝejojn kaj muzeojn.

Matene oni admiros la mezepokajn domojn de la *Commenda di San Giovanni in Pré* (ampleksa mezepoka konstruaĵo kun du preĝejoj), la eksteran parton de la *Palaco de la Princo*, la unua renesanca loĝejo de la urbo, la lokojn de la historia galera ŝipfarejo, nun sidejo de la *Mara Muzeo*

“Galata”, la historiajn kajojn kun grupoj kaj la faman lumturon, la *Lanterna*, simbolon de la urbo.

Malfrumatene oni alvenos en la koron de la malnova haveno, nome *Porto Antico*, renovigita en 1992 de la ĝenova arkitekto Renzo Piano. De tie videblas la apuda monteto Castello kie estis fondita en la 6-a jarcento a.K. la etruska setlejo *Janua*. Oni mallonge haltos por admiri la Katedralon de Sankta Laŭrenco, la plej bonan ekzemplon en la urbo de la tiel nomata “mediteranea gotika” stilo.

Dum la tagmanĝo, oni gustumos tipajn ĝenovajn specialaĵojn ĉe restoracio.

Posttagmeze oni daŭrigos la viziton de la urbo: la Duka Palaco kaj Placo De Ferrari, kie oni admiros de ekstere la Teatron *Carlo Felice* kaj la Borson. De tie, oni iros al *Via Garibaldi* por admiri ĝiajn palacojn, listigitajn en la monda heredaĵo-listo de Unesko.

Antaŭ la fino de la ekskurso, oni lifte supreniros ĝis la kvartalo *Castelletto* por admiri belegan panoramon de la urbocentro. De tie, oni reiros al la fervoja stacidomo por buse reveni al Torino.

Prezo: 72 €

E5 VERCELLI KAJ KASTELO MASINO (merkredo, 2-a de aŭgusto, 08h00- 18h30)

Renkontiĝo kun la gvidanto kaj la lokaj esperantistoj en *Piazza Mazzini*.

La ekskurso piede atingos la preĝejon de *San Cristoforo* kun grandiozaj deksesa-jarcentaj freskoj de Gaudenzio Ferrari, la Judan Kvartalon kun ekstera vizito de la Sinagogo, *Piazza Palazzo Vecchio*, kun vido de la antikva Urba Turo, kaj *Piazza Cavour*, la batantan koron de la urbo, superrigardatan de la konturo de la antikva *Torre dell'Angelo*. Oni daŭrigos la promenadon laŭ la *Via dei Palazzi Nobiliari*, nun konata kiel *Via Duomo*, por poste eniri en la Katedralon de *Sant'Eusebio* por admiri la altvaloran monumentan krucifikson parte en relieformamita arĝentfolio kaj parte orumita, el la mezepoko. Tiam oni alvenos al la Abatejo *Sant'Andrea*, ĉefverko de romanik-gotika arkitekturo.

Reveno al la urbocentro por atingi la restoracion.

Post la tagmanĝo oni atingos buse la kastelon Masino, situantan meze de granda monumenta parko. Ĝi estis la pompa restadejo de unu el la plej gloraj piemontaj familioj, devenanta, en mito, de Arduino, la unua reĝo de Italio: miljara historio rakontita en vojaĝo tra freskitaj kaj meblitaj salonoj.

Oni vizitos la internon de la kastelo kaj ankaŭ ĝian ĝardenon kaj povos ripozi kafumante en la panorama terasa kafejo.

Prezo: 88 €

E6 SALUZZO, ABATEJO DE STAFFARDA KAJ FERVOJA MUZEO DE SAVIGLIANO (merkredo, 2-a de aŭgusto, 08h30- 18h00)

Oni atingos Saluzzo, kiu aspektas kiel tipa dekkvara-jarcenta monteta vilaĝo: malgrandaj pavimitaj stratoj, preĝejoj kaj elegantaj nobelaj palacoj kun siaj ĝardenoj konsistigas la historian centron.

La gvidanto akompanos la piediran viziton de Saluzzo, kun halto ĉe la ĉefaj monumentoj de la urbo: la *Castiglia*, Preĝejo de San Giovanni kun ĝia klostro, la Torre Civica, Casa Cavassa kaj la Katedralo.

Poste, la ekskurso atingos per buso la abatejon *Santa Maria di Staffarda*, kiu estas unu el la grandaj mezepokaj monumentoj de Piemonto; konservita plejparte en sia integreco de la momento de maksimuma ekspansio.

Post la vizito oni tagmanĝos en la tipa restoracio apuda al la abatejo *il Sigillo* (la sigelo).

Post la manĝo oni atingos Savigliano, kie troviĝas la Piemonta Fervoja Muzeo. Ĝi kolektas kaj konservas lokomotivojn, vagonojn, aparatojn kaj memorindaĵojn, kiuj faris la historion de fervoja transporto en Piemonto kaj ne nur. Nuntempe la kolekto inkluzivas pli ol sesdek veturilojn, inter kiuj lokomotivojn, ĉarojn, ŝarĝvagonojn kaj specialajn veturilojn (inkluzive de gruo el 1860) kaj ankaŭ plurajn unikajn pecojn.

La viziton gvidos volontulo de la muzeo, kiu estos malfermita speciale por nia grupo.

Prezo: 82 €

E7 AOSTA VALO (merkredo, 2-a de aŭgusto, 08h30- 18h00; vendredo, 4-a de aŭgusto, 08h30- 18h00)

La Aosta Valo, ĉe la limo inter Francio kaj Svislando, estas kovrita de majestaj montoj inter kiuj troviĝas la pintoj plej altaj en la Alpoj kiel Matterhorn, la Roza Monto, Granda Paradizo kaj ĝia moŝto la Blanka Monto, kiu kun siaj 4810 m. ne havas rivaĵojn en Eŭropo.

Krom belegan naturon, en Aosta valo oni povas trovi romiajn restaĵojn (la nomo mem, Aosta, devenas el la latina Augusta) kaj mezepokajn fuortojn.

Unu el la plej famaj estas la kastelo Fenis, kiun oni vizitos interne kaj ekstere, inkluzive de la apuda muzeo pri loka metia arto.

Poste oni veturos al Aosta, kie, post la tagmanĝo, okazos vizito kun profesia gvidanto laŭ la historia centro de la urbo kun haltoj ĉe la ĉefaj monumentoj

kaj vidindaĵoj: Arko de Aŭgusto, *Porta Praetoria*, Romia Teatro, Kriptoportiko, Kolegio de *Sant'Orso*, Katedralo, *Piazza Chanoux*.

Prezo: 95 €

E8 LAGO MAGGIORE (merkredo kaj ĵaŭdo, 07h30-18h00)

La *Lago Maggiore* (La Plej Granda lago, laŭlitere tradukite) aŭ *Lago Verbano*, kiu formiĝis dum la glacia epoko, estas la plej okcidenta el la subalpaj grandaj lagoj kaj la dua plej granda post la Lago de Garda.

Ĝiaj anguloj troviĝas en pluraj regionoj: Piemonto, Lombardio, kaj Svislando, kies kulturoj videblas en la riĉeco de historio kaj artaj atestaĵoj.

Ĝia feliĉa geografia pozicio favoras la kreskon de mediteranea vegetaĵaro, kun belaj famegaj ĝardenoj en kiuj oni povas admiri eĉ tropikajn plantojn.

Dum la ekskurso oni vizitos la belegajn Borromeajn Insulojn enŝipiĝante de la haveno de Stresa ĝis *Isola Bella*, kie oni vizitos *Palazzo Borromeo* kaj ĝian ĝardenon.

Poste oni atingos per privata pramo *Isola dei Pescatori* (Insulo de la fiŝistoj), kie oni tagmanĝos.

Post la manĝo la grupon atendos la tria gemo de la lago, *Isola Madre*, kie oni vizitos la mondfaman botanikan ĝardenon kaj la nobelan palacon.

Fine oni reatingos *Stresa* por buse reveni al Torino.

Prezo: 110 €

DUONTAGAJ EKSKURSOJ

D1 LAVAZZA MUZEO (dimanĉo, 30-a de julio, 14h30-18h30; vendredo, 4-a de aŭgusto, 08h30-12h30)

La kafo-firmao *Lavazza* naskiĝis en malgranda butikoj en la urbocentro de Torino en 1895. Post pli ol 125 jaroj, *Lavazza* estas nun firmao tutmonde konata, kun tre speciala centra oficejo ene de la *palazzo Nuvola* ("nubo"), arkitektura mirindaĵo en la kvartalo *Borgo Dora*, kiu ankaŭ entenas la interaktivan muzeon *Lavazza*.

Malkovru en ĝi la historion de la familio *Lavazza*, de la kafo kaj la sekretojn de ĝia prilaborado, la belegajn reklamilojn kaj la sloganojn de niaj generacioj.

Dum la vizito oni povos ankaŭ spekti arĥeologiajn malkovraĵojn elfositajn dum la konstruado de la muzeo.

Je la fino de la vojaĝo, eta gustumado atendos la ekskursantojn.

Prezo: 35 €

D2 SACRA DI SAN MICHELE (SANKTEJO DE SANKTA MIKAELO) (lundo kaj vendredo, 08h30-12h30)

Unu el la simboloj de la Regiono Piemonto, kiu, laŭdire, inspiris Umberto Eco por la romano *“Il nome della rosa”* (La nomo de la Rozo), estas la plej mirinda ekzemplo de loka gotika arto.

La sanktejo estas unu el la plej grandaj religiaj arkitekturaj konstruaĵoj el la romanika epoko, en la tuta Eŭropo, el la monto *Pirchiriano* (962 metrojn) ĝi superrigardas la Suzan valon. Ĝi estis konstruita de la benediktaj monaĥoj (aŭ, laŭ legendo, de anĝeloj en ununura nokto) kaj dum la 12-a jarcento ĝi iĝis gastejo por pilgrimantoj kiuj veturis laŭlonge de la *Via Francigena*, antikva itinero el Francio al Romo kaj Apulio, por enŝipiĝi al la Sankta Lando.

Oni venos al la parkejo situanta 800 metrojn for, kaj piede atingos la Sanktejon. Temas pri ĉirkaŭ 15-minuta promonado laŭ supreniranta deklivo (do **povas ne taŭgi por homoj kun marŝproblemoj pro longa supreniro**).

Interna gvidanto akompanos la ekskursantojn dum esplorado de ĉiuj facetoj de tiu ĉi loko, plena je historio, spiriteco kaj beleco.

La interna vizito daŭros ĉirkaŭ unu horon, poste oni povos libere esplori la ĉirkaŭaĵon, kiu estas bela mezmontara medio.

Prezo: 35 €

D3 MUZEO MARTINI (lundo, 31-a de julio, 14h30-18h30; vendredo, 4-a de aŭgusto, 14h30-18h30)

Alessandro Martini, iluminita entreprenisto kun tutmonda vizio, kaj Luigi Rossi, la kreipova menso, kies botanikaj aromoj tiklis la nazon de preterpasantoj sur *Via Dora Grossa* en Torino... Estis la jaro 1863 kiam ilia ĵusnaskita partnereco realiĝis en sia unua Vermuto: la *MARTINI Rosso*. La recepto por ĉi tiu originala miksaĵo estas same aktuala hodiaŭ kiel tiam.

Ekde 1864, la *Pessione*-kamparo en Piemonto estas hejmo de la fabriko kaj de ĝia muzeo. La fervoja linio Torino-Ĝenovo pasas ĝuste apud ĝi kaj ludis esencan rolon en la vastiĝantaj ambicioj de la entrepreno. Tutaj generacioj de familioj helpis konstrui tion, kio *MARTINI* estas hodiaŭ. La lokanoj fieras pri ĝi kaj la intensa dolĉeco de ĝia aromo trapenetas la ĉirkaŭan aeron.

Kaj eĉ la fama sekreta agento 007, James Bond, ne povis trinki vodkon sen *Martini* seka: miksita se ne skuita...

Oni vizitos *Casa Martini* akompanataj de internaj gvidantoj, kiuj forkondukos la ekskursantojn per la rakontoj pri Vermuto, botaniko kaj ĝia produktado.

Oni eĉ montros la produktojn kaj la vizito finiĝos per gustumado de *Martini*-produktoj, kuĵn oni povos poste aĉeti en la butikoj.

Prezo: 39 €

D4 PALACO DE VENARIA REALE (mardo, 1-a de aŭgusto, 8h30-12h30)

La *Venaria Reale* (reĝa ĉasejo) estas grandega konstruaĵo, kie la reĝa familio Savoia dediĉis sin al ĉasado, feriado kaj lukso.

La Reĝa Palaco estis konstruita en speciala momento por arto, kiam ĉiuj suverenoj de Eŭropo konkuris por konstrui mirindajn Palacojn kiel ekz. la Palaco Schönbrunn, Versajlo ktp.

Dum la ekskurso videblas la reprezenta etaĝo, kie troviĝas la antikvaj dukaj loĝejoj, la luksaj ĉambroj el la 18-a jarcento de la arkitekto Filippo Juvarra kaj finfine la ĝardenoj, kun sia panoramo super la Parko *della Mandria*.

En la "Parko *della Mandria*" okazos la Internacia Infana Kongreseto.

Prezo: 39 €

D5 KASTELO DE RIVOLI (jaŭdo, 3-a de aŭgusto, 14h30-18h30)

Ĉirkaŭata de la Alpoj de Val Susa kaj staranta sur la pinto de monteto, dum jarcentoj la Kastelo de Rivoli estis luksejo de la Reĝa Familio Savoia, poste armea komandejo kaj de 1984 – sidejo de la Galerio de Nuntempa Arto. Dum la ekskurso, oni vizitos la belajn salonojn de la Kastelo, malkovrante historiojn kaj kuriozaĵojn de la gravuloj, kiuj paŝis tra la koridoroj de la reĝaj salonoj. Krome, oni povos viziti la ekspozicion pri nuntempa arto.

Post la ekskurso eblos promenadi en la parko ĉirkaŭanta la kastelon kaj spekti la mirindan panoramon aŭ simple kafumi en la interna kafejo.

Prezo: 31 €

PIEDIRAJ EKSURSOJ EN TORINO

Okazos ankaŭ 4 ekskursoj en Torino, kiuj fokusiĝas sur malsamaj historiaj epokoj kaj stiloj. En ĉiu ekskurso, oni havos la ŝancon vidi la belecon de Torino kaj ekscii pli pri la kongresa urbo kaj ĝia riĉa kultura pasinteco. Tiuj ĉi ekskursoj povas ne taŭgi por homoj kun marŝproblemoj pro longa piedirado.

D6 TORINO: URBA RONDIRO (sabato, lundo, mardo 14h30-18h30)

Estas perfekta por tiuj, kiuj volas esplori la ĉefajn monumentojn de Torino. Dum la ekskurso oni povos vidi la romiajn kaj mezepokajn partojn de la urbo, la barokajn palacojn kaj la lokojn kie fariĝis la historio de Italio, por tiel ekkoni pli la historion kaj arkitekturon de la urbo.

Prezo: 15 €

D7 TORINO: ROMIA URBO (mardo, 1-a de aŭgusto, 09h00- 13h00)

Celas montri la heredaĵon de la romia periodo en Torino, ĝi fokusiĝas sur la monumentoj de Augusta Taurinorum, eĉ la plej kaŝitaj. Dum la ekskurso, oni travivos fascinan vojaĝon en la pasinteco kaj eltrovos multajn interesaĵojn pri la romia heredaĵo de Torino.

Prezo: 15 €

D8 TORINO BAROKA (ĵaŭdo, 3-a de aŭgusto, 9h00-13h00)

Konatigos kun la baroka arkitekturo en Torino. Oni povos vidi ĉefverkojn de famaj barokaj arkitektoj dum la pieda rondiro, kaj ekscii pli pri tiu stilo de arkitekturo kaj ĝia signifo en la historio de Torino.

Prezo: 15 €

D9 TORINO: LAŬ LA RIVERO (dimanĉo kaj vendredo 14h30-18h30, lundo 9h00-13h00)

Oni vizitos la Parco del Valentino, kiu laŭiras la riveron Pado, kaj promenos laŭ la rivero por ĝui la freŝon de la parko, admiri la kastelon de Valentino, konstruitan ekde la 17-a jarcento, kaj la Mezepokan Vilaĝon ĝis la belega Fontana dei dodici mesi (Fontano de la dekdu monatoj).

Prezo: 15 €

D10 TORINO: BICIKLA URBOESPLORADO (ĵaŭdo, 3-an de aŭgusto, 9h00 - 12h30)

Dum ĉirkaŭ 3 horoj, oni faros rondiron de 25 km, kiu permesos ĝui parkojn riĉajn je naturo, industriajn arĥeologiaĵojn kaj la plej belajn urbopartojn.

La ekskurso taŭgos por personoj sufiĉe trejnitaj, tamen oni iros trankvile por povi ĝui la pedaladon. Eblos ofte refreŝiĝi ĉe la famaj verdaj taŭroj (turèt en la Torina lingvo) – senpagaj fontanoj, kiuj troviĝas ĉie en la urbo. La prezo inkluzivas luadon de biciklo kaj gvidadon. Aldone eblas lui kaskon (2€) - ĝi ne estas deviga, sed rekomendinda. Partoprenantoj kun propra biciklo ricevos repagon de 5€. Oni ne forgesu mencii sian altecon en la mendilo por ricevi taŭgan biciklon!

Prezo: 25 €

Bankedo

La bankedo okazos en la korto de la Reĝa Palaco, Palazzo Reale di Torino. Ĝi komenciĝos je la 19h30, sed ni varme invitas vin alveni jam je la 19h00 por la bonveniga aperitivo (trinkaĵoj kaj manĝetoj).

MENUO 1

Antaŭpladoj: Legoma flano kun krema fromaĝo; folipasta korbeto kun ŝimfromaĝo [gorgonzola], piroj kaj juglandoj; miksosalato je piemonta maniero

Unua plado: Pastopoŝoj plenigitaj per borago kun herba saŭco

Dua plado: Lardumita fileo de bovido kun rustikaj bakitaj terpomoj

Deserto: Buneto [tipa piemonta dolĉaĵo] kun grajnerigitaj makaronoj kaj arbarfruktoj

MENUO 2 (taŭga por vegetaranoj)

Antaŭpladoj: Legoma flano kun krema fromaĝo; folipasta korbeto kun ŝimfromaĝo [gorgonzola], piroj kaj juglandoj; miksosalato je piemonta maniero

Unua plado: Pastopoŝoj plenigitaj per borago kun herba saŭco

Dua plado: Fabacaj buletoj kun garnaĵo

Deserto: Buneto [tipa piemonta dolĉaĵo] kun grajnerigitaj makaronoj kaj arbarfruktoj

TRINKAĴOJ

Akvo, piemontaj vinoj; ruĝa: Dolcetto, blanka: Roero Arneis, kafo

Hoteloj kaj studenthejmoj

Jen la listo de proponitaj hoteloj kaj studenthejmoj por faciligi al kongresanoj trovon de la konkreta adreso, tranoktejo:

HOTELOJ:

H1 NH TORINO CENTRO
****, Corso Vittorio
Emanuele II 104
(0,7km, 9 min. piede aŭ 5
min. per publika transporto)

H2 HOTEL CONCORD
****, Via Giuseppe Luigi
Lagrange 47
(1,9km, 24 min. piede aŭ 12
min. per publika transporto)

H3 BEST WESTERN
EXECUTIVE HOTEL AND
SUITES ****, Via Nizza 28
(1,7km, 22 min. piede aŭ 13
min. per publika transporto)

H4 BQ Politecnico ****,
Corso Peschiera 117
(0,8km, 10 min. piede aŭ 8
min. per publika transporto)

STUDENTHEJMOJ:

H5 CAMPUS SANPAOLO ***, Via Caraglio 97
(2km, 25 min. piede aŭ 19 min. per publika
transporto)

H6 Verdi, Via Verdi 15
(3km, 38 min. piede aŭ 22 min. per publika
transporto)

H7 San Liborio, Via San Domenico 10
(2,5km, 32 min. piede aŭ 20 min. per publika
transporto)

H8 Borsellino, Via Paolo Borsellino 42
(1,2km, 15 min. piede)

H9 Lingotto, Via Nizza 230, rampa nord c/o
8 Gallery
(3,9km, 25 min. per metroo)

H10 Cavour, Piazza Cavour, 5
(2,9km, 36 min. piede aŭ 23 min. per publika
transporto)

Alianco 365 estas plano por monata konstanta donacado al UEA. La celo de la plano estas garantii al nia Asocio financan ekvilibron, kontribuante por pozitiva jara rezulto, kio signifas daŭripove ebligi al UEA plenumi sian mision. Laŭ tiu plano donacantoj pretas donaci po 31 EUR monate al la Asocio, kio egalas donaci po nur 1 EUR tage. Alternative donacantoj povas fari unufojan donacon de 365 EUR por la kuranta jaro.

Kiel donaci?

Per banko:

UEA-konto en
ING Bank,
Postbus 1800,
NL-1000 BV Amsterdam
(IBAN: NL72 INGB 0000 3789 64,
BIC/SWIFT: INGBNL2A)

Per Paypal: vidu detalajn instrukciojn
ĉe la Reta Revuo –
https://revuoesperanto.org/alianco_365.

Dankon al niaj subtenantoj kaj partneroj

Organizi Universalan Kongreson ne estas facila tasko (kiu jam iam helpis pri tio, povas atesti). Organizi tiom grandan eventon, por tiom da tagoj, kun tiom da programeroj – tio bezonas enormajn homfortojn kaj kunlaboron de diversspecaj institucioj. Jen ni mencias almenaŭ la plej gravajn, kiuj signife kontribuis, por sukcesa okazigo de la ĉi-jara UK en Torino:

ORGANIZANTOJ

Universala
Esperanto-
Asocio

Federazione
esperantista
Italiana

Centro
Esperanto di
Torino

PATRONECOJ

Città di
Torino

Regione
Piemonte

SUBTENANTOJ

Turismo
Torino e
Piemonte

Fondazione
CRT

Camera di
Commercio
di Torino

SMART!

Marco Bezzi

Loescher

LESCHER
EDITORE

TIPOGRAFIA BOTTICELLI
DAL 1969

Tipografia
Botticelli

Sinceran dankon!

Multaj kongresanoj montris sian solidarecon kun esperantistoj el nepagipovaj landoj, donacante al la bonfaraj kasoj. Tiel la rimedoj de la UK estis pligrandigitaj je miloj da eŭroj, per kiuj estas helpitaj aliĝoj, subvenciitaj restadoj de kongresanoj. Al ĉiuj donacintoj grandan dankon! Ĉi tie ni listigas la nomojn de tiuj, kies donacoj atingis nin antaŭ la fino de junio.

Ĝenerala kaso

F. Lo Jacomo
M. Zaleski-Zamenhof
Y. Cadiou
J. Stryhn Meyer
A. Olijslagers
A. Diemel
D. Masterman
A. Portmann
P. Martínez Talaván
I. Szabolcs
L. Vázquez Souto
J. Bernhart
T. Spanjaard
M. Ciampa
J. Pietiläinen
A. Alebić-Juretić
B. Indestege
M. Angoscini
M. Benoit
S. Park
F. Dodik
H. Gruner
J. Ito
U. Ender
G. Parvaz
V. Nasretdinov
J. Bishop
F. Lappe
G. Sossois
G. Tabard
J. D. Petersen
R. Fössmeier
A. Garreau-Capitano
E. Quietensky
R. Quietensky
I. van de Stadt
L. Hernandez

Blindula kaso

R. Moerbeek
J. Stryhn Meyer

R. Cardoso Filho
A. Olijslagers
A. Diemel
A. Portmann
K. Kazuko
R. Boeris
J. Bernhart
M. Barcellos
B. Indestege
J. Bishop
J. D. Petersen
A. Garreau-Capitano
J. Auclair

Infana kongreseto

U. Brandenburg
R. Moerbeek
D. Charters
J. Stryhn Meyer
D. Janot
A. Diemel
K. Audibert
B. Schumann
J. Huet-Schumann
M. Barcellos
Z. Metz
X. Nong
B. Indestege
B. Moon
A. Charrière
F. Tomasetig
V. Nasretdinov
J. Bishop
F. Sorosina
J. D. Petersen
A. Garreau-Capitano

Adoptaj Gepatroj

R. Moerbeek
J. Stryhn Meyer
A. Diemel

K. Audibert
M. Barcellos
Z. Metz
X. Nong
F. de Oliveira Callegari
B. Indestege
M. Angoscini
M. Bloudek
B. Moon
J. D. Petersen
R. Fössmeier
A. Garreau-Capitano
J. Auclair
I. van de Stadt

Fondajo Canuto

J. Stryhn Meyer
L. Oberrauch
R. Cardoso Filho
G. Friedly
A. Diemel
A. Madella
F. Hovinga
T. Bormann
G. Denti
K. Audibert
P. Martínez Talaván
J. Lugin
R. Blanco Arbe
M. Barcellos
M. Lins
E. Martínez Castro
S. Herda
M. Westermayer
B. Indestege
B. Larue
P. Chavignon
H. Sprick
G. Parvaz
B. Moon

V. Nasretdinov
J. Bishop
D. Maxwell
J. D. Petersen
A. Garreau-Capitano

Fondajo Partoprenu UK-on

R. Moerbeek
J. Stryhn Meyer
R. Cardoso Filho
A. Diemel
B. de Wit
T. Bormann
D. Masterman
A. Löwenstein
K. Audibert
J. Bernhart
M. Barcellos
R. Ebenau
I. Weisz
B. Indestege
M. Angoscini
M. TRIFOI
M. Weijters
S. Park
P. Balibrea
H. Gruner
R. FABRE
P. Chavignon
B. Moon
V. Nasretdinov
J. Bishop
J. D. Petersen
A. Garreau-Capitano
J. Auclair

Klimato – CO²

R. Moerbeek
J. Stryhn Meyer

W. Blanck
L. Holmlund
H. Ranes
A. Diemel
D. Kampmann
J. Bernhart
K. Fischer
D. Loison
R. Ebenau
M. Bodrato
M. Westermayer
M. Menéndez Pérez
Z. Metz
B. Indestege
J. Lindstedt
Y. Kim
B. Moon
J. Bishop
J. D. Petersen
M. Sonnleitner
A. Garreau-Capitano
J. Auclair

Arta Kaso

J. Stryhn Meyer
W. Blanck
R. Cardoso Filho
A. Diemel
D. Kampmann
A. Portmann
J. Bernhart
J. Pietiläinen
M. Bodrato
M. Molnár
B. Indestege
B. Larue
B. Moon
J. D. Petersen
A. Garreau-Capitano

Universalaj Kongresoj de Esperanto

N-ro	Jaro	Kongresloko	Aliĝis	N-ro	Jaro	Kongresloko	Aliĝis
1	1905	Boulogne-sur-Mer, Francio	688	56	1971	London, Britio	2071
2	1906	Genève, Svislando	1200	57	1972	Portland, Usono	923
3	1907	Cambridge, Britio	1317	58	1973	Beograd, Jugoslavio	1638
4	1908	Dresden, Germanio	1500	59	1974	Hamburg, Germanio	1651
5	1909	Barcelona, Hispanio	1287	60	1975	København, Danio	1227
6	1910	Washington, Usono	357	61	1976	Athina, Grekio	1266
7	1911	Antwerpen, Belgio	1800	62	1977	Reykjavík, Islando	1199
8	1912	Kraków, Pollando	1000	63	1978	Varna, Bulgario	4414
9	1913	Bern, Svislando	1203	64	1979	Luzern, Svislando	1630
10	1914	Paris. (Ne okazis.) Aliĝis	3739	65	1980	Stockholm, Svedio	1807
11	1915	San Francisco, Usono	163	66	1981	Brasília, Brazilo	1749
12	1920	Den Haag, Nederlando	408	67	1982	Antwerpen, Belgio	1899
13	1921	Praha, Ĉeĥoslovakio	2561	68	1983	Budapest, Hungario	4834
14	1922	Helsinki, Finnlando	850	69	1984	Vancouver, Kanado	802
15	1923	Nürnberg, Germanio	4963	70	1985	Augsburg, Germanio	2311
16	1924	Wien, Aŭstrio	3400	71	1986	Beijing, Ĉinio	2482
17	1925	Genève, Svislando	953	72	1987	Warszawa, Pollando	5946
18	1926	Edinburgh, Britio	960	73	1988	Rotterdam, Nederlando	2321
19	1927	Danzig	905	74	1989	Brighton, Britio	2280
20	1928	Antwerpen, Belgio	1494	75	1990	La Habana, Kubo	1617
21	1929	Budapest, Hungario	1200	76	1991	Bergen, Norvegio	2400
22	1930	Oxford, Britio	1211	77	1992	Wien, Aŭstrio	3033
23	1931	Kraków, Pollando	900	78	1993	Valencia, Hispanio	1863
24	1932	Paris, Francio	1650	79	1994	Seoul, Korea Resp.	1776
25	1933	Köln, Germanio	950	80	1995	Tampere, Finnlando	2443
26	1934	Stockholm, Svedio	2042	81	1996	Praha, Ĉeĥio	2972
27	1935	Roma, Italio	1442	82	1997	Adelaide, Aŭstralio	1224
28	1936	Wien, Aŭstrio	854	83	1998	Montpellier, Francio	3133
29	1937	Warszawa, Pollando	1120	84	1999	Berlin, Germanio	2712
30	1938	London, Britio	1602	85	2000	Tel Aviv, Israelo	1212
31	1939	Bern, Svislando	765	86	2001	Zagreb, Kroatio	1691
32	1947	Bern, Svislando	1370	87	2002	Fortaleza, Brazilo	1484
33	1948	Malmö, Svedio	1761	88	2003	Göteborg, Svedio	1791
34	1949	Bournemouth, Britio	1534	89	2004	Beijing, Ĉinio	2031
35	1950	Paris, Francio	2325	90	2005	Vilnius, Litovio	2344
36	1951	München, Germanio	2040	91	2006	Firenze, Italio	2209
37	1952	Oslo, Norvegio	1614	92	2007	Yokohama, Japanio	1901
38	1953	Zagreb, Jugoslavio	1760	93	2008	Rotterdam, Nederlando	1845
39	1954	Haarlem, Nederlando	2353	94	2009	Białystok, Pollando	1860
40	1955	Bologna, Italio	1687	95	2010	La Habana, Kubo	1002
41	1956	København, Danio	2200	96	2011	København, Danio	1458
42	1957	Marseille, Francio	1468	97	2012	Hà Nội, Vjetnamio	866
43	1958	Mainz, Germanio	2021	98	2013	Reykjavík, Islando	1034
44	1959	Warszawa, Pollando	3256	99	2014	Buenos Aires, Argentino	706
45	1960	Bruxelles/Brussel, Belgio	1930	100	2015	Lille, Francio	2698
46	1961	Harrogate, Britio	1646	101	2016	Nitra, Slovakio	1252
47	1962	København, Danio	1550	102	2017	Seoul, Korea Respubliko	1173
48	1963	Sofia, Bulgario	3472	103	2018	Lisboa, Portugalio	1567
49	1964	Den Haag, Nederlando	2512	104	2019	Lahti, Finnlando	917
50	1965	Tōkyō, Japanio	1710	105	2020	Montréal, Kanado (Ne okazis.) 1-a Virtuala Kongreso	1860
51	1966	Budapest, Hungario	3975	106	2021	Belfast, Nord-Irlando (Ne okazis.) 2-a Virtuala Kongreso	1853
52	1967	(Tel Aviv) Rotterdam, Nederlando	1265	107	2022	Montréal, Kanado	859
53	1968	Madrid, Hispanio	1769	108	2023	Torino, Italio	
54	1969	Helsinki, Finnlando	1857	109	2024	Aruŝo, Tanzanio	
55	1970	Wien, Aŭstrio	1987				

**109-A UNIVERSALA
KONGRESO DE
ESPERANTO**

ARUŜO, TANZANIO, 3-10 AŬGUSTO 2024

La Espero

En la mondon venis nova sento,
Tra la mondo iras forta voko;
Per flugiloj de facila vento
Nun de loko flugu ĝi al loko.
Ne al glavo sangon soifanta
Ĝi la homan tiras familion:
Al la mond' eterne militanta
Ĝi promesas sanktan harmonion.

Sub la sankta signo de l' espero
Kolektiĝas pacaj batalantoj,
Kaj rapide kreskas la afero
Per laboro de la esperantoj.
Forte staras muroj de miljaroj
Inter la popoloj dividitaj;
Sed dissaltos la obstinaj baroj,
Per la sankta amo disbatitaj.

Sur neŭtrala lingva fundamento,
Komprenante unu la alian,
La popoloj faros en konsento
Unu grandan rondon familian.
Nia diligenta kolegaro
En laboro paca ne laciĝos,
Ĝis la bela sonĝo de l' homaro
Por eterna ben' efektiviĝos.

Lamenhof

Detala Gramatiko de Esperanto

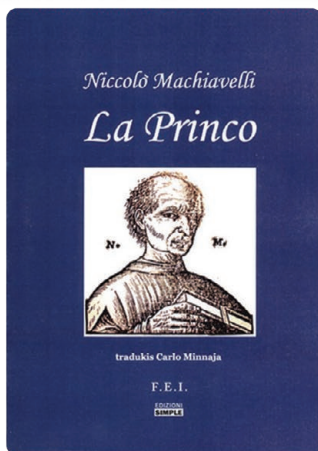
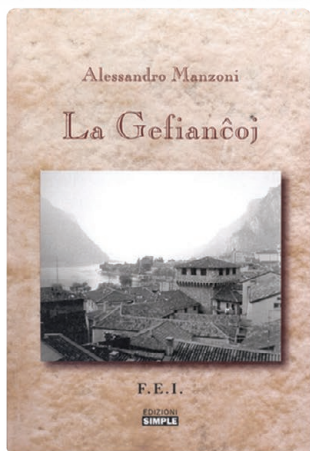
Aŭtoro: Bertilo Wennergren

La Detala Gramatiko de Esperanto estas mallongigita versio de la Plena Manlibro de Esperanta Gramatiko (PMEG). Ĝi enhavas la plej esencajn klarigojn pri la gramatiko, vortfarado, skribo kaj elparolo de la Internacia Lingvo.

Italaj verkoj en la Serio "Oriento-Okcidento" de UEA

Aperis ĝis nun en la Serio "Oriento-Okcidento" de UEA tri verkoj el la itala literaturo, el kiuj ankoraŭ aceteblas ĉe la libroservo de UEA la jenaj du: *La gefianĉoj* de Alessandro Manzoni, tradukita de Battista Cadei. Milano: FEI, 2006, 495p. € 29,70 kaj *La princo* de Niccolò Machiavelli, tradukita de Carlo Minnaja. Milano: FEI, 2006, 103p. € 11,10. Elĉerpita estas *La Dia Komedio* de Dante Alighieri, tradukita de Giovanni Peterlongo.

109-A UNIVERSALA
KONGRESO DE
ESPERANTO
Aruŝo, TANZANIO, 3-10 AŬGUSTO 2024

109-a UK Aruŝo, Tanzanio

La Universala Kongreso de Esperanto venos al Afriko!
Aliĝu al la 1-a UK en Afriko: uk.esperanto.net/2024

Subtenu ĝin per donaco al la Fondajo Afriko de UEA:
uea.org/aligoj/donacoj/afriko

LÆSCHER EDITORE

Eldonejo Loescher estas unu
el la plej gravaj ĉefroluloj pri
instruado de la itala lingvo en
la mondo. Vidu ĉe:

<https://www.loescher.it/catalogo>

Partneroj

Eduka ludo,
kiun vi amos.

TRASALTU VORTOJN

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.